

ສາລະບານ

ພາກທີ I ສະພາບລວມຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ.....	1
1.1. ທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ	1
1.2. ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.....	2
ພາກທີ II ສະພາບລວມມົນລະພິດ	3
2.1. ສະຖານະການມົນລະພິດ	3
2.2. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບວຽກງານຄວບຄຸມມົນລະພິດ	3
2.3. ລະບຽບການ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	5
ພາກທີ III ສະພາບຄຸນນະພາບອາກາດ ແລະ ສຽງ.....	8
3.1. ສະພາບການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງອາກາດ	8
3.1.1 ມົນລະພິດທາງອາກາດຈາກການຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ.....	8
3.1.2 ມົນລະພິດທາງອາກາດຈາກຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ.....	10
3.2. ຂໍ້ມູນການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດ	10
3.3. ໂຕຊີ້ວັດການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດມົນລະພິດ	12
3.4. ໂຕຊີ້ວັດການວັດແທກຄຸນນະພາບລະດັບສຽງ	19
3.5. ການປະເມີນຜົນ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດຕາມຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບອາກາດ.....	22
ພາກທີ IV ສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າ.....	23
4.1. ສະພາບການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນໍ້າ.....	23
4.2. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ.....	23
4.2.1. ແຜນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	23
4.2.2. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ.....	25
4.2.3. ຄຸນນະພາບນໍ້າໜ້າດິນ	26
4.2.4. ຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ.....	34
4.3. ການຄວບຄຸມແຫຼ່ງປ່ອຍນໍ້າເປື້ອນ.....	39
4.3.1. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເປື້ອນຊຸມຊົນ.....	39
4.3.2. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເປື້ອນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ.....	40
4.3.3. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເປື້ອນຂະແໜງກະສິກຳ.....	41
4.3.4. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເປື້ອນຂະແໜງບໍ່ແຮ່	41
4.4. ບັນຫາ, ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	42
ພາກທີ V ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ	44
5.1. ສະພາບລວມການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ.....	44
5.2. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຊຸມຊົນ.....	45
5.3. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະລາຍ	49
5.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ	49

5.5. ເຫດຜົນໃນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນປະຈຸບັນ.....	50
ພາກທີ VI ການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ.....	51
6.1. ສະພາບລວມການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ.....	51
6.2. ຜົນກະທົບຂອງສານເຄມີ.....	51
6.2.1. ຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ.....	51
6.2.2. ຜົນກະທົບຕໍ່ຕູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສຸຂະພາບຊາວກະສິກອນ.....	51
6.3. ສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ.....	52
6.3.1. ສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ.....	52
6.3.2. ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານອຸດສະຫະກໍາ.....	57
6.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ.....	59
6.4.1. ບັນຫາ.....	59
6.4.2. ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ.....	59
ພາກທີ VII ເຫດການສຸກເສີນດ້ານມົນລະພິດ.....	61
7.1. ບັນຫາຮ້ອງຮຽນ ແລະ ການແກ້ໄຂທາງດ້ານມົນລະພິດ.....	61
7.2. ແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ.....	63
ພາກທີ VIII ການຈັດການມົນລະພິດ.....	64
8.1. ເປົ້າໝາຍລວມການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.....	64
8.2. ຍຸດທະສາດການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.....	64
8.3. ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.....	65
8.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.....	66
8.5. ຂໍ້ສະເໜີ.....	67

ສາລະບານຮູບພາບ

ຮູບພາບທີ 1 ແຜນທີ່ການວາງແຜນນໍ້າໃຊ້ທີ່ດິນ	1
ຮູບພາບທີ 2 ເສັ້ນສະແດງການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດລົງຂອງພາຫະນະຢູ່ໃນແຂວງຈໍາປາສັກ	9
ຮູບພາບທີ 3 ຈຸດວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດໃນເຂດນະຄອນປາກເຊ	11
ຮູບພາບທີ 4 ການຕິດຕັ້ງເຄື່ອງວັດແທກອາກາດໃນນະຄອນປາກເຊ.....	11
ຮູບພາບທີ 5 ສະພາບສາຍນໍ້າໃນແຂວງຈໍາປາສັກ	24
ຮູບພາບທີ 6 ການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າ	27
ຮູບພາບທີ 7 ຈຸດທີ່ໄດ້ມີການເກັບກໍາຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃນແຂວງຈໍາປາສັກ.....	28
ຮູບພາບທີ 8 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ pH ໝົດປີ.....	31
ຮູບພາບທີ 9 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Conductivity ໝົດປີ	31
ຮູບພາບທີ 10 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ DO ໝົດປີ.....	31
ຮູບພາບທີ 11 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Turbidity ໝົດປີ	32
ຮູບພາບທີ 12 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Temperature ໝົດປີ.....	32
ຮູບພາບທີ 13 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ TSS ໝົດປີ	32
ຮູບພາບທີ 14 ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ.....	35
ຮູບພາບທີ 15 ຂອບເຂດທີ່ມີການລະບາຍນໍ້າເບື້ອນຢູ່ໃນນະຄອນປາກເຊ	40
ຮູບພາບທີ 16 ແຜນທີ່ສະແດງສະໜາມຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ຂອງແຂວງ ຈໍາປາສັກ.....	44
ຮູບພາບທີ 17 ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ເມືອງສະນະສົມບູນ.....	46
ຮູບພາບທີ 18 ສວນກະແຟໃນແຂວງຈໍາປາສັກ.....	52
ຮູບພາບທີ 19 ສວນພັກໃນເຂດເມືອງປາກຊ່ອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ	52
ຮູບພາບທີ 20 ເສັ້ນສະແດງຈໍານວນບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເພື່ອນໍາເຂົ້າຢາຂ້າຫຍ້າໃນ ສປປລາວ	53
ຮູບພາບທີ 21 ເສັ້ນສະແດງຈໍານວນຮ້ານທີ່ໄດ້ມີການຂ້າຍຢາຂ້າຫຍ້າ ໃນບາງແຂວງ.....	53
ຮູບພາບທີ 22 ການຫວ່າງຂ້າຍຢາຂ້າຫຍ້າ	54
ຮູບພາບທີ 23 ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ.....	56
ຮູບພາບທີ 24 ສະພາບການຮ້ອງຟ້ອງສະພາບທາງດ້ານມົນພິດໃນແຂວງຈໍາປາສັກ	62

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ 1 ຈຳນວນພາຫະນະທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ໃນແຂວງຈຳປາສັກ.....	9
ຕາຕະລາງທີ 2 ຜົນການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດ	12
ຕາຕະລາງທີ 3 ການວັດແທກຄຸນນະພາບສຽງໃນບາງເມືອງໃນແຂວງຈຳປາສັກ.....	21
ຕາຕະລາງທີ 4 ລາຍລະອຽດກຸ່ມທຳການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳໃນແຂວງຈຳປາສັກ.....	25
ຕາຕະລາງທີ 5: ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນ້ຳໃນ 13 ສາຍນ້ຳໃນແຂວງຈຳປາສັກ.....	26
ຕາຕະລາງທີ 6: ຜົນການເກັບກຳຄຸນນະພາບນ້ຳໃນ 13 ສາຍນ້ຳ.....	28
ຕາຕະລາງທີ 7: ຄຸນນະພາບນ້ຳໝົດປີ 2019 ຂອງສາຍນ້ຳເຊນ້ຳນ້ອຍ.....	30
ຕາຕະລາງທີ 8: ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນ	34
ຕາຕະລາງທີ 9: ຜົນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນໃນຊຸດໄລຍະລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນໃນປີ 2013-2014	36
ຕາຕະລາງທີ 10 ຜົນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນ້ຳໃຕ້ດິນໃນເດືອນກໍລະກົດ ປີ 2016	37
ຕາຕະລາງທີ 11 ສະພາບການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນໃນ 6 ເຂດທີ່ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນປີ 2019	40
ຕາຕະລາງທີ 12 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນນະຄອນປາກເຊ ແຕ່ປີ 2016-2020	45
ຕາຕະລາງທີ 13 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງຊະນະສົມບູນ ແຕ່ປີ 2016-2020.....	45
ຕາຕະລາງທີ 14 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຕ່ປີ 2016-2020	46
ຕາຕະລາງທີ 15 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງປາກຊ່ອງ ແຕ່ປີ 2016-2020	47
ຕາຕະລາງທີ 16 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງປະທຸມພອນ ແຕ່ປີ 2016-2020	47
ຕາຕະລາງທີ 17 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງສຸຂຸມາ ແຕ່ປີ 2016-2020	48
ຕາຕະລາງທີ 18 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກ ແຕ່ປີ 2016-2020.....	48
ຕາຕະລາງທີ 19 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກ ແຕ່ປີ 2016-2020.....	49
ຕາຕະລາງທີ 20 ປະເພດຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດໃນເຂດແຂວງຈຳປາສັກທີ່ໄດ້ມີການນຳເຂົ້າ.....	54
ຕາຕະລາງທີ 21 ຄວາມເປັນພິຂອງຢາປາບສັດຕູພືດໃນເຂດແຂວງຈຳປາສັກທີ່ໄດ້ມີການເກັບກຳ.....	55
ຕາຕະລາງທີ 22 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານນ້ຳສີ.....	57
ຕາຕະລາງທີ 23 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານປຸງແຕ່ງຢາງພາລາ.....	58
ຕາຕະລາງທີ 24 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານເບຍລາວຫຼັກ 19.....	58
ຕາຕະລາງທີ 25 ສະພາບບັນຫາການຮ້ອງຮຽນ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານມົນລະພິດ.....	61

ຄຳນຳ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍມະຕິກອງປະຊຸມອົງຄະນະພັກແຂວງ ວ່າດ້ວຍການຜັນຂະຫຍາຍ ແນວທາງປ່ຽນແປງໃຫມ່ຂອງພັກຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ຍົກສູງບົດບາດຄວາມສາມາດນຳພາ ແລະ ຄວາມເປັນແບບຢ່າງນຳທາງ ຂອງຄະນະພັກແຕ່ລະຂັ້ນ ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານລັດດ້ວຍກົດໝາຍຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະ ເດັດຂາດຮັບປະກັນທາງດ້ານ ການເມືອງຄວາມສະຫງົບ ແລະ ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍສັງຄົມຢ່າງໜັກແໜ້ນສາກົນດ້ານຜູ້ປ່ຽນແປງຢ່າງເຂັ້ມແຂງໃນ ການພັດທະນາຮອບດ້ານຖືກເອົາການຜະລິດເປັນພື້ນຖານທາງເສດຖະກິດຍົກຄຸນນະພາບການພັດທະນາຄົນເປັນໃຈ ການທາງດ້ານສັງຄົມລະດົມການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ແລະ ທຳມະຊາດ ເປັນແຖວທາງດ້ານວຽກງານສິ່ງແວດລ້ອມເສີມ ຂະຫຍາຍຄວາມສາມັກຄີເປັນປົກແຜນແໜ້ນໜອງປວງປະຊາ ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສາງສາພັດທະນາຂອງແຂວງ ຈຳປາສັກຕາມຈຸດໝາຍຂອງສັງຄົມນິຍົມ ໂດຍຜັນຂະຫຍາຍຈາກມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VII (2015-2020) ແລະ ທິດທາງນຳພາຮອບດ້ານຂອງອົງຄະນະພັກແຂວງຈຳປາສັກ ສະໄໝທີ VIII (2020-2025) ໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນ ຈິງ.

ແຂວງຈຳປາສັກໄດ້ເພີ່ມທະວີວຽກງານການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ດ້ວຍການຮັບປະກັນການປະຕິບັດພາລະ ບົດບາດຄຸ້ມຄອງຂອງລັດ ແລະ ຄວາມສັກສິດຂອງກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງເຂັ້ມງວດ, ແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ ເປັນຊ່ອງຫວ່າງໃນການກຳນົດປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່, ຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຫ້ຈະແຈ້ງ, ສະກັດກັ້ນ ແລະ ແກ້ໄຂຢ່າງ ເດັດຂາດບັນຫາການລະເມີດກົດໝາຍສິ່ງແວດລ້ອມ, ສືບຕໍ່ປັບປຸງກົງຈັກການຈັດຕັ້ງ, ກົນໄກແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ແລະ ບຸກຄະລາກອນຂອງຂະແໜງ, ຫ້ອງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ໜັກແໜ້ນ, ສືບຕໍ່ປັບປຸງລະບຽບການ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມຢ່າງ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ເອົາໃຈໃສ່ແກ້ໄຂປະກົດການຫຍໍ້ຫໍ້ໃນການຄຸ້ມຄອງຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ,

ແຂວງຈຳປາສັກ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການສ້າງແຜນການຄວບຄຸມສະພາບມົນລະພິດ ໂດຍຕິດພັນກັບແຜນຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານຂັ້ນແຂວງ ນັ້ນກໍເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ໃນການກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມ, ຄຸ້ມຄອງ-ບໍລິຫານ, ປົກປັກຮັກສາ, ພັດທະນາ, ກວດກາຕິດຕາມວຽກງານມົນລະພິດ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢ່າງມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ມີຄວາມ ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມມີປະ ສິດທິຜົນ, ຖືກຕ້ອງຕາມເປົ້າໝາຍແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຕາມທິດ ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ, ພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບ ເປັນລະບຽບຮຽບ ຮ້ອຍ ແລະ ບຸກຄະລາກອນສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເຂດນ້ຳແດນດິນຂອງທ້ອງຖິ່ນດິນ.

ບົດລາຍງານສະພາບມົນລະພິດ ຂັ້ນແຂວງ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນໄລຍະທີ່່ວ່ານມາຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນ ສະພາບການເກີດບັນຫາທາງດ້ານມົນ ລະພິດພາຍໃນແຂວງ, ການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງດ້ານອາກາດ, ສິ່ງລົບກວນ, ສິ່ງເສດເຫຼືອ, ຄຸນນະພາບນ້ຳເປື້ອນໃນ ແຂວງ ແລະ ສະພາບການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນແຂວງຈຳປາສັກ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ, ອະນຸຍາດ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການເຜີຍແຜ່ ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເລິກເຊິ່ງໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ມີ

ຄວາມຕື່ນຕົວ ເປັນເຈົ້າການໃນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີການເອົາໃຈໃສ່ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ຜົນ
ປະໂຫຍດຈາກສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍທີ່ສຸດໃຫ້ກັບ ຄອບຄົວ, ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ປະເທດຊາດ.

ຫວັງວ່າ, ບົດລາຍງານສະພາບມົນລະພິດຂອງ ແຂວງຈຳປາສັກ ສະບັບນີ້ ຈະປະກອບສ່ວນໃນການຂັບເຄື່ອນ
ເຂົ້າໃນການຄວບຄຸມ, ຄຸ້ມຄອງ ທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນ ທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ສອດຄ່ອງ ກັບການ
ພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຮອບດ້ານຂອງແຂວງ ກ້າວຂຶ້ນຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງຕາມທິດສີຂຽວ ຍືນຍົງ.

ແຂວງຈຳປາສັກ, ວັນທີ .....

ຫົວໜ້າ ພະແນກ

ຈັນທະບູນ ສີປະເສີດ

ພາກທີ I

ສະພາບລວມຂອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ

1.1. ທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ

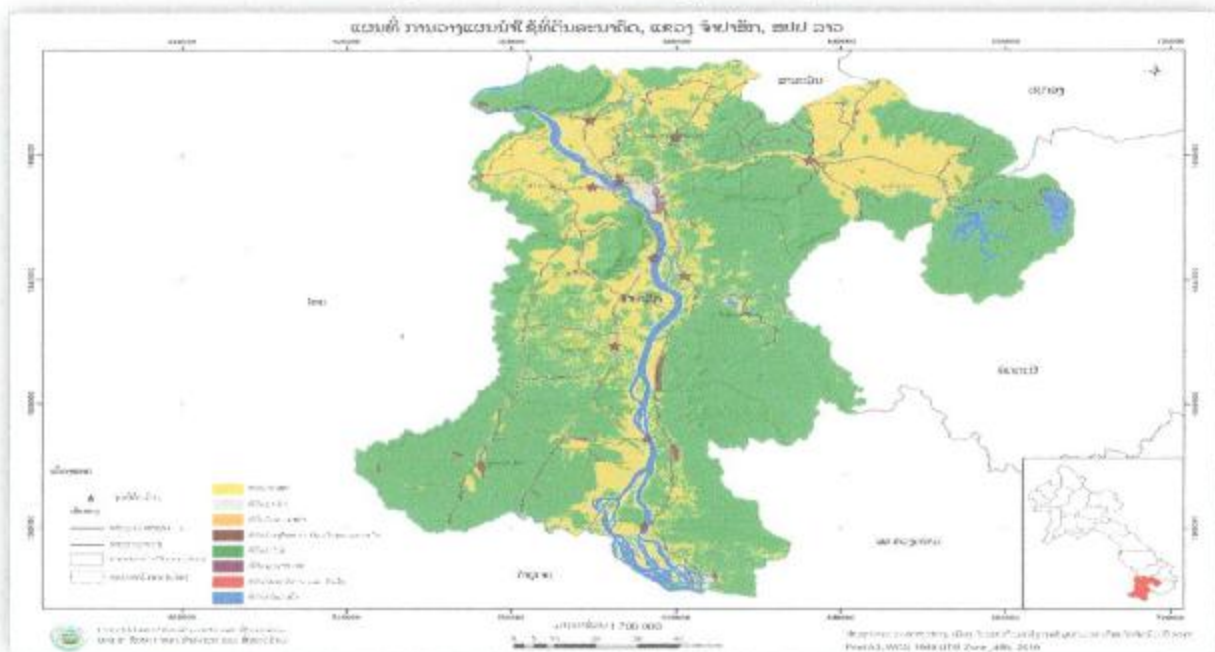
ແຂວງຈໍາປາສັກ ເຢັນແຂວງໜຶ່ງຕັ້ງຢູ່ໃຕ້ສຸດ ຂອງ ສປປລາວ, ຕັ້ງຢູ່ໃນເສັ້ນຂະໜານທີ 13 °-15 ° 22" ເໜືອ ແລະ ເສັ້ນແວງທີ 100 ° 13"-106 ° 55" ຕາເວັນອອກ; ມີເຂດແດນຕິດຈອດກັບບັນດາແຂວງ ແລະ ປະເທດ. ໃກ້ຄຽງຄື: ທິດເໜືອຕິດກັບ ແຂວງສາລະວັນ ຍາວ 140 ກິໂລແມັດ, ທິດຕາເວັນອອກຕິດກັບ ແຂວງເຊກອງ ແລະ ແຂວງອັດຕະປື ຍາວ 180 ກິໂລແມັດ, ທິດໃຕ້ມີຊາຍແດນ ຕິດກັບລາດຊະອານາຈັກກໍາປູເຈັຍ ຍາວ 135 ກິໂລແມັດ ແລະ ທິດຕາເວັນຕົກຕິດກັບລາດຊະອານາຈັກໄທ ຍາວ 125 ກິໂລແມັດ,

ແຂວງຈໍາປາສັກ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 2 ເຂດຄື: ເຂດທົ່ງພຽງ ກວມເອົາ 74%, ເຂດພູພຽງ ກວມເອົາ 26%. ແຂວງຈໍາປາສັກ ມີແມ່ນໍ້າຂອງໄຫຼຜ່ານ ແລະ ໄດ້ແບ່ງດິນຕອນ ດັ່ງກ່າວອອກ ເປັນ ສອງຝັ່ງ ຄື: ຝັ່ງຕາເວັນອອກ ມີ 5 ຕົວເມືອງ ແລະ 1 ນະຄອນ (ເມືອງຊະນະສົມບູນ, ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ, ເມືອງປາກຊ່ອງ, ເມືອງປະທຸມພອນ, ເມືອງໂຂງ ແລະ ນະຄອນປາກເຊ), ຝັ່ງຕາເວັນຕົກ ມີ 4 ຕົວ ເມືອງ (ເມືອງໂພນທອງ, ເມືອງຈໍາປາສັກ, ເມືອງສຸຂຸມາ ແລະ ເມືອງມຸນລະປາໂມກ).

ເຂດທົ່ງພຽງ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ: 1.141.500 ເຮັກຕາ, ປະກອບມີບັນດາເມືອງຕ່າງໆຄື: ເມືອງໂພນທອງ, ເມືອງຈໍາປາສັກ, ເມືອງສຸຂຸມາ, ເມືອງໂຂງ, ເມືອງມຸນລະປາໂມກ, ເມືອງຊະນະສົມບູນ, ນະຄອນປາກເຊ ແລະ ພາກ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ເມືອງປະທຸມພອນ. ລະດັບຄວາມສູງ 75-120 ແມັດ. ຈາກລະດັບນໍ້າທະເລ, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ 27 °, ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ 2.279 ມິນລິແມັດ (ມມ) ຕໍ່ປີ ເໝາະແກ່ການປູກເຂົ້າ, ປູກພືດຕະກູນຖົ່ວຕ່າງໆ.

ເຂດພູພຽງ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ: 400.000 ເຮັກຕາ, ປະກອບມີບັນດາເມືອງຕ່າງໆຄື: ເມືອງປາກຊ່ອງ, ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ, ເມືອງຊະນະສົມບູນ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ເມືອງປະທຸມພອນ. ມີລະດັບຄວາມສູງ 400-1.284 ແມັດ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ 20 °- 21 °, ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ 3.500 ມມ ຕໍ່ປີ, ຄວາມຊຸມສະເລ່ຍ 80% ເໝາະແກ່ການປູກຕົ້ນໄມ້ອຸດສະຫາກໍາ ເຊັ່ນ: ກາເຟ, ຢາງພາລາ, ໜາກແຫ່ງ, ຊາ ແລະ ບັນດາປະເພດພືດຜັກຕ່າງໆ.

ຮູບພາບທີ 1 ແຜນທີ່ການວາງແຜນນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ແຂວງຈຳປາສັກ ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໃນນັ້ນ ເນື້ອທີ່ກະສິກຳກວມ 37%, ເນື້ອທີ່ປ່າກວມ 895.500 ເຮັກຕາ ກວມເອົາ 58,09%, ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 3 ແຫ່ງ ມີເນື້ອທີ່ເຖິງ 425.600 ເຮັກຕາ ກວມ 47,53%, ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີເຂດປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງອີກ 7 ແຫ່ງ.

ແຂວງຈຳປາສັກຍັງອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍແຮ່ທາດຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ບໍ່ເຫຼັກ, ບໍ່ດິນໜຽວ, ບໍ່ທອງເຫຼືອງ, ບໍ່ບົກຊິດ, ບໍ່ບາຣິດ, ບໍ່ຊິນ, ບໍ່ແກ້ວອາເມຕິດ, ບໍ່ຖ່ານຕີມ ແລະ ອື່ນໆ.

ແຂວງຈຳປາສັກ ປະກອບມີ 9 ເມືອງ 1 ນະຄອນ : ນະຄອນປາກເຊ, ເມືອງ ຊະນະສົມບູນ, ເມືອງ ບາຈຽງ ຈະເລີນສຸກ, ເມືອງ ປາກຊ່ອງ, ເມືອງ ປະທຸມພອນ, ເມືອງໂພນທອງ, ເມືອງຈຳປາສັກ, ເມືອງສຸຂຸມາ, ເມືອງມຸນລະປະ ໂມກ, ແລະ ເມືອງໂຂງ. ນະຄອນປາກເຊເປັນນະຄອນເທດສະບານ ເປັນສູນກາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ ແລະ ວັດທະນະທຳສັງຄົມຂອງແຂວງ. ມີຈຳນວນບ້ານທັງໝົດ 643 ບ້ານ, ມີ 72 ກຸ່ມບ້ານ, ມີ 132,154 ຄົວເຮືອນ, ມີ ພົນລະເມືອງ 722,085 ຄົນ, ຍິງ 362,910 ຄົນ, ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ 21 ຄົນ/ກມ², ມີ 26 ຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ ຮ່ວມກັນ. ປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ມີອາຊີບກະສິກຳກວມ 75%, ການບໍລິການ 12%, ອຸດສາຫະກຳ 8% ແລະ ອາຊີບອື່ນໆ 5% ທົ່ວແຂວງມີບ້ານທຸກຍາກ 156 ບ້ານ ເທົ່າກັບ 24,26 % ຂອງຈຳນວນບ້ານທັງໝົດ, ມີຄອບຄົວທຸກຍາກ 6,608 ຄອບຄົວເທົ່າກັບ 5% ຂອງຄອບຄົວທັງໝົດ, ມີບ້ານວັດທະນະທຳ 632 ບ້ານກວມ 98% ຂອງຈຳນວນບ້ານໃນທົ່ວແຂວງ, ມີຄອບຄົວວັດທະນະທຳ 9,250 ຄອບຄົວ ເທົ່າກັບ 7% ຂອງຈຳນວນຄອບຄົວທັງໝົດ. ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ພົນລະເມືອງໃນລະດັບ 1,4% ຕໍ່ປີຮອດປີ 2030 ຈະມີພົນລະເມືອງປະມານ 823,175 ຄົນ

1.2. ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ແຕ່ປີ 2011-2015 ແມ່ນເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນທ່ຽງ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ບັນລຸໄດ້ 45.046 ຕື້ກີບ, ສະເລ່ຍໃນແຕ່ລະປີບັນລຸໄດ້ 9 ພັນຕື້ກີບ, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 10.1% ໃນສິກປີ 2010-2011 ມາເປັນ 11.6% ໃນສິກປີ 2014-2015, ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 10,9% ຕໍ່ປີ; ໂຄງປະກອບ ເສດຖະກິດ ຫັນປ່ຽນຕາມທ່າອ່ຽງທີ່ຕັ້ງໜ້າໃນນັ້ນ: ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 3,04% ກວມ 27%, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 15,3% ກວມ 34%; ຂະແໜງບໍລິການ ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 15,7% ກວມ 39%, ລວມຍອດມູນຄ່າການລົງທຶນໃນ 5 ປີຜ່ານມາປະຕິບັດໄດ້ 14.740 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ປະຕິບັດໄດ້ 73%, ລວມຍອດການເກັບລາຍຮັບໄດ້ທັງໝົດ 4.491 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີ ເພີ່ມຂຶ້ນ 4% ແລະ ກວມເອົາ 9,7% ຂອງ GDP, ລາຍຈ່າຍງົບປະມານປະຕິບັດໄດ້ 2.384 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ແຜນ 5 ປີ ເພີ່ມຂຶ້ນ 0,6%, ກວມເອົາ 5,3% ຂອງ GDP.

ພາກທີ II ສະພາບລວມມົນລະພິດ

2.1. ສະຖານະການມົນລະພິດ

ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ເປັນຂະແໜງການໜຶ່ງທີ່ເປັນເສນາທິການ ໃຫ້ແກ່ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງ ໃນການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ອຸດົມຍົມ ອຸທິກກະສາດ, ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ, ການຄຸ້ມຄອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ໃນການຜະລິດສະບຽງອາຫານໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນທ່ຽງ, ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ກໍ່ຕີການເຮັດບົດບາດທີ່ສຳຄັນຂອງຕົນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງແຂວງໃຫ້ມີທ່າກ້າວຂຶ້ນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ. ຊຶ່ງໝາກຜົນແຫ່ງຄວາມສຳເລັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການຊີ້ນຳຢ່າງໃກ້ຊິດ ຂອງພັກ-ລັດຖະບານ, ອົງຄະນະພັກ-ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງ ຈຳປາສັກ, ການເອົາໃຈໃສ່ຢ່າງທົ່ວເຖິງ ຂອງພະແນກການກ່ຽວຂ້ອງ, ອຳນາດການປົກຄອງເມືອງ, ກຸ່ມບ້ານ, ບ້ານ ບວກກັບຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຂອງ ແຂວງຈຳປາສັກ.

2.2. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບວຽກງານຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ດ້ກັບການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ທາງແຂວງຍັງໄດ້ອັງຕາມທິດທາງຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອບັນລຸແຜນວຽກຈຸດສຸມຫຼັກ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ ຄື: 1) ການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, 2) ກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, 3) ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ມີສະຖຽນລະພາບຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ເກີດຈາກຜົນກະທົບຂອງໄພພິບັດ. ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍ່ໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ ຂອງຕົນດັ່ງນີ້: “ສ້າງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຂຽວ, ສະອາດ ແລະ ງາມຕາ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ບົນພື້ນຖານການພັດທະນາເສດຖະກິດສີຂຽວ ເພື່ອບັນລຸການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ກ້າວເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິບັດທຳມະຊາດ” ຈາກທິດທາງຫຼັກທັງສອງຢ່າງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເຫັນວ່າພັກ-ລັດຖະບານໄດ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຄວບຄຸມມົນລະພິດມີນະໂຍບາຍໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໃນຫຼາຍຂົງເຂດ ເພື່ອບັນລຸຕໍ່ກັບຄາດຄະແນ່ລາຍຮັບທີ່ທາງແຂວງທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດ. ການພັດທະນາ ຕາມທິດເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ພູມປັນຍາ, ສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ, ລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດ ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີອຸດສາຫະກຳ ທີ່ເປັນເສົາຄໍ້າ ແລະ ມີໂຄງລ່າງພື້ນຖານເສດຖະກິດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ສຳລັບການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ, ເສດຖະກິດຕະຫຼາດຕາມທິດສັງຄົມນິຍົມ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນລະບົບຫຼາຍຂຶ້ນ; ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບສຸກ, ສາມັກຄີປອງດອງ, ປະຊາທິປະໄຕ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ສິວິໄລ, ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຮັ່ງມີຜາສຸກ, ມີຄວາມສາມັກຄີເປັນປົກແຜ່ນ, ຄວາມແຕກໂຕນກັນດ້ານການພັດທະນາ ລະຫວ່າງ ຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ, ຊັ້ນຄົນຕ່າງໆໃນສັງຄົມຫຍັບໃກ້ເຂົ້າຫາກັນ, ຊັບພະຍາກອນມະນຸດໄດ້ຮັບການພັດທະນາມີຄຸນນະ ພາບດີຂຶ້ນ, ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສັງຄົມທີ່ມີຄຸນນະພາບຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ສິດທິຂອງພົນລະເມືອງມີການຮັບປະກັນດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງລັດ ຕາມກົດໝາຍທີ່ສັກສິດ, ລະບອບການປົກຄອງຕາມທິດ 3 ສ້າງມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ; ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດໄດ້ຮັບການປົກປັກ

ຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືນຍົງ; ລະບົບການເມືອງການປົກຄອງມີສະຖຽນລະພາບ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ; ເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ເຊື່ອມຈອດຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ເລິກເຊິ່ງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ໂດຍອີງຕາມທິດທາງຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອບັນລຸແຜນວຽກຈຸດສຸມຫຼັກທີ່ກ່ຽວພັນ ກັບການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ ຄື: 1) ການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, 2) ກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຮັບມືໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ 3) ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ມີສະຖຽນລະພາບຂອງການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ເກີດຈາກຜົນກະທົບຂອງໄພພິບັດ. ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ກໍໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ ຂອງຕົນດັ່ງນີ້: "ສ້າງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຂຽວ, ສະອາດ ແລະ ງາມ ຕາ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຍືນຍົງຖານການພັດທະນາເສດຖະກິດສີຂຽວ ເພື່ອບັນລຸການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ກ້າວ:ບັນປະເທດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃນການກຽມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໄພພິ ບັດທຳມະຊາດ" ຈາກທິດທາງຫຼັກທັງສອງຢ່າງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເຫັນວ່າພັກ-ລັດຖະບານໄດ້ ເຫັນຄວາມສຳຄັນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.

ຍືນຍົງຖານທ່າແຮງ, ກາລະໂອກາດ, ຄວາມສາມາດບົ່ມຊ້ອນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຂອງແຂວງ ທີ່ມີທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ສົມທົບກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງແຂວງ, ຂອງເມືອງ ແລະ ສະພາບຂໍ້ມູນຕົວຈິງ ການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ຈະເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ມີຄວາມຍືນຍົງ ຕາມວິໄສທັດຮອດປີ 2030 ຊື່ຊົນເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ໜັ້ນທ່ຽງເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ, ຮັບປະກັນໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາໃຫ້ຢູ່ໃນເກນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ" ເຊິ່ງພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ວາງຍຸດທະສາດຮອດປີ 2025 ເປັນ 5 ຍຸດທະສາດຫຼັກດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1) ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້, ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ; ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ກໍຄືການພັດທະນາເສດຖະ ກິດ-ສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

2) ສ້າງຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີໃນລະດັບເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນແຂວງ.

3) ຮັບປະກັນ ສປປລາວ ຮັບຮູ້ ແລະ ກຽມພ້ອມໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ຮັບມືກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໄພພິບັດທຳມະຊາດພາຍໃນແຂວງ.

4) ຮັບປະກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວິໄສທັດ, ຍຸດທະສາດ, ແຜນດຳເນີນງານ, ແຜນການ ແລະ ແຜນງານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງທຸກຂັ້ນຕົວລົງຫຼາຍຝ່າຍ ແລະ ກອບການຮ່ວມມືພາກພື້ນແລະ ສາກົນທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມພາຍໃນແຂວງໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີຄວາມກົມກຽວ ເພື່ອຮັບປະກັນທຸກຝ່າຍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບສະສົມ ແລະ ຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ.

5) ຮັບປະກັນພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ສາມາດບັນລຸພາລະບົດບາດຂອງ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ເພື່ອບັນລຸວິໄສທັດ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ (2016-2025) ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ໄດ້ວາງແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້, ການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອານຸລັກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍືນຍົງ, ໜັ້ນຄົງ ແລະ ມີປະສິດທິ ຜົນໃຫ້ໄປຕາມທິດຫັນເປັນສີຂຽວ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງແຂວງ ແລະ ແຫ່ງຊາດແຂວງໄດ້ມີການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ແລະ ມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ.

2.3. ລະບຽບການ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ:29/ສພຊ,ລົງວັນທີ 18 ທັນວາ 2012 ເປັນ ເຄື່ອງມືປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມກວມລວມ ສຳລັບ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນໝວດທີ 2 ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ລວມມີ 7 ມາດຕາ ນັບແຕ່ມາດຕາທີ 29 ຫາ ມາດຕາທີ 35 ແລະ ໝວດທີ 3 ການຄວບຄຸມ ສານເຄມີເປັນພິດ ແລະ ການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອ ລວມມີ 5 ມາດຕາ ນັບແຕ່ ມາດຕາທີ 36 ຫາ ມາດຕາທີ 40, ນອກຈາກ ນັ້ນ ໃນໝວດທີ 4 ການຍັງຢືນ ແລະ ອະນຸຍາດ ກ່ຽວ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງມາດຕາ 42 ກ່ຽວກັບ ການອະນຸຍາດໃຫ້ ປ່ອຍສານມົນລະພິດ ເຊິ່ງລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນເຄື່ອງມືອັນໜຶ່ງທີ່ເປັນບ່ອນອີງໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ.

ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນຖືກລະບຸຊັດເຈນຢູ່ໃນຫຼາຍໆນິຕິກຳ ທີ່ໄດ້ສະແດງອອກ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ (ປັບປຸງ 2017): ກຳນົດມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ເປັນ ພື້ນຖານ ສຳລັບ ການຕິດຕາມກວດກາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ທາງນໍ້າ, ດິນ, ອາກາດ ແລະ ສຽງ.
- ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 21/ລບ ລົງວັນທີ 31 ມັງກອນ 2019 ເປັນລະບຽບການໜຶ່ງໃນການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ພົວພັນກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ກຳນົດຫຼັກ ການ ແລະ ກົດລະບຽບ ແລະ ຮັບຮອງບັນດາມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການສ້າງຕັ້ງ, ໜ້າທີ່, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ການປະເມີນ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ.
- ບົດແນະນຳຂອງ ລັດຖະມົນຕີ ກ່ຽວກັບ ຂະບວນການຂອງການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳການລົງທຶນ: ສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເສີມຂະ ຫຍາຍບັນດາຂໍ້ ກຳນົດ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ບົດແນະນຳນີ້ ມີຈຸດປະສົງ ຮັບປະກັນຄວາມເປັນ ເອກະພາບ ໃນການດຳເນີນການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ໂດຍທຸກໆໂຄງການ ແລະ ກິດຈະກຳການລົງທຶນ ຂອງວິສາຫະກິດຂອງລັດ ແລະ ຂອງເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ ປະຕິບັດການ ໃນ ສປປ ລາວ.
- ບົດແນະນຳ ຂອງລັດຖະມົນຕີ ກ່ຽວກັບ ຂະບວນການເຮັດການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງໂຄງ ການ ແລະ ກິດຈະການການລົງທຶນ (2013): ບົດແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍ ບັນດາບົດບັນຍັດ (ວັກ, ຂໍ້, ມາດຕາ) ຂອງກົດໝາຍ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຸດປະສົງ ຂອງບົດແນະນຳ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບ ໃນການດຳເນີນການກວດກາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ ໂດຍທຸກ ໂຄງການ ແລະ ກິດຈະການການລົງທຶນຂອງວິສາຫະກິດລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່

ເຮັດທຸລະກິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍອາກອນ (2011): ກຳນົດອາກອນສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນອາກອນໂດຍກົງທີ່ວາງໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດດຳເນີນກິດຈະກຳທຸລະກິດ, ການນຳເຂົ້າ ຫຼື ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ, ສັດ, ພືດ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ.
- ລັດຖະດຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ອາກອນສິ່ງແວດລ້ອມ (2017-ຂໍ້ສະເໜີ): ລະບຸຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ອັດ ຕາການເກັບອາກອນສິ່ງແວດລ້ອມ ນອກຈາກນັ້ນ ລະບຸບັນດາມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ, ການປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສຸຂະພາບປະຊາຊົນ ສິ່ງເສີມການລົງທຶນ ແລະ ສ້າງແຫຼ່ງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນ ສປປ ລາວ.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ (ສະບັບປັບປຸງ 2017): ກຳນົດຫຼັກການທີ່ຈຳເປັນ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ທີ່ພົວພັນກັບການຄຸ້ມຄອງ, ການໃຊ້ຢ່າງບໍ່ຄຳນຶງ, ການຊົມໃຊ້ ແລະ ການພັດທະນານ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ. ນອກຈາກນັ້ນ ມາດຕາ: 30, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 ກ່າວເຖິງການເກືອດຫ້າມ ການປ່ອຍນ້ຳເບື້ອນ, ຂີ້ເຫຍື້ອ, ສານມົນລະພິດ ແລະ ນ້ຳເບື້ອນ ລົງສູ່ນ້ຳ ແລະ ດິນ.
- ກົດໝາຍ ທີ່ດິນ (2003): ກຳນົດລະບຽບ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການປ້ອງກັນ ແລະ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອຮັບປະກັນປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງ ກັບ ຈຸດປະສົງ ຂອງ (ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ). ໃນມາດ ຕາ 60 ລະບຸພັນທະ ຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ບໍ່ໃຫ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຄຸນນະພາບດິນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ສິ່ງຜົນກະ ທົບທາງລົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.
- ກົດໝາຍ ກະສິກຳ (1998): ມາດຕາ 6 ບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດການຜະລິດກະສິກຳ ແມ່ນມີພັນທະປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ. ຜູ້ຜະລິດດ້ານກະສິກຳຕ້ອງນຳໃຊ້ວິທີ ແລະ ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອປ້ອງກັນທີ່ດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ອາກາດ ແລະ ອື່ນໆ. ມາດຕາ 34 ຜູ້ໃດທີ່ນຳໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ຫຼື ຢາປົວສັດ ຕ້ອງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຈຸດປະສົງ, ລະບຽບການໃຊ້ຢ່າງເຄັ່ງຄັດ, ຖືກຕາມຈຸດປະສົງ ແລະ ເກັບມ້ຽນ.
- ກົດໝາຍ ຈາລະຈອນທາງບົກ (2000): ມາດຕາ 36 ແມ່ນ ກ່ຽວກັບ ເລື່ອງປັບໃໝ ໃນກໍລະນີບໍ່ປະຕິບັດຕາມມາຕະຖານການປ່ອຍ.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍແຜນຜັງເມືອງ (1999): ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການກໍ່ສ້າງໂຄງຮ່າງໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງ ຖິ່ນ ເພື່ອຮັບປະກັນ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ກົດໝາຍ ຮັບປະກັນໃຫ້ທຸກການເຄື່ອນໄຫວຂອງສັງຄົມຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ຮັກສາຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ປອດໄພ, ມີລະບຽບວິໄນ, ສະອາດຖືກຫຼັກອະນາໄມ ແລະ ອື່ນໆ ພ້ອມດຽວກັນກໍ່ປ້ອງກັນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຫົວຫັດທຳມະຊາດ.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ (1999): ມາດຕາ 4 ລະບຸວ່າ ການດຳເນີນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳປຸງແຕ່ງ ຕ້ອງຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ກົດໝາຍ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ໝວດທີ 5 ສືບຕໍ່ລະບຸ ຂໍ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງການຄວບຄຸມມົນລະພິດ.
- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ແຮ່ທາດ (2011): ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ, ການປ້ອງກັນ, ການນຳໃຊ້ແຮ່ທາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດ ແລະ ການກວດກາກິດຈະ ການແຮ່ທາດ ແນໃສ່ຮັບປະກັນໃຫ້ການສຳຫຼວດ. ການຂຸດຄົ້ນ, ການເຮັດເໝືອງແຮ່ ແລະ ການປຸງແຕ່ງແຮ່ ທາດໃຫ້ມີ

ປະສິດທິພາບສູງ ພ້ອມທັງການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ. ມາດຕາ 15, 17, 18, 23, 58, ແລະ 60 ມີ ຂໍ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

- ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງເຄມີ ສະບັບເລກທີ 07/ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ພະຈິກ 2016 ແລະ ປະກາດໃຊ້ຢ່າງເປັນທາງການ ເຮັດໃຫ້ການກຳນົດພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການມີຄວາມຈະແຈ້ງ ໂດຍມີການກຳນົດປະເພດເຄມີອັນຕະລາຍ, ການຂຶ້ນທະບຽນບັນຊີເຄມີອັນຕະລາຍ, ການນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ, ການຂົນສົ່ງ, ການຕິດສະຫຼາກ, ການກຳຈັດ, ການບຳບັດສິ່ງເສດເຫຼືອເຄມີ ແລະ ການສ້າງແຜນປ້ອງກັນ ຊຶ່ງມາຮອດປະຈຸບັນ ໄດ້ສຳເລັດການສ້າງນິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍດັ່ງກ່າວ ຄື: ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍ ບັນຊີເຄມີອຸດສາຫະກຳ ສະບັບເລກທີ 0389/ອຄ.ກອຫ, ລົງວັນທີ 03 ເມສາ 2018 ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດການຈັດແບ່ງລາຍການທາດເຄມີ ອອກເປັນ 4 ປະເພດ ປະກອບມີ 622 ລາຍການເຄມີ ແລະ 68 ລາຍການສິ່ງເສດເຫຼືອເຄມີ.
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປ້ອງກັນ ແລະ ການກັກກັນພືດ (ສະບັບປັບປຸງ) ເລກທີ 13/ສພຊ, ລົງວັນທີ 15 ພະຈິກ 2016;
- ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດ ເລກທີ 258/ລບ, ລົງວັນທີ 24 ສິງຫາ 2017;
- ແຈ້ງການ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີຄວາມເຂັ້ມງວດ ໃນການຄຸ້ມຄອງ-ກວດກາ ການນຳເຂົ້າ, ຈຳໜ່າຍ ແລະ ນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ເຂົ້າໃນການຜະລິດສະບຽງ ແລະ ພືດເປັນສິນຄ້າ ສະບັບເລກທີ 1891/ກປຝ, ລົງວັນທີ 13 ກັນຍາ 2016 ແລະ ຕີພິມປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ບົດແນະນຳ ວິທີນຳໃຊ້ ບັນດາສານເຄມີກະສິກຳຕ່າງໆ.
- ຫ້ອງວ່າການສຳນັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ອອກແຈ້ງການ ວ່າດ້ວຍການກະກຽມມາດຕະການ ແລະ ທິດທາງສຳລັບການຜະລິດກ້ວຍເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຊຶ່ງຕິດພັນການຈຳກັດການນຳເຂົ້າຢາຂ້າຫຍ້າ, ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ຈະກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ສະບັບເລກທີ 1174ຫສນຍ, ລົງວັນທີ 4 ສິງຫາ 2017;
- ແຈ້ງການຂອງຫ້ອງວ່າການປົກຄອງແຂວງ ແຂວງຈຳປາສັກ ວ່າດ້ວຍ ການເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອ (ຂີ້ເຫຍື້ອ, ນ້ຳເປື້ອນ, ສິ່ງລົບກວນ, ແສງ, ສີ, ສຽງ, ກິ່ນເໝັນ) ສະບັບເລກທີ: 014/ຈຂ.ຈສ, ປາກເຊ, ວັນທີ 5/7/2016;
- ບົດແນະນຳຂອງ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຈຳປາສັກ ວ່າດ້ວຍ ການເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອ (ຂີ້ເຫຍື້ອ, ນ້ຳເປື້ອນ, ສິ່ງລົບກວນ, ແສງ, ສີ, ສຽງ ແລະ ກິ່ນເໝັນ) ສະບັບເລກທີ: 1025/ພຊສ ປາກເຊ, ວັນທີ: 2/8/2010;
- ຂໍ້ຕົກລົງຂອງເຈົ້ານະຄອນປາກເຊໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມໃນເຂດນະຄອນປາກເຊ ສະບັບປີ 2020;
- ຂໍ້ຕົກລົງຂອງເຈົ້ານະຄອນປາກເຊ ໃນຂໍ້ຫ້າມດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນາໄມໃນເຂດນະຄອນປາກເຊ ໃຫ້ມີຄວາມສະອາດງາມຕາ ສະບັບປີ 2020;
- ຂໍ້ຕົກລົງ ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດສັນຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍໃນເທດສະບານນະຄອນປາກເຊ, ແຂວງຈຳປາສັກ ສະບັບເລກທີ 1269/ຈຂ,ຈສ. ລົງວັນທີ 04/12/2018;
- ຫ້ອງວ່າການປົກຄອງເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ໄດ້ອອກລະບຽບການໃນການສ້າງຕັ້ງຈຸດເກັບຊື້ຢາງພາລາ ໃຫ້ຮ່າງຈາກເສັ້ນທາງຫຼວງເຂົ້າໄປ ແລະ ຫ່າງຈາກຊຸມຊົນ 1 ກິໂລແມັດຂຶ້ນໄປ ສະບັບເລກທີ 063/ທວມ,ບຈ ວັນທີ 28 ມັງກອນ 2019.

ພາກທີ III

ສະພາບຄຸນນະພາບອາກາດ ແລະ ສຽງ

3.1. ສະພາບການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງອາກາດ

ຈາກສະພາບການພັດທະນາ ຂອງ ແຂວງ ຈຳປາສັກ ແລະ ການດຶງດູດການລົງທຶນຂອງແຂວງເຫັນໄດ້ວ່າແຂວງຈຳປາສັກ ເປັນແຂວງໜຶ່ງ ທີ່ມີທ່າແຮງໃນການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ທັງເປັນແຂວງທີ່ມີພົມແດນຕິດກັບປະເທດໄທ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ ເຮັດໃຫ້ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຍານພາຫະນະນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ຄ່ຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມຂຶ້ນດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນສາເຫດຂອງມົນລະພິດທາງອາກາດ ຂອງແຂວງມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍເຫັນໄດ້ຈຳນວນເສັ້ນທາງທີ່ມີໃນແຂວງດັ່ງນີ້:

- ເສັ້ນທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ, ມີ 5 ເສັ້ນ, ຍາວ 442,40 ກິໂລແມັດ;
- ເສັ້ນທາງຫຼວງຂອງແຂວງ ມີ 18 ເສັ້ນ, ຍາວ 733,55 ກິໂລແມັດ;
- ເສັ້ນທາງຫຼວງຂອງເມືອງ ມີ 26 ເສັ້ນ, ມີຄວາມຍາວ 473,08 ກິໂລແມັດ;
- ເສັ້ນທາງເທດສະບານມີ 306 ເສັ້ນ, ມີຄວາມຍາວ 204,99, ກິໂລແມັດ;
- ເສັ້ນທາງສະເພາະ ມີ 59 ເສັ້ນ, ມີຄວາມຍາວ 654,85 ກິໂລແມັດ;
- ເສັ້ນທາງຊົນນະບົດ ມີ 314 ເສັ້ນ, ຍາວ 1.784,00 ກິໂລແມັດ.

ນອກຈາກການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານການຂົນສົ່ງ ຍັງມີການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາໂຮງງານປຸງແຕ່ງຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ ໂຮງງານກາເຟຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອສິ່ງອອກ 1 ແຫ່ງ ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນ 15 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງມັນຕົ້ນ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນໝໍ້ເສັ້ນເຜີ 47 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດຢ່າງພາລາ 3 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງພືດຜັກ 1 ແຫ່ງ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນໂຄງການທີ່ໄດ້ມີການສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສະພາບອາກາດ.

ດັ່ງກ່າວການຂະຫຍາຍຕົວດັ່ງກ່າວ ເຮັດໃຫ້ການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງອາກາດ ຢູ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ຈຶ່ງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໃນຫຼາຍດ້ານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານເຄື່ອງມືສຳລັບການຕິດຕາມກວດກາໃນແຕ່ລະຈຸດ ແຕ່ລະເຂດ ແລະ ຕາມເສັ້ນທາງທີ່ນຳໃຊ້ພາຫະນະຈຳນວນຫຼາຍ ເພື່ອນຳມາເປັນຂໍ້ມູນໃນການວາງມາດຕະການຄວບຄຸມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດທາງອາກາດ.

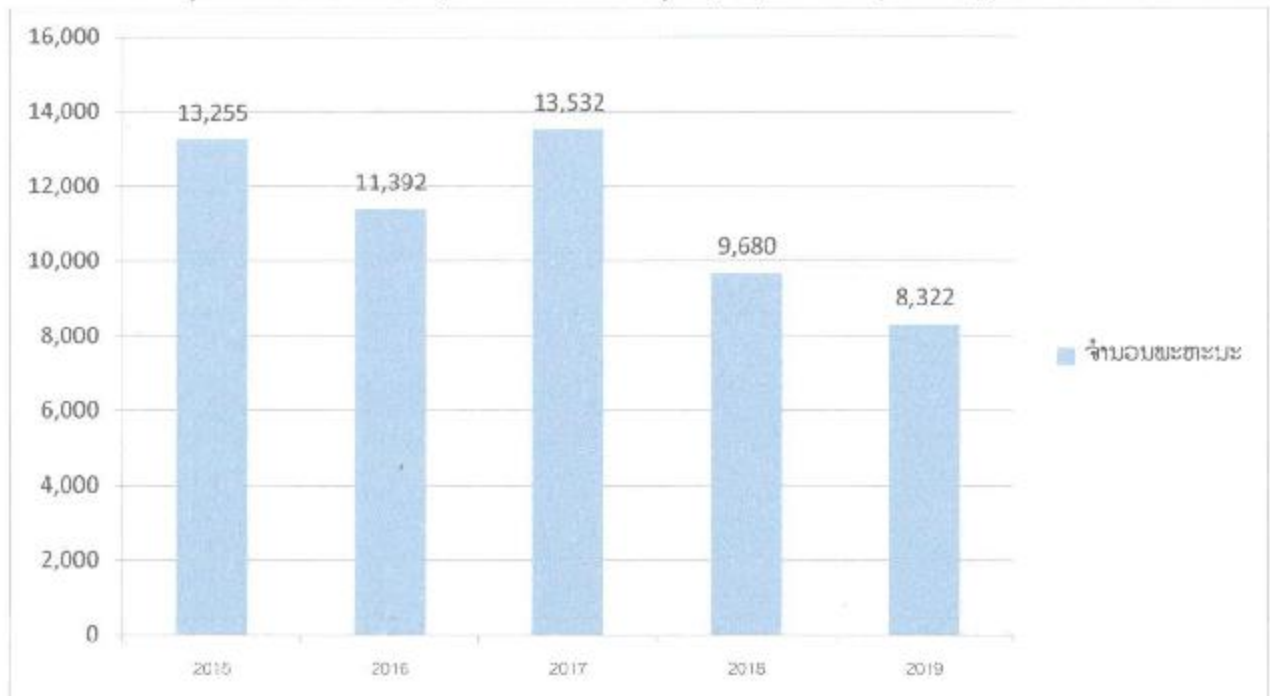
3.1.1 ມົນລະພິດທາງອາກາດຈາກການຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ

ເກີດຈາກພາຫະນະທີ່ຂັບເຄື່ອນດ້ວຍເຄື່ອງຈັກເຊັ່ນ: ຈຳນວນລົດຍົນໃນແຂວງ, ຈຳນວນລົດຂົນສົ່ງສິ່ງຄ່າຜ່ານແຂວງ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ມີອາຍເສຍອອກສູ່ບັນຍາກາດ, ບັນຫາມົນລະພິດຈາກພາຫະນະໂດຍການເຜົາໄໝ້ເຊື້ອໄຟປະເພດຕ່າງໆ ຈະກໍ່ໃຫ້ ເກີດແກັສຄາຣບອນໂມນົອກໄຊ (CO), ຝຸ່ນລະອອງ, ສານປະກອບໄຮໂດຼຄາຣ໌ບອນ, ແກັສຊີລຟີໄດອິອກໄຊ (SO₂), NO₂, ຝຸ່ນລະອອງຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ 2.5 ໄມຄຣອນ (PM_{2.5}), ຝຸ່ນລະອອງຂະໜາດນ້ອຍກວ່າ 10 ໄມຄຣອນ (PM₁₀), ຝຸ່ນລະອອງລວມ (TSP) ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາມົນລະພິດທາງອາກາດໃນເຂດຊຸມຊົນຂະໜາດໃຫຍ່. ອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກ ພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງແຂວງຈຳປາສັກສາມາດເຫັນໄດ້ຈຳນວນພາຫະນະໃນແຂວງ ດັ່ງຕາຕະລາງດັ່ງລຸ່ມນີ້: .

ຕາຕະລາງທີ 1 ຈຳນວນພາຫະນະທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ໃນແຂວງຈຳປາສັກ

ລ/ດ	ປີ	ປະເພດລົດຈັກ		ປະເພດລົດໄຫຍ່				ປະເພດລົດບັນທຸກ		ລວມ
		2 ລໍ້	3 ລໍ້	ເກັ່ງ	ກະບະ	ຈີບ	ຕູ້	ໂດຍສານ	ຂົນສົນຄ້າ	
1	2015	10,054	32	475	1,953	211	232	33	265	13,255
2	2016	8,753	56	343	1,776	207	135	11	111	11,392
3	2017	9,760	62	600	2,254	480	166	29	181	13,532
4	2018	7,544	20	312	1,369	244	84	5	102	9,680
5	2019	6,485	15	225	1,241	219	70	7	60	8,322
ລວມຍອດ		146,789	1,310	4,086	21,402	2,706	2,912	1,545	3,049	183,799

ຮູບພາບທີ 2 ເສັ້ນສະແດງການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ລຸດລົງຂອງພາຫະນະຢູ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກ

3.1.2 ມົນລະພິດທາງອາກາດຈາກຂະແໜງອຸດສາຫາກໍາ ແລະ ຫັດຖະກໍາ

ບັນດາຂະແໜງການກ່າວຂ້ອງ ໄດ້ເປັນເຈົ້າການຊຸກຍູ້ ສິ່ງເສີມເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວຂະຫຍາຍຕົວໄປໃນຈັງວະ ທິດີ ເຊັ່ນ: ໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຫັດຖະກໍາ, ການຜະລິດແບບຄອບຄົວທັງໝົດ 2.052 ແຫ່ງ, ມີມູນຄ່າການລົງທຶນ ທັງໝົດ 1.526 ຕື້ກີບ, ຍຸດມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງໃນໄລຍະນີ້ບັນລຸໄດ້ 3.241,46 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ປະຕິບັດໄດ້ 42,25%, ທຽບໃສ່ໄລຍະດຽວກັນເພີ່ມຂຶ້ນ 36 %, ການດໍາເນີນທຸລະກິດທີ່ມີປະ ສິດທິຜົນສູງໃນຂະແໜງ ອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງ ແມ່ນປະເພດທຸລະກິດຮ່ວມທຶນ.

ວຽກງານອຸດສາຫະກໍາປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ: ກໍ່ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍຕິດພັນທ່າແຮງບົມຊ້ອນ ໃນ ປະຈຸບັນມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງກາເຟຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອສິ່ງອອກ 1 ແຫ່ງ ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ 15 ແຫ່ງ, ໄດ້ຈັດ ດັ່ງກຸ່ມຜະລິດຊາເພື່ອສິ່ງອອກ 1 ກຸ່ມ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງມັນຕົ້ນ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງຫົວຂະບຸກ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນໝໍ້ເສັ້ນເຝີ 47 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນເຂົ້າປຸ້ນ 24 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດຢາງພາລາ 3 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານຄັດເມັດເຂົ້າ 3 ແຫ່ງ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງພືດຜັກ 1 ແຫ່ງ. ຊຶ່ງວິສາຫະກິດເລົ່ານີ້ລ້ວນແຕ່ປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງ ມົນລະພິດທາງອາກາດ, ດິນ, ນໍ້າ ແລະ ສານມົນລະພິດ.

ບັນຫາມົນລະພິດທາງອາກາດກໍ່ໄດ້ມີປະກົດໃຫ້ເຫັນ ແລະ ອາດຈະເພີ່ມທະວີຄວາມຮຸນແຮງຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ ຖ້າ ຫາກບໍ່ມີການຄວບຄຸມຢ່າງຈິງຈັງ. ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີສາເຫດມາຈາກ ບັນດາກິດຈະກໍາການພັດທະນາເສດຖະກິດ- ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງບັນດາໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ, ການພັດທະນາຕົວເມືອງ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ຍານພາຫະນະ, ການຈຸດເຜົາຂີ້ເຫຍື້ອໃນພື້ນທີ່ເປີດ (open burning) ແລະ ອື່ນໆ.

3.2. ຂໍ້ມູນການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດ

ການເກັບຂໍ້ມູນສະພາບມົນລະພິດທາງອາກາດຂອງແຂວງ ໃນປັດຈຸບັນ ແຂວງຈໍາປາສັກ ຍັງບໍ່ມີສະຖານີວັດ ແທກຄຸນນະພາບອາກາດ ເພື່ອຕິດຕາມສະພາບຂອງຄຸນນະພາບອາກາດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ສະນັ້ນ, ທາງແຂວງຈໍາປາສັກ ຈຶ່ງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ. ໃນໄລຍະປີ 2019 ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະຖິຕິຊັບພະຍາກອນທໍາມະ ຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ສົມທົບກັບແຂວງຕັ້ງເຄື່ອງມື ວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດໂດຍນໍາໃຊ້ສະຖານີວັດແທກແບບ ເຄື່ອນທີ່ (mobile unit), ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມການວັດແທກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ມີການວັດແທກສະເພາະໃນຂອບເຂດຕົວ ນະຄອນຈໍາປາສັກເທົ່ານັ້ນໂດຍມີ 2 ຈຸດ ສໍາລັບບັນດາເມືອງອື່ນໆແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການວັດແທກ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈໍາກັດທາງ ດ້ານເວລາ ແລະ ງົບປະມານ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບອາກາດໃຫ້ມີຄວາມສົມບູນ ພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຈໍາປາສັກ (ພຊສ) ຈຶ່ງໄດ້ໝູນໃຊ້ຂໍ້ມູນຂອງບັນດາໂຄງການລົງທຶນ ດ່າງໆທີ່ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ທີ່ໄດ້ມີການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດ ໃນຊ່ວງໄລຍະການສຶກສາບົດປະເມີນຜົນກະທົບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງບັນດາໂຄງການດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງມີຂໍ້ຈໍາກັດທາງດ້ານປະສິດທິພາບຂອງການວັດແທກ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດທີ່ສາມາດວັດແທກບາງອັນຈະມີຫົວໜ່ວຍ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດແຕກຕ່າງກັນ.

ຈາກການເກັບກໍາຂໍ້ມູນໃນ 2 ຈຸດຢູ່ໃນນະຄອນປາກເຊ ທີ່ໄດ້ມີການວັດແທກຮ່ວມກັນຂອງ ພຊສ ແຂວງຈໍາປາ ສັກ ແລະ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະຖິຕິຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງ ກະຊວງຊັບພະຍາ ກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍມີລາຍລະອຽດຮູບພາບລຸ່ມນີ້:

ສໍາລັບຂໍ້ມູນ ສະພາບຄຸນນະພາບອາກາດໃນບາງເມືອງ ແມ່ນມີການກໍານົດຈຸດເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງບັນດາໂຄງການລົງທຶນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດເອົາແຜນທີ່ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບອາກາດເຂົ້າໃນບົດລາຍງານສະບັບນີ້ໄດ້ ແຕ່ຈະມີແຕ່ຂໍ້ມູນຕົວເລກທີ່ໄດ້ມີການວັດແທກໃນແຕ່ລະຈຸດເທົ່ານັ້ນ.

3.3. ໂຕຊີ້ວັດການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດມົນລະພິດ

ພາວະອາກາດທີ່ມີສານເຈືອປົນຢູ່ໃນປະລິມານທີ່ສູງກວ່າລະດັບປົກກະຕິ ເປັນເວລາດົນພໍທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດອັນຕະລາຍແກ່ມະນຸດ, ສັດ, ພືດ, ຊັບສິນ ແລະ ອື່ນໆ ອາດເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ຝຸ່ນລະອອງຈາກລົມພາຍຸ, ພູເຂົາໄຟລະເບີດ, ແຜນດິນໄຫວ, ໄຟໄໝ້ປ່າ, ກ້າສທຳມະຊາດອາກາດເສຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະຊາດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ມະນຸດໜ້ອຍຫຼາຍ ເພາະແຫຼ່ງກຳເນີດຢູ່ໄກ ແລະ ປະລິມານທີ່ເຂົ້າສູ່ສະພາບແວດລ້ອມຂອງມະນຸດ ແລະ ສັດມີໜ້ອຍ ກໍລະນີທີ່ເກີດຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດ ໄດ້ແກ່: ມົນລະພິດຈາກທີ່ໄອເສຍຂອງພາຫະນະ, ຈາກໂຮງງານອຸດສະຫະກຳ, ຈາກຂະບວນການຜະລິດ, ຈາກກິດຈະກຳດ້ານການກະເສດ, ຈາກການລະເຫີຍຂອງກ້າສບາງຊະນິດ ແລະ ຈາກຂີ້ເຫຍື້ອໂດຍສານມົນລະພິດທາງອາກາດ ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດຄື:

1. ອະນຸພາກຕ່າງໆທີ່ລ່ອງລອຍຢູ່ໃນອາກາດ (ກ້າສ).
2. ອາຍຕ່າງໆ (ໜາຍເຖິງ ອະນຸພາບທີ່ລ່ອງລອຍຢູ່ໃນອາກາດໃນຮູບແບບທີ່ເປັນຂອງແຫຼວ) ເຊັ່ນ: ລະອອງນໍ້າ, ອາຍສານເຄທິ, ຄ້ວນເປັນຕົ້ນ ແລະ ໃນຮູບແບບຂອງກ້າສເຊັ່ນ: CO₂, SO₂, NO₂, O₃, VOC_s ເປັນຕົ້ນ ໂດຍໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຮ່ວມກັນຂອງ ພູຊສ ແຂວງຈຳປາສັກ ກັບ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະຖິຕິຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນໄດ້ມີການເກັບກຳສະພາບຄຸນນະພາບອາກາດຄື:

ຕາຕະລາງທີ 2 ຜົນການວັດແທກຄຸນນະພາບອາກາດ

ລຳດັບ	ຕົວຊີ້ວັດໃນການວັດແທກ	ຈຸດທີ 1	ຈຸດທີ 2	ມາດຕະຖານ
		ຈຸດສະຖານີອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາແຂວງຈຳປາສັກ	ຈຸດວິທະຍາໄລສ້າງຄູແຂວງຈຳປາສັກ	
1	ກ້າສໄອໂຊນ (O ₃)	-	0.009 mg/m ³	0.2 mg/m ³ /th
2	ຄາຣບອນໄມນິອກໄຊດ໌ (CO)	0.042 ppm	0.703ppm	30 ppm/th
3	ຊີລຟີໄດອິອອໄຊດ໌ (SO ₂)	0.000 ppm	0.000 ppm	0.13 ppm/th
4	ໄນໂຕຼເຈນໄດອິອອໄຊດ໌ (NO ₂)	0.000 ppm	0.005 ppm	0.11 ppm
5	ຝຸ່ນລະອອງ ນ້ອຍກວ່າ 10 ໄມຄອນ (PM ₁₀)	0.027 mg/m ³	0.047 mg/m ³	0.12 mg/m ³ /24h
6	ຝຸ່ນລະອອງລວມ TSP	0.041 mg/m ³	0.33 mg/m ³	0.33 mg/m ³ /24h

- ການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ກ້າສໄອໂຊນ (O₃)
 ໄອໂຊນ (O₃): ຜົນການວັດແທກປະລິມານຂອງໄອໂຊນ ໃນອາກາດ (mg/m³) ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ, ພົບວ່າຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນຂອງ O₃ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ຈຸດທີ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈຳປາສັກ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ທຳການວັດແທກ, ຈຸດທີ 2 ວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູ ແຂວງຈຳປາສັກ ພົບວ່າຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນຂອງ O₃ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ 0.009 mg/m³ ຄ່າໄອໂຊນທີ່ວັດໄດ້ທັງ 2 ຈຸດ ແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ. ໂດຍປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານ O₃ ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ 0.2 mg/m³(O₃=0.2 mg/m³/th).

ເສັ້ນສະແດງ 1 ຜົນຂອງການວັດແທກ ກາສໂອໂຊນ (O3) 2018

— ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 0832 /ກຊສ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 07 ກຸມພາ 2017 (O3:0.2mg/m³/1h)

— ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ O3 ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

ການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ (CO)

ຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ (CO): ຜົນການວັດແທກປະລິມານ ຫຼື ຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຂອງທາດອາຍ ກາສ ຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ ໃນອາກາດ (ppm) ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ, ຈຸດທີ່ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈຳປາສັກ ແມ່ນ 0.042 ppm, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລສ້າງຄູ ແຂວງຈຳປາສັກພົບວ່າຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງແມ່ນ 0.703 ppm ອີງໃສ່ຄ່າສະເລ່ຍ 1 ຊົ່ວໂມງຂອງທາດອາຍຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ທີ່ວັດແທກໄດ້ ທັງ 2 ຈຸດ ແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ. ຊຶ່ງມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດກຳນົດຄ່າເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານກາສຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ (CO) ໃນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງແມ່ນ 30 ppm (CO=30 ppm/1h)

ເສັ້ນສະແດງ 2 ຜົນຂອງການວັດແທກກາສຄາບອນໂມນິອກໄຊດ໌ (CO) 2018

— ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 0832 /ກຊສ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 07 ກຸມພາ 2017 (CO:30ppm)

— ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ CO ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

- ການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ຊັລເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂)

ຊັບເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂): ຜົນການວັດແທກປະລິມານຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງ ຊັລເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂) ໃນອາກາດ (ppm) ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ພົບວ່າຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງຊັລເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂) ໃນ ແຕ່ລະຊົ່ວໂມງ ສະເລ່ຍຈຸດທີ່ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນ 0,000 ppm, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູ ແຂວງຈໍາປາສັກ ພົບຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ພາຍໃນ 1 ຊົ່ວໂມງແມ່ນ 0,000 ppm ອີງໃສ່ຄ່າສະເລ່ຍ 1 ຊົ່ວໂມງ ຂອງທາດອາຍຊັບເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂) ທີ່ວັດໄດ້ແມ່ນບໍ່ເກີນເກນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ. ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງອາຍຊັບເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂) ຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ 0,13 ppm ຫຼື 0.78 mg/m³ (SO₂:0.13 ppm/1h).

ເສັ້ນສະແດງ 3 ຜົນຂອງການວັດແທກກຳລັງຊັລເຟີໄດອອກໄຊດ໌ (SO₂) 2018

ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 0832 /ກຊສ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ວັນທີ 07 ກຸມພາ 2017
 0.13 ppm (SO₂:0.78mg/m³/1h)
 ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ SO₂ ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

- ການຕິດຕາມກວດກາ ໄນໂຕຣເຈນໄດອອກໄຊດ໌ (NO₂)

ໄນໂຕຣເຈນອີກຊາຍ (NO_x), ໄນໂຕຣເຈນໂມນິອກໄຊດ໌ (NO), ໄນໂຕຣເຈນໄດອອກໄຊດ໌ (NO₂): ຜົນການວັດແທກປະລິມານຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງທາດອາຍ ໄນໂຕຣເຈນໄດອອກໄຊດ໌ (NO₂) ທຳການວັດແທກເປັນລາຍ ຊົ່ວໂມງ ຈຸດທີ່ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນ 0.000 ppm, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູ ແຂວງຈໍາປາສັກ ພົບຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງແມ່ນ 0,005 ppm ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງ ໄນໂຕຣເຈນໄດອອກໄຊດ໌ (NO₂) ທັງ 2 ຈຸດ ທີ່ວັດໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດກຳນົດໄວ້ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ 0.11 ppm ຫຼື 0.32 mg/m³ (NO₂: 0,32 mg/m³/1h)ແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານ.

- ການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາຜຸ່ນລະອອງລວມ TSP

ຜຸ່ນລະອອງລວມ TSP: ຄ່າສະເລ່ຍປະລິມານຜຸ່ນລະອອງລວມ (TSP) ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ຈຸດທີ່ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈໍາປາສັກ ຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ 0.041 mg/m^3 , ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລສ້າງຄູແຂວງຈໍາປາສັກ ພົບຄ່າສະເລ່ຍຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດທີ່ກໍານົດໄວ້ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ $0,33 \text{ mg/m}^3$ (TSP: $0,33 \text{ mg/m}^3 / 24\text{h}$). ເຫັນວ່າ: ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງຜຸ່ນລະອອງລວມ TSP ຂອງຈໍານວນທີ່ທໍາການວັດແທກແມ່ນຍັງບໍ່ເກີນມາດຕະຖານ.

ເສັ້ນສະແດງ 6 ຜົນຂອງການວັດແທກຜຸ່ນລະອອງລວມ (TSP) 2018

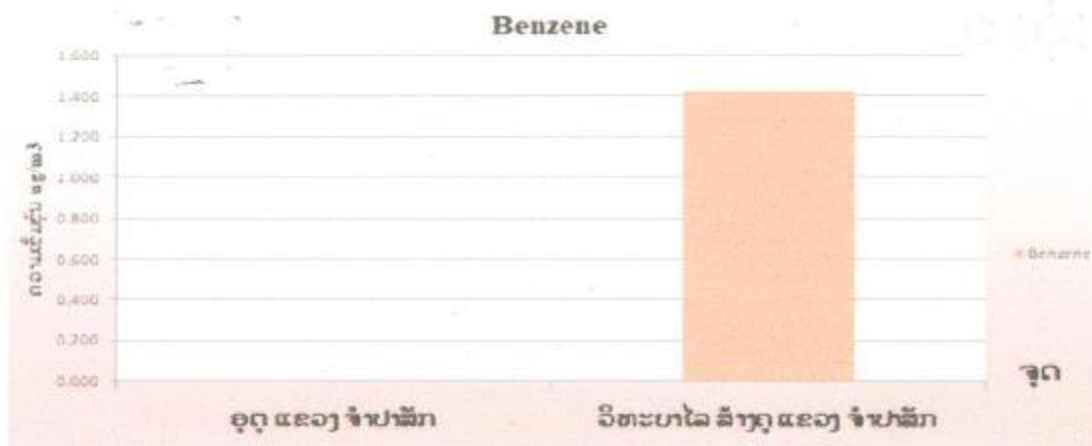

— ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 0832 ກຸຊສ ມະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 07 ກຸມພາ 2017 (TSP: $0.33 \text{ mg/m}^3 / 24\text{h}$)
 — ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ TSP ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ

- ການປະເມີນຜົນການຕິດຕາມກວດກາ ສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍໃນບັນຍາກາດ (VOCs)

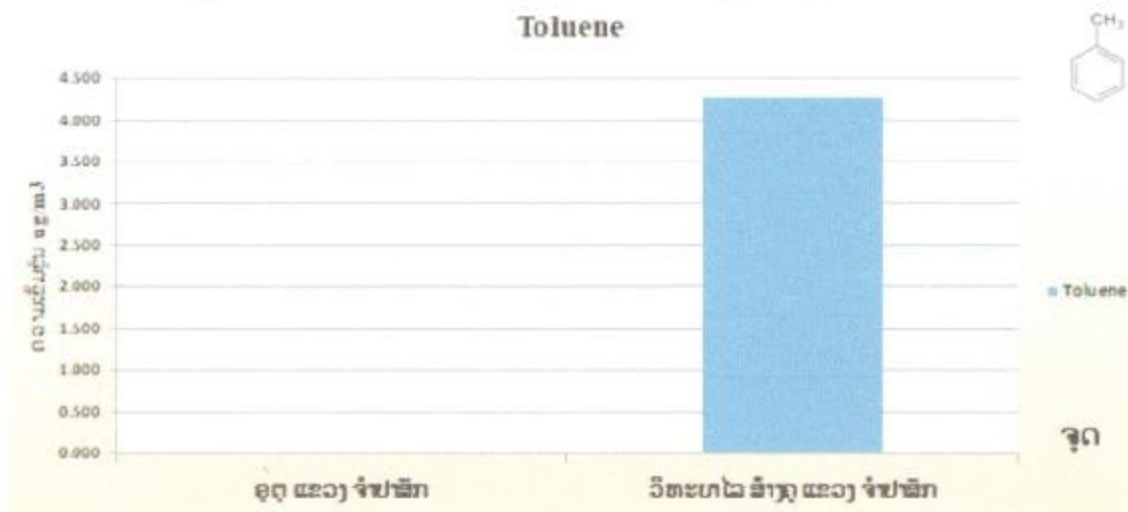
ການວັດແທກສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍໃນບັນຍາກາດ ປະກອບມີ: Benzene (ສານເບັນຊິນ), Toluene (ໂຕລູອິນ), m&p-Xylene (ເມຕາ-ປາລາໄຊລິນ), o-Xylene (ອອກໂຕໄຊລິນ), Styrene (ສະຕີລິນ) ແລະ Ethylbenzene (ເອທລິນເບັນຊິນ). ທໍາການວັດແທກເປັນຫຼາຍຊົ່ວໂມງ ຫົວໜ່ວຍເປັນ mg/m^3 ພົບວ່າ: ຈຸດທີ່ 1 ທີ່ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ທໍາການວັດແທກ, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລສ້າງຄູ ແຂວງຈໍາປາສັກ ພົບວ່າ Benzene (ສານເບັນຊິນ), Toluene (ໂຕລູອິນ), m&p-Xylene (ເມຕາ-ປາລາໄຊລິນ), o-Xylene (ອອກໂຕໄຊລິນ), Styrene (ສະຕີລິນ) ແລະ Ethylbenzene (ເອທລິນເບັນຊິນ) ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ໄດ້ກໍານົດບັນດາສານເຫຼົ່ານີ້ເຂົ້າໃນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ. ສ່ວນປະເທດໄທ ໄດ້ກໍານົດມາດຕະຖານສໍາລັບ ສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍໃນບັນຍາກາດ ບາງໂຕເຊັ່ນ: Benzene (ສານເບັນຊິນ) ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດໃນແຕ່ລະຊົ່ວໂມງ ແມ່ນ $7,6 \text{ ug/m}^3$ (Benzene = $7,6 \text{ ug/m}^3 / \text{h}$) ດັ່ງນັ້ນ ໃນການຕິດຕາມກວດກາໃນຄັ້ງນີ້ເປັນຄັ້ງທໍາອິດຈັ່ງເກັບກໍາຂໍ້ມູນເພື່ອກວດສອບແນວໂນ້ມການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ເພື່ອທໍາການປຽບທຽບໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ.

ເສັ້ນສະແດງ 7 ຜົນການວັດແທກກົາສຫຼັບຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Benzene 2018

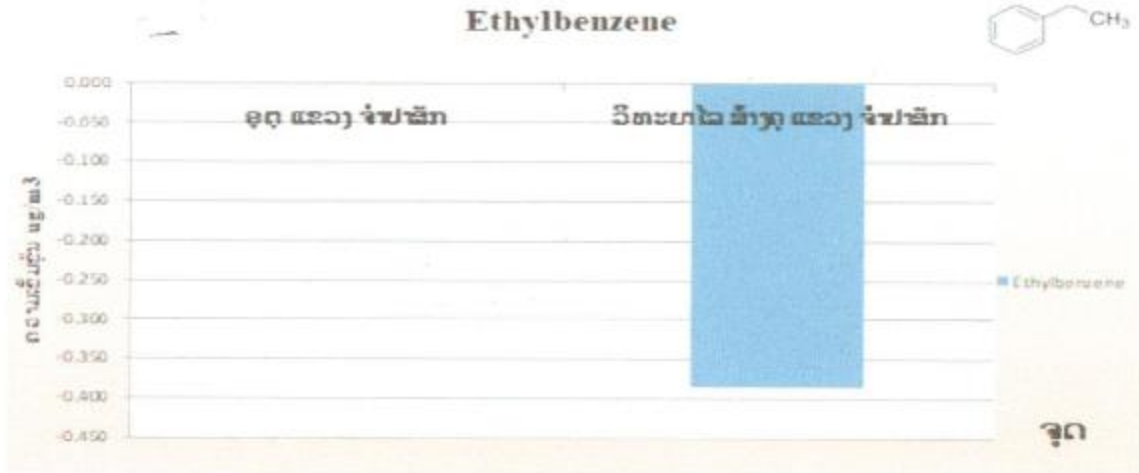
ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Benzene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

ເສັ້ນສະແດງ 8 ຜົນການວັດແທກກົາສຫຼັບຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Toluene 2018

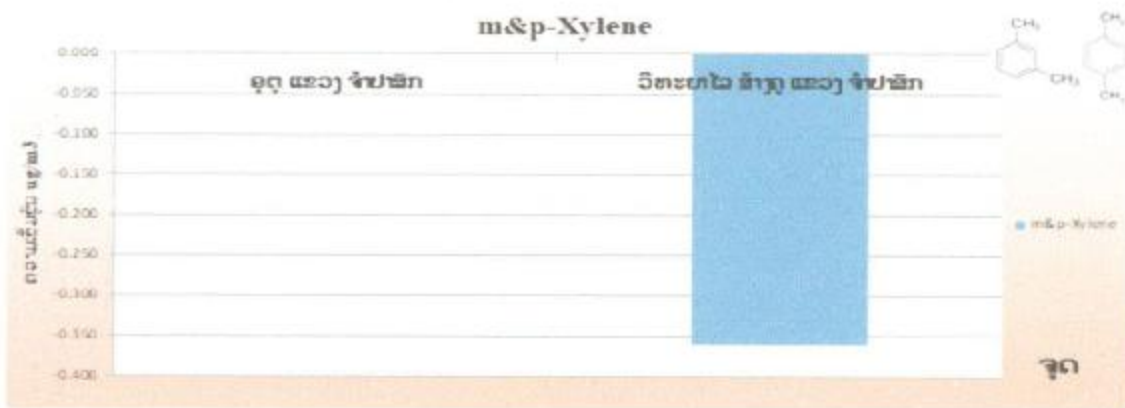
ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Toluene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

ເສັ້ນສະແດງ 9 ຜົນການວັດແທກກຳນົດຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ
Ethylbenzene 2018

— ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Ethylbenzene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

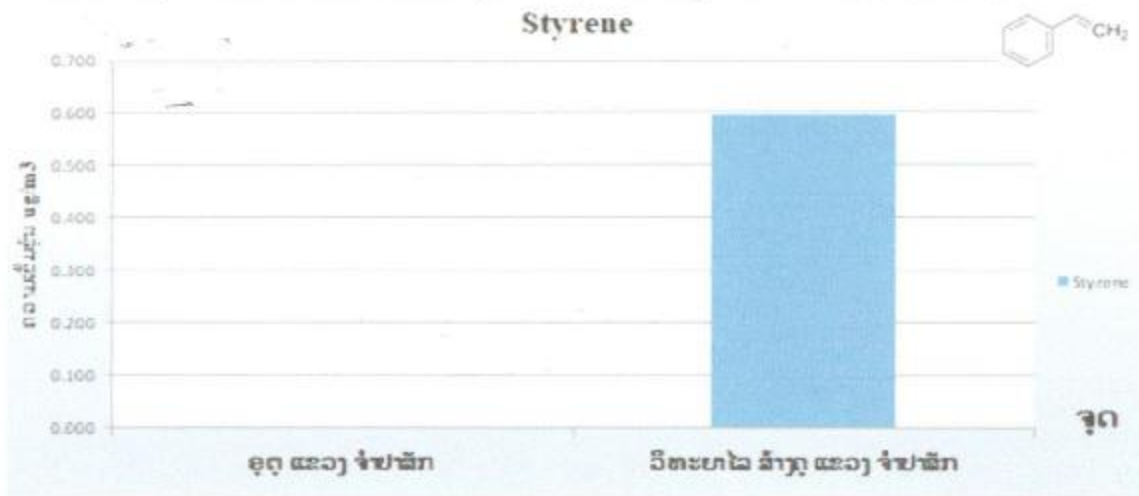
ເສັ້ນສະແດງ 10 ຜົນການວັດແທກສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍ ເມຕາ, ປາລາ ໄຊລິນ
(m&p-Xylene) 2018

— ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ m&p-Xylene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

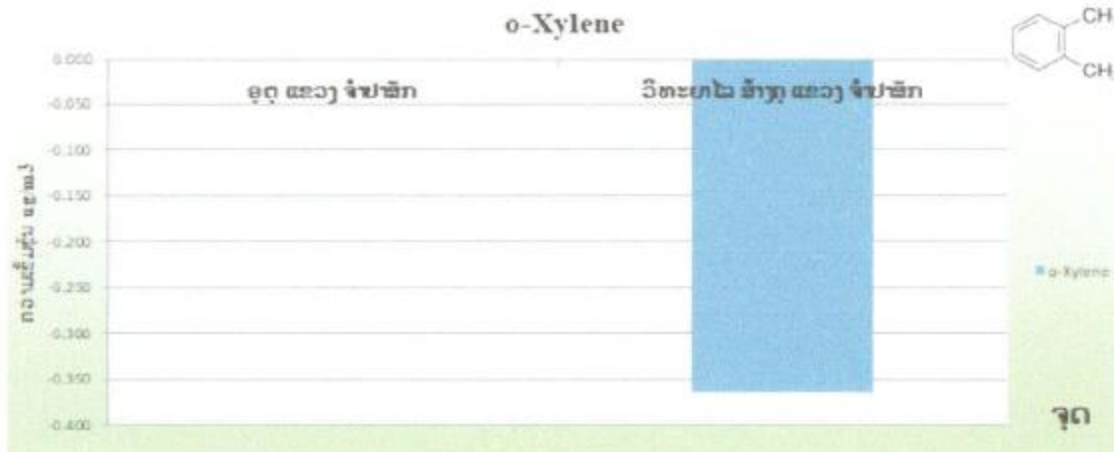

ເສັ້ນສະແດງ 11 ຜົນການວັດແທກສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍ ສະໄຕລິນ (Styrene) 2018

ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ Styrene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

ເສັ້ນສະແດງ 12 ຜົນການວັດແທກສານອົງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍງ່າຍ ອອກຕາ ໄຊລິນ (o-Xylene) 2018

ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງປະລິມານ o-Xylene ໃນຊັ້ນບັນຍາກາດ ໃນ 1 ຊົ່ວໂມງ

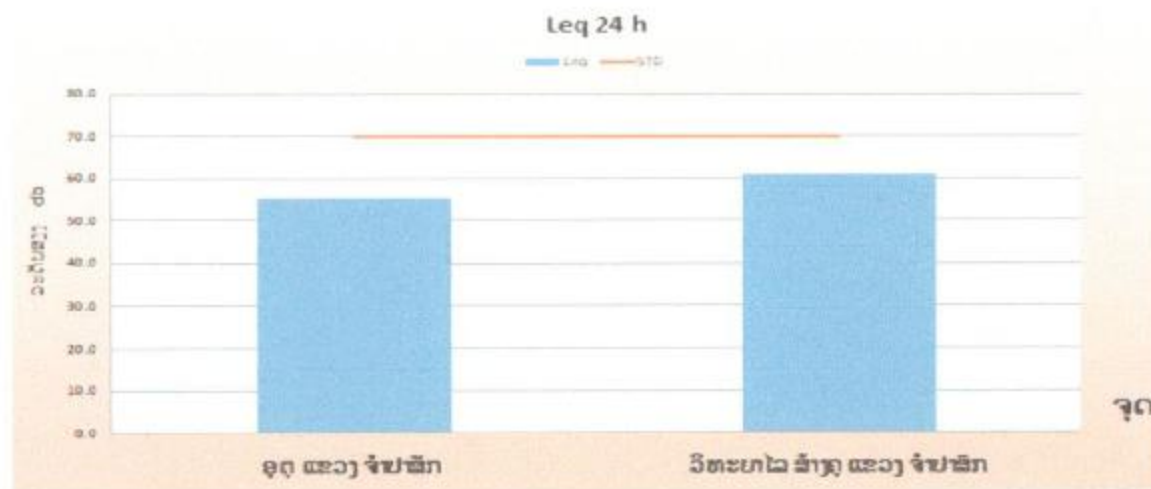
3.4. ໂຕຊີ້ວັດການວັດແທກຄຸນນະພາບລະດັບສຽງ

ການເກັບຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບສຽງໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາທາງແຂວງ ແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການສັງລວມຂໍ້ມູນເປັນສະຖິຕິໃນທົ່ວແຂວງ ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ສັງລວມໃນຄັ້ງນີ້ ເປັນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມີການສັງລວມວັດແທກຮ່ວມກັນຂອງ ພຊສ ແຂວງຈຳປາສັກ ກັບ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສະຖິຕິຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມການວັດແທກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ມີການວັດແທກສະເພາະໃນຂອບເຂດຕົວນະຄອນປາກຊ ເທົ່ານັ້ນໂດຍມີ 2 ຈຸດສຳລັບບັນດາເມືອງອື່ນໆແມ່ນຍັງບໍ່ໄດ້ມີການວັດແທກ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານເວລາ ແລະ ງົບປະມານ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຂໍ້

ມູນທາງດ້ານຄຸນນະພາບສຽງ ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຈຳປາສັກ (ພຊສ) ຈຶ່ງໄດ້ ໜູນໃຊ້ຂໍ້ມູນຂອງບັນດາໂຄງການລົງທຶນຕ່າງໆທີ່ຢູ່ພາຍໃນແຂວງ ທີ່ໄດ້ມີການວັດແທກຄຸນນະພາບສຽງໃນຊ່ວງໄລຍະການ ສຶກສາບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ ຂອງບັນດາໂຄງການດັ່ງກ່າວ.

ໂດຍລະດັບສຽງຄົງທີ່ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ Leq 24 ຊົ່ວໂມງ: ຫ້າການວັດແທກເປັນຊົ່ວໂມງ ຫົວໜ່ວຍເປັນເດຊິເບລ. ໂດຍການກຳນົດຈຸດແມ່ນ ກຳນົດຈຸດທີ່ 1 ອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ ແຂວງຈຳປາສັກ ຄ່າສະເລ່ຍໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ Leq 24 ຊົ່ວໂມງ ເທົ່າກັບ 55.3 ເດຊິເບລ, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລສ້າງຄູ ແຂວງຈຳປາສັກ ຄ່າສະເລ່ຍ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ Leq 24 ຊົ່ວໂມງ ເທົ່າກັບ 60.9 ເດຊິເບລ ເຊິ່ງຄ່າມາດຕະຖານລະດັບສຽງຄົງທີ່ Leq 24 ຊົ່ວໂມງ ເທົ່າກັບ 70 ເດຊິເບລ (Leq : 70 dBA/24 h) ຈາກທີ່ໄດ້ມີການແທກທັງ 2 ຈຸດແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານ.

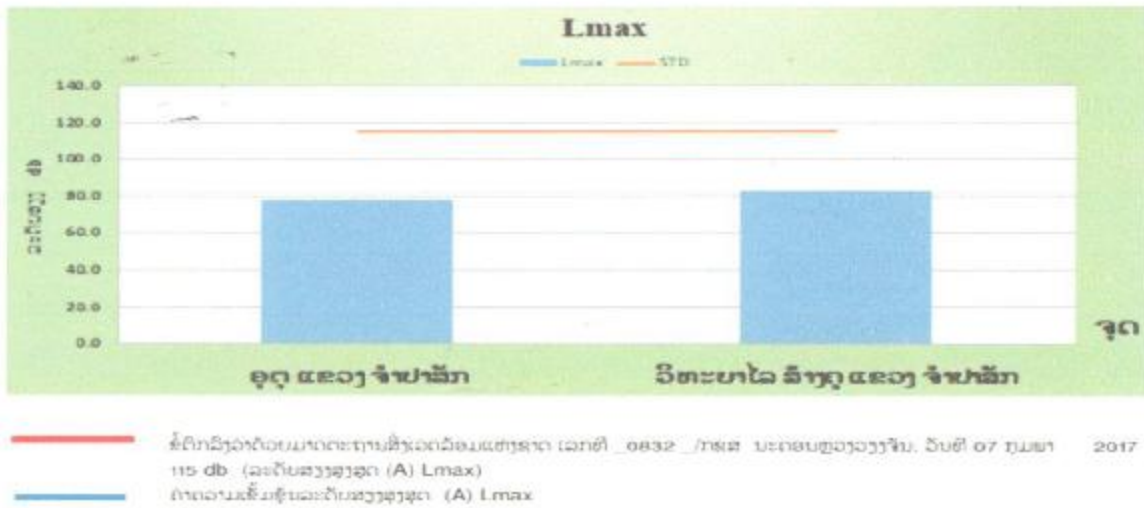
ເສັ້ນສະແດງ 13 ຜົນຂອງການວັດແທກສຳຫຼັບ ລະດັບສຽງຄົງທີ່ 2018

ຂໍ້ຕົກລົງວ່າຄ່າມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເລກທີ 0832 /ກຊສ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 07 ກຸມພາ 2017
 70 db (ສຽງຄົງທີ່ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ Leq 24 h)
 ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນລະດັບສຽງຄົງທີ່ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ Leq 24 h

ຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຶ້ນລະດັບສຽງສູງສຸດ (A) Lmax: ໄດ້ມີການວັດແທກເປັນຊົ່ວໂມງ ຈຸດທີ່ 1 ທີ່ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແຂວງຈຳປາສັກ ຄ່າສະເລ່ຍ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ (A) Lmax ເທົ່າກັບ 77.5 ເດຊິເບລ, ຈຸດທີ່ 2 ວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູ ແຂວງຈຳປາສັກ ຄ່າສະເລ່ຍ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງ (A) Lmax ເທົ່າກັບ 82.4 ເດຊິເບລ. ຄ່າສະເລ່ຍ ໃນ 24 ຊົ່ວໂມງຈາກທີ່ ໄດ້ມີການວັດແທກແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານ ເຊິ່ງຄ່າມາດຕະຖານລະດັບສຽງສູງສຸດ (A) Lmax / 24 hເທົ່າກັບ 115 ເດຊິເບລ ((A) Lmax: 115 dBA/24h

ເສັ້ນສະແດງ 14 ຜົນຂອງການວັດແທກສຳຫຼັບ ສຽງສູງສຸດ 2018

ສະພາບຄຸນນະພາບສຽງໃນແຕ່ລະເມືອງ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບສຽງ ໃນແຕ່ລະເມືອງແມ່ນໄດ້ມີການສັງລວມເອົາຂໍ້ມູນ ຈາກບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA) ແລະ ບົດສຶກສາຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ (IEE) ທີ່ໂຄງການຕັ້ງຢູ່ໃນແຕ່ລະເມືອງ ເຊິ່ງບາງເມືອງແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ມູນ ເນື່ອງຈາກໃນເຂດດັ່ງກ່າວບໍ່ມີໂຄງການທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການເກັບຂໍ້ມູນດ້ານສຽງລົບກວນ ເຂົ້າໃນບົດ EIA, IEE ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃນການວິເຄາະຜົນກະທົບຈາກໂຄງການພັດທະນາ ເຊິ່ງສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 3 ການວັດແທກຄຸນນະພາບສຽງໃນບາງເມືອງໃນແຂວງຈຳປາສັກ

ລ/ດ	ຊື່ເມືອງ	ຈຸດເກັບຂໍ້ມູນ	ຄ່າວັດແທກ (dB)	ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມ (dB)	ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຂໍ້ມູນ
1	ເມືອງປະທຸມພອນ	ບ້ານ ພະໂພ	61	70	ໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ ເຫຼັກຢູ່ເຂດ ບ້ານ ພະໂພ ເມືອງປະທຸມພອນ ແຂວງຈຳປາສັກ
		ບ້ານ ແກແລ	64	70	
		ບ້ານ ແກ້ງນາອ່າງ	65	70	
		ບ້ານ ຄອນທຸດ	67	70	
2	ເມືອງມຸນລະປາໂມກ	ບ້ານນາຕານ	76.3	70	ໂຄງການປູກອ້ອຍ ເມືອງມຸນລະປະປາໂມກ ແຂວງຈຳປາສັກ
		ບ້ານທ່າໜັ່ນ	78.4	70	
		ບ້ານນາດີ	76.7	70	
3	ເມືອງປາກຊ່ອງ	ບ້ານ ຕາຍົກເສືອ	49.6	70	ໂຄງການພັດທະນາຂຸດຄົ້ນແຮ່ບົກຊິດ ແຂວງຈຳປາສັກ
		ບ້ານ ຕາໂອດ	49.6	70	
4	ເມືອງຊະນະສົມບູນ	ບ້ານໜອງໂນ	53	70	ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດນ້ອຍ ຫ້ວຍກະເພີ
		ບ້ານ ແກ້ງເຮ້ຍ	56	70	

3.5. ການປະເມີນຜົນ ແລະ ຕີລາຄາລວມຜົນການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບອາກາດ

ການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບອາກາດຢູ່ແຂວງຈໍາປາສັກ ຈຸດທີ 1 ທີ່ ອຸຕຸນິບົມວິທະຍາ ແຂວງຈໍາປາສັກ, ຈຸດທີ 2 ວິທະຍາໄລສ້າງຄູ ແຂວງຈໍາປາສັກ ພົບວ່າ: ບັນດາຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆໄດ້ແກ່ ຜຸນລະອອງຂະໜາດນ້ອຍກວ່າສີບໄມຄອນ (PM 10), ຜຸນລະອອງລວມ, ໄນໂຕຣເຈນອີກຊາຍ, ໄນໂຕຣເຈນໄດອີກຊາຍ, ຊີລຟີໄດ້ອ່ອກໄຊດ, ໂອໂຊນ ແລະ ສຽງ ແມ່ນບໍ່ເກີນມາດຕະຖານ. ສ່ວນຫາດປະສົມອີງຄະທາດທີ່ລະເຫີຍອາຍ ແມ່ນບໍ່ມີໃນມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ດັ່ງນັ້ນໃນການຕິດຕາມກວດກາແມ່ນຈະເກັບຂໍ້ມູນເພື່ອສຶກສາແນວໂນ້ມ ແລະ ທໍາການປຽບທຽບໃນຄັ້ງຕໍ່ໆໄປ.

ພາກທີ IV ສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າ

4.1. ສະພາບການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນໍ້າ

ໂດຍຕິດພັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດທະກິດຂອງແຂວງ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງແຂວງໃນການສົ່ງເສີມການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ຈຶ່ງພົບເຫັນຫຼາຍບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊິ່ງບັນຫາມົນລະພິດທາງນໍ້າກໍ່ແມ່ນຜົນກະທົບໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສໍາ ຄັນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກີດຈາກບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ, ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ, ການໃຊ້ສານເຄມີໃນກະສິກຳ ແລະ ບັນຫານໍ້າເປື້ອນຈາກຕົວເມືອງ ທີ່ບໍ່ມີການບໍາບັດກ່ອນປ່ອຍລົງສູ່ແຫຼ່ງນໍ້າທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ ນໍ້າເປື້ອນຈາກຄົວເຮືອນ, ຫ້ອງການບໍລິການ, ພື້ນທີ່ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ, ຮ້ານອາຫານ, ການບໍລິການສຸຂະພາບ ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ມົນລະພິດທາງນໍ້າ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ທີ່ສ້າງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສ້າງມົນລະພິດຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍບໍ່ມີການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນສະພາບມົນລະພິດທາງນໍ້າທີ່ມີການປ່ອຍອອກ.

ຈາກບັນຫາດັ່ງກ່າວ ທາງແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ມີການພັກດັນໃຫ້ບັນດານັກລົງທຶນຢູ່ໃນແຂວງ ຕ້ອງໄດ້ມີການປະຕິບັດບັນດານະໂຍບາຍຕ່າງໆ ໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ໂດຍໄດ້ກຳນົດຂອບເຂດນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ທາງດ້ານກົດໝາຍ ແມ່ນອີງໃສ່ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012) ແລະ ກົດໝາຍການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ (EIA) ຫຼື ການສຶກສາສິ່ງແວດລ້ອມເບື້ອງຕົ້ນ (IEE) ໂດຍອີງໃສ່ຂະໜາດ ແລະ ລັກສະນະຂອງໂຄງການ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ພ້ອມດ້ວຍແຜນຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (ປັບປຸງ ປີ 2013) ເປັນກົດໝາຍຫຼັກໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ທີ່ສ້າງຕັ້ງລະບົບການອະນຸຍາດ ແລະ ການຫ້າມ ໃນການສ້າງມົນລະພິດທາງນໍ້າ, ບົດເນະນຳ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ສປປ ລາວ, ຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍ ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ (ປັບປຸງປີ 2017) ແມ່ນເປັນກົນໄກອັນສຳຄັນ ສຳລັບ ການປ້ອງກັນ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນໍ້າ ເປັນຕົ້ນ ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າດື່ມ ແລະ ມາດຕະຖານການປ່ອຍນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ປະເພດອຸດສາຫະກຳທີ່ປ່ອຍມົນລະພິດ ເປັນເຄື່ອງມືສຳຄັນເພື່ອຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃນ ສປປ ລາວ, ນອກຈາກນີ້ທາງ ພຊສ ແຂວງຍັງໄດ້ມີແຜນທີ່ຈະພັກດັນໃຫ້ມີການຕິດຕາມກວດກາສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າ ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳຂອງໂຄງການລົງທຶນ ແລະ ປັບປຸງຫ້ອງວິໄຈຄຸນນະພາບນໍ້າຂອງແຂວງເພື່ອສາມາດໃຫ້ບໍລິການບັນດາໂຄງການຢູ່ໃນພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ.

4.2. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ນໍ້າ

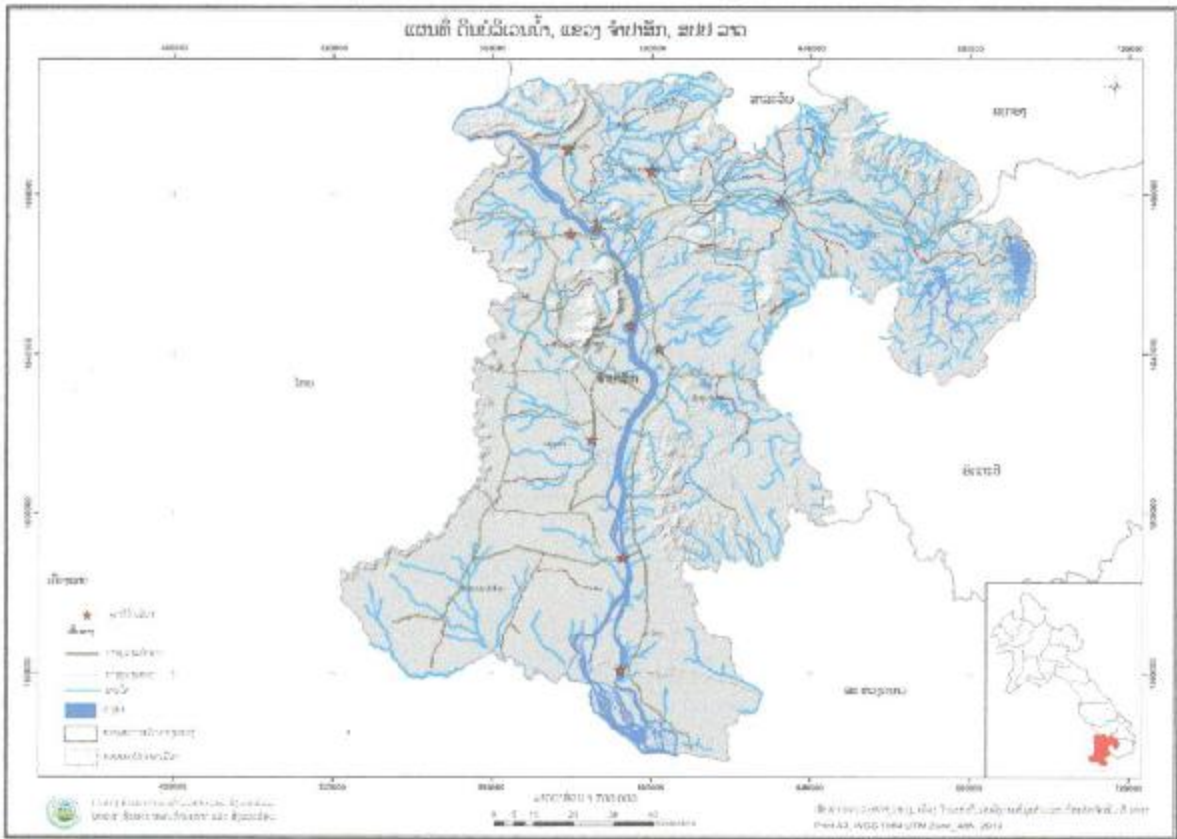
4.2.1. ແຜນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ແຂວງຈຳປາສັກ ເປັນດິນກຳເນີດຂອງແມ່ນໍ້າຫຼາຍສາຍໂດຍສະເພາະຢູ່ເມືອງ ປາກຊ່ອງ ມີດິນກຳເນີດ 13 ສາຍນໍ້າ ແລະ ມີແມ່ນໍ້າໄຫຼຜ່ານທີ່ສຳຄັນມີແມ່ນໍ້າຂອງໄຫຼຜ່ານ ແຕ່ເໜືອຕະຫຼອດໃຕ້ ນອກຈາກນີ້ຂອງແລ້ວ ຍັງມີແມ່ນໍ້າ ນໍ້າເຊໂດນ ແລະ 94 ສາຂາແມ່ນໍ້າຕ່າງໆ ທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນບັນດາ ເຜົ່າໂດຍສະເພາະແມ່ນເມືອງ ບາຈຽງຈະເລີນສຸກ, ຊະນະສິມບຸນ ແລະ ນະຄອນປາກເຊ, ຊຶ່ງມີຄວາມຍາວທັງໝົດ 1.574 ກິໂລແມັດ, ນອກນັ້ນຍັງມີແມ່ນໍ້າຍ່ອຍ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ, ໜອງ, ບຶງ, ຫ້ວຍຕ່າງໆ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊັ່ນ: ຫ້ວຍຈຳປີ, ເຊປ່ຽນ, ເຊເລັດ, ເຊນ້ຳນ້ອຍ, ເຊກະຕາມ, ຫ້ວຍກະເພີ, ຫ້ວຍປາຫຼາຍ, ຫ້ວຍບັງລຽງ, ຫ້ວຍນໍ້າພາກ, ຫ້ວຍຕວດ,

ຫ້ວຍໂຕະໂມະ, ຫ້ວຍໝາກຈັນ, ຫ້ວຍເຫາະ, ຫ້ວຍພະລິງ, ຫ້ວຍຂະໜວນ, ເຊລຳເພົາ, ຫ້ວຍລຳພັນ, ໜອງບຶງຕ່າງໆ ແລະ ປະກອບມີ 14 ອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ມີອົງປະກອບຂອງລະບົບນິເວດທາງນ້ຳ ທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ອຸດົມສົມບູນ ໄປດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ, ຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງແຂວງ ແລະ ສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຂົງເຂດວຽກງານຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານການຜະລິດກະສິກຳ, ຜະລິດກະແສໄຟຟ້ານ້ຳ ຕົກ, ຊົມໃຊ້ໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານອື່ນໆ.

ນອກຈາກນັ້ນແລ້ວຍັງມີແຫຼ່ງນ້ຳໄດ້ດິນ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຍອດນ້ຳຈາກພູພຽງບໍລິເວນ ແລະ ໜ່ວຍພູທີ່ ຢັ່ງຢາຍຕາມຈຸດຕ່າງໆຂອງແຂວງ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງ, ປັບປຸງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາອ່າງຮັບນ້ຳແບບປະສົມປະສານ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສະພາບຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃນຂັ້ນພື້ນຖານຂອງ ແຂວງຕາມເງື່ອນໄຂ, ສ້າງສຳເລັດບົດລາຍງານສະພາບລວມ ແຫຼ່ງນ້ຳ, ນ້ຳໄດ້ດິນພາຍໃນແຂວງ ທັງປະສານສົມທົບກັບ ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງນ້ຳ, ແຄມນ້ຳ, ຫົວແຫຼ່ງນ້ຳ, ອ່າງແຫຼ່ງນ້ຳ, ນ້ຳໄດ້ດິນພາຍໃນແຂວງ, ຜ່ານການສຳຫຼວດເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບດິນບໍລິເວນນ້ຳໃນຂອບເຂດທົ່ວແຂວງ ທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳມີ: 68.555,03 ເຮັກຕາ, ກວມເອົາ 4,45 ເປີເຊັນ ດັ່ງຮູບພາບລຸ່ມນີ້.

ຮູບພາບທີ 5 ສະພາບສາຍນ້ຳໃນແຂວງຈຳປາສັກ

4.2.2. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ

ຈາກສະພາບຈຸດທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພູມສັນຖານຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ຈຶ່ງເຫັນໄດ້ສະພາບຄວາມສະດວກ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການເອື້ອອໍານວຍຕໍ່ກັບການລົງທຶນຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການພາຍໃນແຂວງ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມີການດຶງດູດການລົງທຶນຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເຮັດໃຫ້ມີສະພາບຂອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳ ເປັນດັ່ງນີ້:

ວຽກງານອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ: ກໍ່ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍຕິດພັນທ່າແຮງ ບົມຊ້ອນໃນປະຈຸບັນມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ກາເຟຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອສົ່ງອອກ 1 ແຫ່ງ ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ 15 ແຫ່ງ, ໄດ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດຊາເພື່ອສົ່ງອອກ 1 ກຸ່ມ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງມັນຕົ້ນ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງຫົວຂະບຸກ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນມີເສັ້ນເຜີ 47 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນເຂົ້າປຸ້ນ 24 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດຢ່າງພາລາ 3 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານຄັດເມັດເຂົ້າ 3 ແຫ່ງ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງພືດຜັກ 1 ແຫ່ງ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເປັນໂຄງການທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າເຂົ້າໃນການຜະລິດເປັນຫຼັກ.

ດ້ານຊົນລະປະທານ: ໃນທົ່ວແຂວງ ມີໂຄງການຊົນລະປະທານ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ (ບັນຊີ 1) 100 ແຫ່ງ, ໃນນັ້ນ ມີຈັກສູບນໍ້າດ້ວຍໄຟຟ້າ 67 ແຫ່ງ, ຝາຍນໍ້າລົ້ນ (ນໍ້າໄຫຼເອງ) 28 ແຫ່ງ, ອ່າງເກັບນໍ້າ 5 ແຫ່ງ, ຈັກປວງຊີນ 2.115 ໂຄງການ, ແຜນສະໜອງນໍ້າ ໃນລະດູແລ້ງໄດ້ ທັງໝົດ 10.693 ເຮັກຕາ, ໃນນີ້, ຈັກສູບນໍ້າດ້ວຍໄຟຟ້າ 6.898 ເຮັກຕາ, ຝາຍນໍ້າລົ້ນ 2.332 ເຮັກຕາ, ອ່າງເກັບນໍ້າ 92 ເຮັກຕາ, ຈັກປວງຊີນ 1.371 ເຮັກຕາ. ແຕ່ຕົວຈິງມີໂຄງການທີ່ສາມາດສະໜອງນໍ້າໄດ້ຕົວຈິງແຕ່ຈໍານວນ 77 ໂຄງການ ເນື້ອທີ່ຫົດ 7.888 ຮຕ ເທົ່າ 73% ຂອງແຜນ (ສາມາດໃຊ້ເພື່ອການປູກເຂົ້າ 5.418 ຮຕ ແລະ ພືດໃນຊົນລະປະທານ 2.470 ຮຕ).

ວຽກງານສົ່ງເສີມທຸລະກິດກະສິກຳ: ເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອເຂົ້າລໍາລຽງຜົນລະປູກໃຫ້ມີການຂະຍາຍຕົວ ແລະ ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມການຜະລິດ ໃນທົ່ວແຂວງ ໂດຍປະຕິບັດໄດ້ຄື: ກຸ່ມການຜະລິດທັງໝົດ 186 ກຸ່ມ (ໃນນັ້ນ: ກຸ່ມປູກ 145 ກຸ່ມ, ກຸ່ມລ້ຽງ 39 ກຸ່ມ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງເສັ້ນເຜີ 2 ກຸ່ມ, ຢູ່ໃນ 9 ຕົວເມືອງ ແລະ 1 ນະຄອນມີ 109 ບ້ານ, ມີສະມາຊິກ 3,319 ຄອບຄົວ) ລາຍລະອຽດມີຄື:

ຕາຕະລາງທີ 4 ລາຍລະອຽດກຸ່ມທໍາການຜະລິດທາງດ້ານກະສິກໍາໃນແຂວງຈໍາປາສັກ

ລ/ດ	ຊື່ເມືອງ/ນະຄອນ	ຈໍານວນກຸ່ມ	ຈໍານວນບ້ານ
1	ນະຄອນປາກເຊ	16	8
2	ເມືອງ ຊະນະສິມບຸນ	12	10
3	ເມືອງ ບາຈຽງຈະເລີນສຸກ	10	7
4	ເມືອງ ປາກຊ່ອງ	18	15
5	ເມືອງ ປະທຸມພອນ	50	15
6	ເມືອງ ໂພນທອງ	17	14
7	ເມືອງ ຈໍາປາສັກ	25	13
8	ເມືອງ ສຸຂຸມາ	18	12
9	ເມືອງ ມຸນລະປະໂມກ	9	4
10	ເມືອງ ໂຂງ	11	11
ລວມທັງໝົດ		186	109

ສະພາບການລົງທຶນເຂົ້າໃນການພັດທະນາດ້ານພະລັງງານ, ໂດຍການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ເອກກະຊົນ ທັງພາຍ ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ລັດຖະບານຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນມີສັນຍາ (ບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ, ສັນຍາພັດທະນາໂຄງການ, ສັນຍາສໍາປະທານ, ສັນຍາຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ກະກຽມກໍ່ສ້າງ ແລະ ສໍາເລັດການກໍ່ສ້າງແລ້ວ) ມີທັງໝົດ 32 ໂຄງການ ມີກໍາລັງຕິດຕັ້ງປະມານ 3.733,3 MW, ຜະລິດກະແສໄຟຟ້າໄດ້ 9.053,94 GWh/ປີ; ໃນນັ້ນ: ແຫຼ່ງຜະລິດໄຟຟ້າ ທີ່ດໍາເນີນການຜະລິດແລ້ວ ມີ 7 ແຫ່ງ ລວມກໍາລັງຕິດຕັ້ງ 726,4 MW, ສາມາດຜະລິດພະລັງງານໄດ້ 4.236,6 GWh/ປີ .

4.2.3. ຄຸນນະພາບນໍ້າໜ້າດິນ

ໃນປະຈຸບັນທາງແຂວງຈໍາປາສັກ ເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ມີສາຍນໍ້າຫຼາຍ ແລະ ນໍາໃຊ້ນໍ້າເຂົ້າໃນການຜະລິດໃນຫຼາຍຮູບແບບ ຈຶ່ງພົບເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຈາກມົນລະພິດທາງນໍ້າ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເກີດຈາກບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ, ການໃຊ້ສານເຄມີໃນກະສິກຳ ແລະ ບັນຫານໍ້າເປື້ອນຈາກຕົວເມືອງ ທີ່ບໍ່ມີການບໍາບັດກ່ອນປ່ອຍລົງສູ່ແຫຼ່ງນໍ້າທໍາມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ ນໍ້າເປື້ອນຈາກຄົວເຮືອນ, ຫ້ອງການຕ່າງໆ, ທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ, ສະຖານທີ່ບໍລິການສຸຂະພາບ ແລະ ອື່ນໆ ເຫັນໄດ້ວ່າຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ມົນລະພິດທາງນໍ້າ ແມ່ນມີຈໍາກັດ.

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມແຜນການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າ ຂອງແຂວງ ທາງຂະແໜງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ອຸຕຸນິຍົມ ພຊສ ແຂວງຈໍາປາສັກ ໃນນາມເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານໂຄງການຕິດຕາມກວດກາສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າພາຍໃນແຂວງຈໍາປາສັກ ໂດຍໄດ້ມີການສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການກໍານົດຈຸດວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າຕາມສາຍນໍ້າທັງໝົດຈໍານວນ 13 ຈຸດ ເພື່ອເປັນການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ແລະ ສັງລວມສະພາບການປ່ຽນຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າໃນແຕ່ລະສາຍນໍ້າເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນ ໃນການວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າໂດຍນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າ ລຸ້ນ WTW Multi 3630 IDS ໂດຍມີຄ່າພາລະແມດເຕີພື້ນຖານແມ່ນ pH, DO, EC, TDS ແລະ ອຸນຫະພູມ ໃນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ໂດຍເຄື່ອງມືດັ່ງກ່າວທາງ ພຊສ ແຂວງແມ່ນໄດ້ເລີ່ມນໍາໃຊ້ໃນເດືອນ ທັນວາ ປີ 2019 ແລະ ມີການລົງເກັບກໍາເປັນແຕ່ລະໄລຍະຕາມຈຸດທີ່ກໍານົດໄວ້.

ຕາຕະລາງທີ 5: ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນໍ້າໃນ 13 ສາຍນໍ້າໃນແຂວງຈໍາປາສັກ

No	ຊື່ບ້ານ	ຊື່ເມືອງ	ຊື່ແຂວງ	ອ່າງຮັບນໍ້າ	ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ	ຕໍາແໜ່ງ GPS		ລາຍລະອຽດໂດຍຫຍໍ້ຂອງພື້ນທີ່ເກັບຕົວຢ່າງ(ມີໂຮງງານ,ກ/ກ,ໄລຍະທາງອື່ນ...
						X	Y	
1	ບ. ຫ້ວຍຕວຍ	ປະທຸມພອນ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍຕວຍ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	600634	1644596	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
2	ບ. ເຕົາປຸງໃຫຍ່	ໂຂງ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍເຕົາປຸງໃຫຍ່	ແມ່ນໍ້າຂອງ	598752	1580863	ບ່າໄມ້ທໍາມະຊາດ

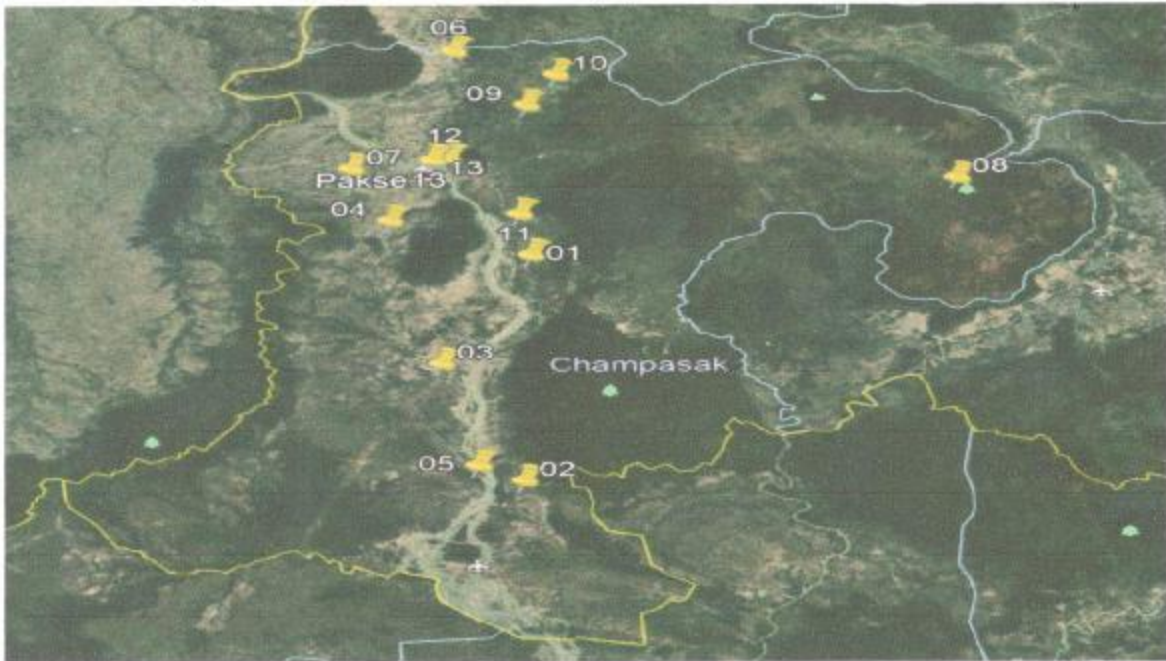

3	ບ້ານໂຕກໜອງບົວ	ສຸຂຸມາ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍຂະໜວນ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	585255	1614173	ສວນປະຊາຊົນ
4	ບ້ານໂນນສະອາດ	ຈໍາປາສັກ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍຂະໜວນ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	577037	1654583	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
5	ບ້ານປາໂມກ	ມູນລະປາໂມກ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍກະດ້ຽນ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	591097	1585184	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
6	ບ້ານສຸວັນນະຄິລິ	ຊະນະສິມບູນ	ຈໍາປາສັກ	ເຊໂຕນ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	588090	1702544	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
7	ບ້ານພະລິງ	ໂພນທອງ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍພະລິງ	ແມ່ນໍ້າຂອງ	570500	1669476	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
8	ບ້ານລາສະສິນ	ປາກຊ່ອງ	ຈໍາປາສັກ	ເຊນໍ້ານ້ອຍ	ເຂກອງ	672347	1665361	ປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດ
9	ບ້ານໜອງກອກ	ບາຈຽງ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍຈໍາປີ	ເຊໂຕນ	600294	1687099	ເຮືອນແລະຮ້ານອາຫານ
10	ບ້ານແກ້ງເຈຍ	ບາຈຽງ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍປາຫຼາຍ	ເຊໂຕນ	605370	1695590	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
11	ບ້ານບັງລຽງ	ປະທຸມພອນ	ຈໍາປາສັກ	ຫ້ວຍບັງລຽງ	ນໍ້າຂອງ	598749	1656207	ເຮືອນແລະສວນປະຊາຊົນ
12	ບ້ານພະບາດ	ນະຄອນປາກເຊ	ຈໍາປາສັກ	ເຊໂຕນ	ນໍ້າຂອງ	586973	1672038	ສ້າງກັນເຈື່ອນ
13	ບ້ານຕັນເກີງ	ນະຄອນປາກເຊ	ຈໍາປາສັກ	ນໍ້າຂອງ	ນໍ້າຂອງ	584257	1671800	ສ້າງກັນເຈື່ອນ

ຮູບພາບທີ 6 ການລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າ

ຮູບພາບທີ 7 ຈຸດທີ່ໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃນແຂວງຈຳປາສັກ

ຕາຕະລາງທີ 6: ຜົນການເກັບກຳຄຸນນະພາບນໍ້າໃນ 13 ສາຍນໍ້າ

ລ/ດ	ສະຖານີວັດແທກ	ຕົວວັດແທກ					
		pH	DO	EC	ຄວາມເລັກ/ແມັດ	ອຸນຫະພູມນໍ້າ	TDS
1	ຫ້ວຍຕວຍ	7,2	7,03	33,6	2,10	28	34
2	ຫ້ວຍເຕົາປຸງໃຫຍ່	7,1	7,06	30,2	1,50	28	32
3	ຫ້ວຍຂະໜວນ	6,69	6,83	35	5	32,9	35
4	ຫ້ວຍຂະໜວນ	7,01	6,3	53,8	1,20	28	54
5	ຫ້ວຍກະດ້ຽນ	6,16	3,35	39,4	2,70	28	39
6	ເຊໂດນ	7,04	6,31	62,2	8,5	30,4	62
7	ຫ້ວຍພະລິງ	7,01	7,37	32	1,70	27	32
8	ເຊນ້ານ້ອຍ	6,5	7,27	18,1	1,2	27,1	18
9	ຫ້ວຍຈຳປີ	7,54	8,3	30	1,30	27	30

10	ຫ້ວຍປາຫຼາຍ	6,82	7,62	50,6	0,9	29	51
11	ຍັງລຽງ	6,89	6,79	27,5	2	27,6	28
12	ເຊໂດນ	7,129	7,52	45,3	4-5	25	45,5
13	ນ້ຳຂອງ	7,159	6,49	161	8-9	25,7	161
ຄ່າມາດຕະຖານ		5.0-9.0	6	<1000		ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ	ບໍ່ໄດ້ກຳນົດ

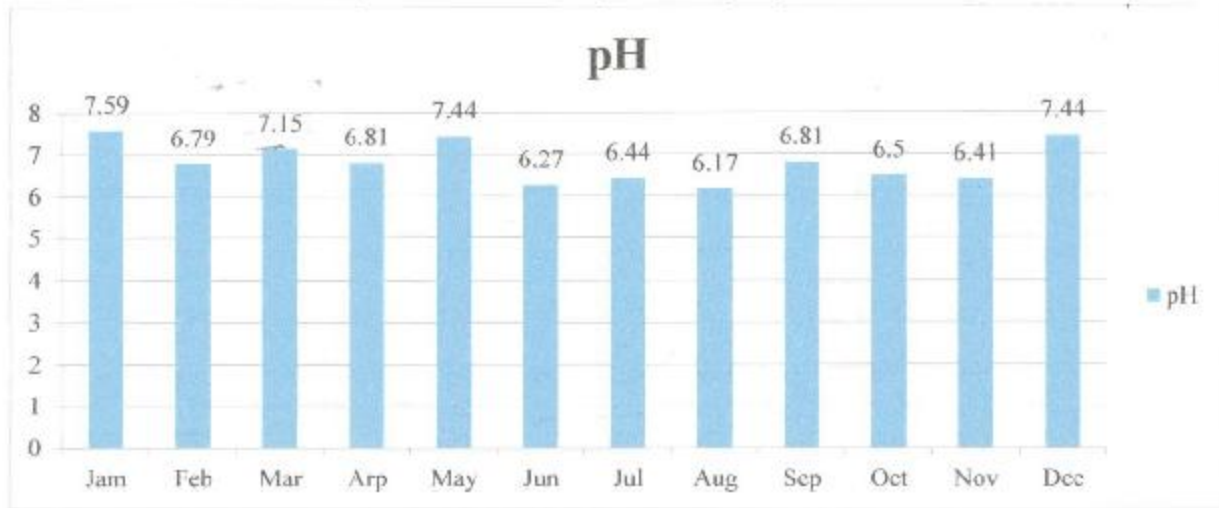
ຈາກສະພາບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການລົງເກັບກຳ ທາງດ້ານຄຸນນະພາບນ້ຳໃນ 13 ສາຍນ້ຳຢູ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໃນໄລຍະເດືອນກັນຍາ 2020 ເຫັນໄດ້ວ່າສະພາບຄຸນນະພາບນ້ຳສວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ຍັງຢູ່ໃນເກນມາດຕະຖານທີ່ກຳນົດໄວ້, ແຕ່ມີບາງສາຍນ້ຳທີ່ເຫັນໄດ້ຄ່າ DO ຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານສົມຄວນຢູ່ສາຍນ້ຳຫ້ວຍກະດ້ຽນ ທີ່ມີຄ່າ DO=3,35 mg/L ເນື່ອງຈາກໃນໄລຍະທີ່ໄດ້ມີການລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນໄລຍະທີ່ມີການປັບປຸງຄອງລະບາຍໃນເຂດຫ້ວຍດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງນ້ຳມີຄວາມຊັນສູງເຮັດໃຫ້ຄ່າ DO ທີ່ໄດ້ມີການວັດແທກຕໍ່າກວ່າມາດຕະ ຖານທີ່ວ່າງໄວ້.

ຕາຕະລາງທີ 7: ຄຸນນະພາບນໍ້າໜີ້ດິນ 2019 ຂອງສາຍນໍ້າເຊນໍ້ານ້ອຍ

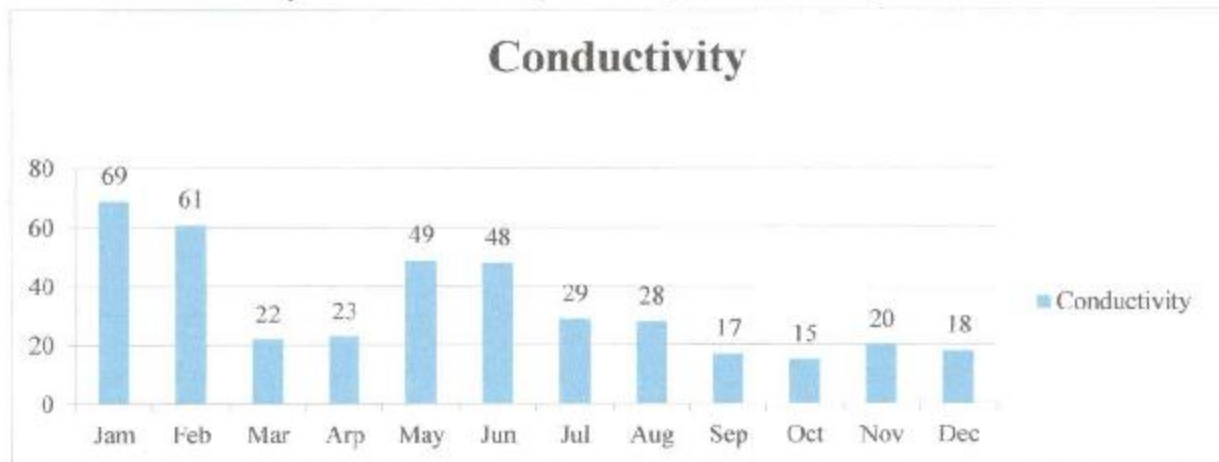
ຕົວັດແທກ	ຫົວໜ່ວຍ	ມາດຕະຖານ	Year 2019											
			Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
pH		5.0-9.0	7.59	6.79	7.15	6.81	7.44	6.27	6.44	6.17	6.81	6.5	6.41	7.44
EC	µs/cm	≤1,000	69	61	22	23	49	48	29	28	17	15	20	18
DO	mg/l	6.0	5.93	6.5	6.15	8.64	7.24	4.84	4.88	4.45	5.57	6.39	8.10	6.64
Turbidity	NTU	20	23	7	8	7	6	8	9	8	8	7	8	8
Temperature	°C	n ¹	24.7	25.8	24.9	24.1	26.6	27.7	26.1	23.5	25.1	26.7	25.4	24.4
Nitrite-N (NO ₃ -N)	mg/l	5	0.247	0.132	0.152	0.125	0.128	0.15	0.254	0.251	0.253	0.258	0.245	0.213
Ammonia-N (NH ₃ -N)	mg/l	0.5	0.06	0.05	0.04	0.05	0.04	0.13	0.08	0.08	0.06	0.05	0.07	0.08
BOD ₅	mg/l	60	0.68	0.66	0.58	0.59	0.45	0.52	0.59	0.53	0.59	0.52	0.55	0.52
COD	mg/l	5-7	2.85	3.64	3.44	3.74	2.58	2.14	2.10	1.65	1.45	1.25	1.28	2.23
PO ₄	mg/l	0.5	0.09	0.22	0.04	0.13	0.04	0.13	0.17	0.17	0.16	0.12	0.13	0.14
TSS	mg/l	≤25	25.0	18.2	15.5	13.4	4.2	11.5	10.8	11.3	12.7	10.8	11.4	10.4
Fe	mg/l	-	0.22	0.32	0.25	0.27	0.05	0.19	0.17	0.14	0.13	0.15	0.17	0.18
Faecal Coliform	MPN/100ml	1000	520	920	510	510	510	510	510	510	510	510	510	230
Manganese	mg/l	1	0.06	N.D<0,01	N.D<0,01	N.D<0,01	N.D<0,01	N.D<0,01	0.06	N.D<0,01	0.03	0.03	0.03	0.02

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າເຊນໍ້ານ້ອຍ

ຮູບພາບທີ 8 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ pH ໝົດປີ

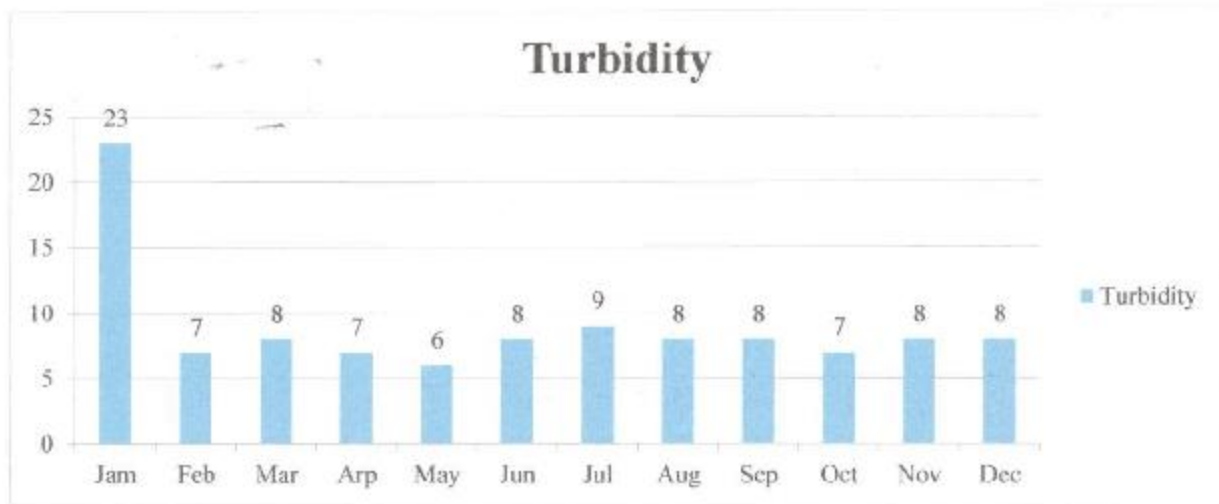
ຮູບພາບທີ 9 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Conductivity ໝົດປີ

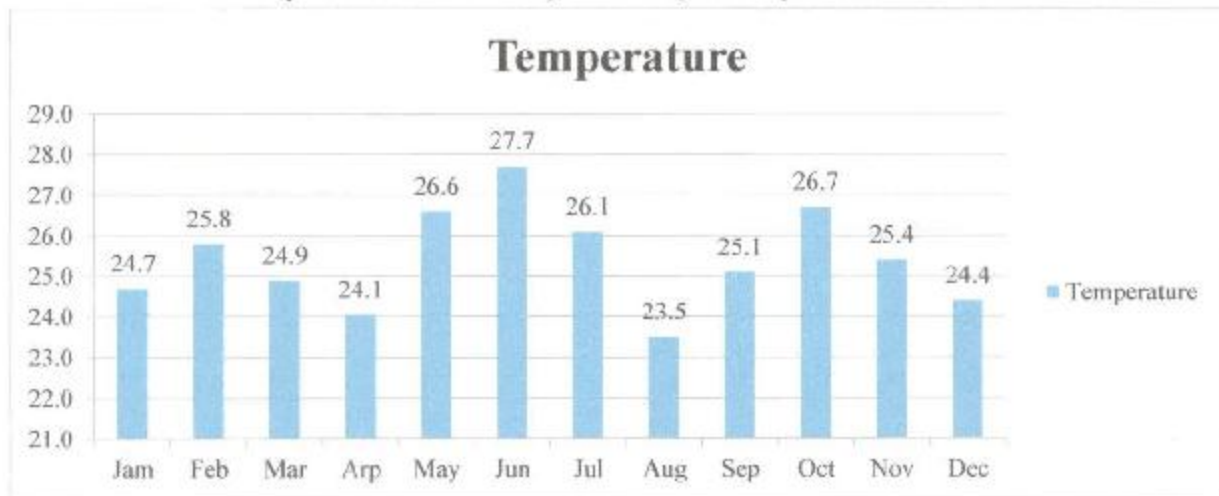
ຮູບພາບທີ 10 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ DO ໝົດປີ

ຮູບພາບທີ 11 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Turbidity ຫມົດປີ

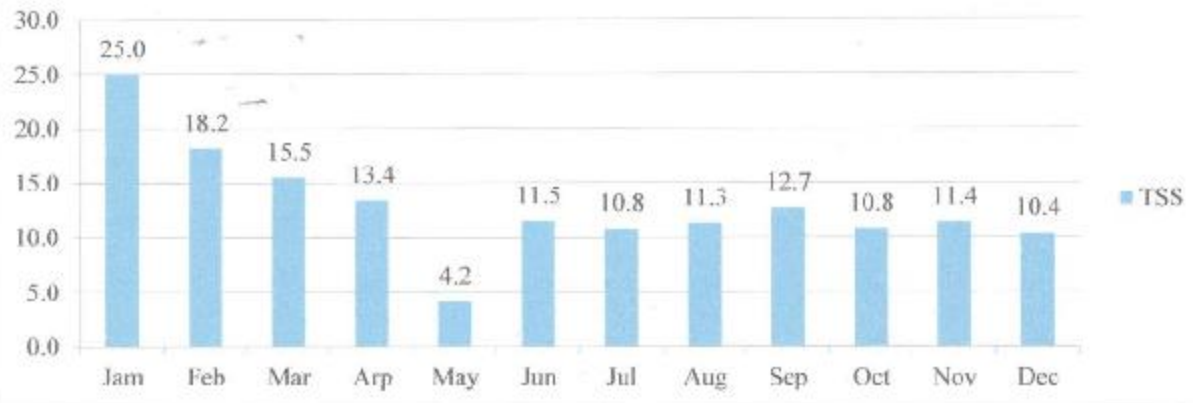

ຮູບພາບທີ 12 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ Temperature ຫມົດປີ

ຮູບພາບທີ 13 ເສັ້ນສະແດງສະພາບຂອງຄ່າ TSS ຫມົດປີ

TSS

ຈາກສະພາບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມີການສັງລວມຜົນການເກັບກຳຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນສາຍນໍ້າເຊນໍ້ານ້ອຍໃນປີ 2019 ເຫັນໄດ້ຄຸນນະພາບນໍ້າໃນສາຍນໍ້າດັ່ງກ່າວ ໂດຍປຽບທຽບກັບຄ່າມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມແຕ່ງຊາດ ແມ່ນຍັງມີຄຸນນະພາບດີ ແຕ່ຈະມີບາງຄ່າເທົ່ານັ້ນທີ່ມີການເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຫຼຸດລົງໃນຊ່ວງໄລຍະລະດູຝົນ ເຊິ່ງເປັນ ປົກກະຕິຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າ ທີ່ຍາມຝົນຈະມີການສະລັ່ງຂີ້ດິນລົງສາຍນໍ້າ, ສານຕົກຄ້າງຕ່າງໆໃນຕົ້ນໄມ້, ໃນດິນ ກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ໄດ້ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຕ່ລະເຂດ.

4.2.4. ຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ.

ໂດຍອີງໃສ່ສະພາບຂອງພູມສັນຖານຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ເຊິ່ງເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ມີນໍ້າຂອງໄຫຼຜ່ານແຂວງ ເຮັດໃຫ້ສະພາບການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນເຂດດັ່ງກ່າວເຂົ້າໃນກິດຈະກຳຂອງປະຊາຊົນ, ການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ກະສິກຳ , ອຸດສາຫະກຳໃນຫຼາຍທຸກຮູບແບບ ແລະ ມີປະລິມານຫຼາຍ ຕໍ່ກັບສະພາບດັ່ງກ່າວການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ບາງເຂດທີ່ບໍ່ຢູ່ຈຸດ ທີ່ມີນໍ້າທຳມະຊາດໄຫຼຜ່ານກໍໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນເຂົ້າໃນການຊົມໃຊ້ ແລະ ການຜະລິດ.

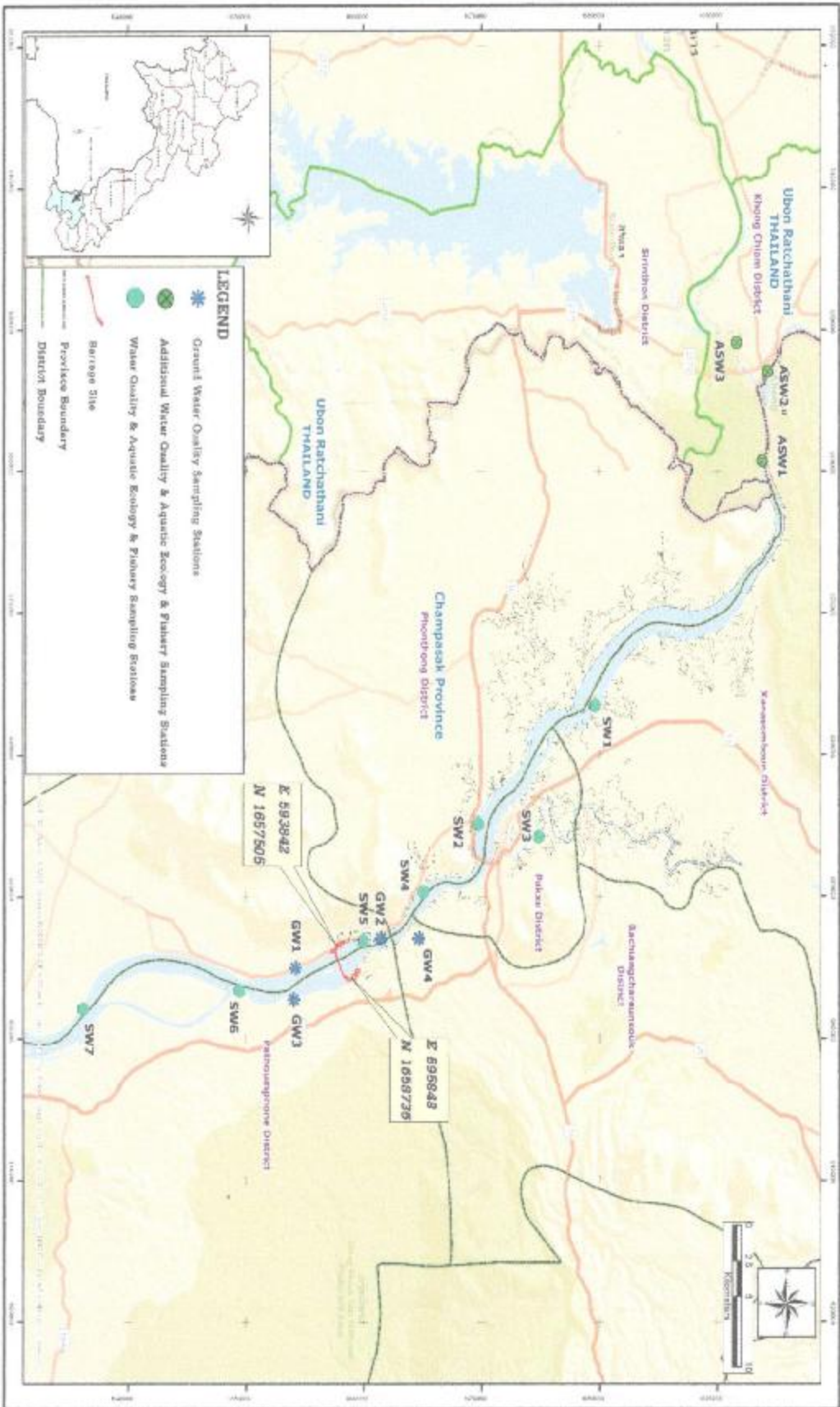
ໃນສະພາບການພັດທະນາທີ່ກ່າວມານັ້ນ ມາຮອດປະຈຸບັນທາງ ພຊສ ແຂວງຈຳປາສັກ ຍັງບໍ່ໄດ້ມີການກຳ ນົດຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ ເພື່ອສຶກສາສະພາບຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ ໃນແຕ່ລະເມືອງໃນແຂວງຈຳປາ ສັກ ແຕ່ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ມີຫຼາຍໂຄງການພັດທະນາທີ່ໄດ້ມີການສຶກສາສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ ເພື່ອເອົາ ຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນບົດປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມີການວິເຄາະສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນບາງ ເມືອງ ເຊິ່ງສາມາດເປັນຂໍ້ມູນພື້ນຖານໄດ້ ຕໍ່ກັບສະພາບມົນລະພິດຂອງນໍ້າໃຕ້ດິນໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໂດຍຈະຍົກໃຫ້ ເຫັນ ການເກັບຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ນໍ້າຂອງພູງອຍ ຢູ່ເມືອງຈຳປາສັກ ໂດຍໄດ້ ມີການເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນໄປວິໃຈໃນຈຳນວນ 4 ຈຸດ ໃນເຂດບ້ານຄັນແຍ່ງ, ເຂດບ້ານຫ້ວຍບາຄໍ້, ບ້ານ ປາກຫ້ວຍບັງລ້ຽງ ແລະ ບ້ານປາກຫ້ວຍເຕືອ ໂດຍມີຂໍ້ມູນໃນການເກັບກຳໃນປີ 2013-2014 ແລະ ຂໍ້ມູນປີ 2016 ດັ່ງມີລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 8: ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ

ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງ	ລະຫັດຕົວຢ່າງ	ຈຸດພິກັດໃນການເກັບຕົວຢ່າງ		
		UTM	East (X)	North (Y)
ບ້ານຄັນແຍ່ງ	GW 1	48P	0595027	1654230
ບ້ານຫ້ວຍບາຄໍ້	GW 2	48P	0592947	1661438
ບ້ານຫ້ວຍບັງລ້ຽງ	GW 3	48P	0597250	1654103
ບ້ານປາກຫ້ວຍເຕືອ	GW 4	48P	0592942	1664677

ຮູບພາບທີ 14 ຈຸດຕັ້ງນົດຕັ້ງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ

ຕາຕະລາງທີ 9: ຜົນການກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນຊ່ວງໄລຍະສະດຸແລ້ງ ແລະ ສະດຸດິນໃນປີ 2013-2014

ຕົວຕະຫາ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຸດກັບຕີລ່າງ												ມາດຕະຖານ			
		GW1				GW2				GW3				GW4		Suitable allowable	Maximum allowable
		ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ	ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ	ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ	ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ	ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ	ສະດຸແລ້ງ	ສະດຸດິນ				
Depth	m.	25.0	26.0	22.0	23.0	35.0	30.0	36.0	33.0	--	--	--	--	--	--	--	
Odour	--	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	
pH	--	6.17	7.21	6.23	7.13	6.25	6.86	4.41	5.50	7.0-8.5	6.5-9.2	--	--	--	--	--	
Water Temperature	°c	28.4	28.1	29.7	28.0	28.1	28.4	29.5	28.9	--	--	--	--	--	--	--	
Conductivity	µmho/cm.	433.6	401.2	380.6	472.0	477.1	381.8	47.9	32.2	--	--	--	--	--	--	--	
Salinity	ppt	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.0	0.0	--	--	--	--	--	--	--	
Turbidity	NTU	6.2	5.1	4.0	1.8	10.3	0.2	27.1	5.1	5	20	--	--	--	--	--	
Total Hardness	mg/L. CaCO ₃	146	0.9	215	0.3	181	3.1	71	0.8	≤/300	500	--	--	--	--	--	
Total Solids	mg/L.	268.0	252	296.0	308	312.0	280	88.0	56	≤/600	1,200	--	--	--	--	--	
Total Dissolved Solids	mg/L.	260.0	236	276.0	224	280.0	260	80.0	36	--	--	--	--	--	--	--	
Sulfate	mg/L.	9.0	<5.0	5.0	<5.0	4.0	<5.0	3.0	<5.0	≤/200	250	--	--	--	--	--	
Cadmium	mg/L.	<0.003	<0.003	<0.003	<0.003	<0.003	<0.003	<0.003	<0.003	NONE	0.01	--	--	--	--	--	
Total Iron	mg/L.	0.14	0.14	0.04	0.006	0.13	1.0	0.64	0.25	≤/0.5	1.0	--	--	--	--	--	
Lead	mg/L.	0.010	0.009	0.005	0.015	0.010	0.012	<0.005	0.007	NONE	0.05	--	--	--	--	--	
Manganese	mg/L.	0.999	0.788	0.564	0.660	0.063	0.345	0.252	0.023	≤/0.3	0.5	--	--	--	--	--	
Total Coliform Bacteria	(MPN/100 ml.)	<1.8	<1.8	460	<1.8	<1.8	930	<1.8	93	<2.2	2.2	--	--	--	--	--	
<i>E. coli</i>	(MPN/100 ml.)	NONE	NONE	NONE	NONE	NONE	Detected	NONE	NONE	NONE	NONE	--	--	--	--	--	

ຕາຕະລາງທີ 10 ຜົນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນໃນເດືອນກໍລະກົດ ປີ 2016

ຕົວວັດແທກ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຸດເກັບຕົວຢ່າງ				ມາດຕະຖານ	
		GW1	GW2	GW3	GW4	Suitable allowable	Maximum allowable
Depth	m.	37.0	2300	35.0	15.0	--	--
pH	--	5.61	7.00	6.25	5.31	7.0 – 8.5	6.5 – 9.2
Air Temperature	°c	32.0	31.0	31.0	34.0	--	--
Water Temperature	°c	29.4	28.7	28.7	29.0	--	--
Conductivity	µmho/cm.	120.9	416.3	416.3	26.1	--	--
Salinity	ppt	0.1	0.2	0.2	<0.1	--	--
Turbidity	NTU	0.4	18.5	18.5	0.4	5	20
Total Hardness	mg/L. CaCO ₃	155.4	22.8	22.8	6.9	</ 300	500
Total Solids	mg/L.	292.1	125.0	125.0	29.1	--	--
Total Dissolved Solids	mg/L.	290.0	100.0	100.0	28.6	</ 600	1,200
Sulfate	mg/L.	<5.0	11.6	11.6	<5.0	</ 200	250
Cadmium	mg/L.	ND	<0.0001	ND	ND	NONE	0.01
Iron	mg/L.	0.004	0.43	0.81	0.07	NONE	0.01
Lead	mg/L.	<0.0002	0.002	0.0007	0.0009	NONE	0.05
Manganese	mg/L.	0.52	0.02	0.06	0.02	</ 0.3	0.5
Coliform	MPN/100 ml.	22.0	70.0	<1.8	4.5	<2.2	2.2
E. coli	MPN/100 ml.	7.8	22.0	ND	2.0	NONE	NONE

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຂອງ ຈຸດພູງອຍ

ຈາກການສັງລວມຂໍ້ມູນຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນທີ່ໄດ້ມີການເກັບກຳຜ່ານມາໃນປີ 2013-2014 ແລະ ມີການເກັບກຳເພີ່ມຕື່ມໃນປີ 2016 ເຫັນໄດ້ສະພາບຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນ ໂດຍປຽບທຽບກັບຄ່າມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມແຕ່ງາຊາດ ແມ່ນຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບດີ, ແຕ່ມີບາງຈຸດທີ່ມີຄ່າຕໍ່າ ແລະ ສູງກວ່າມາດຕະຖານ ເປັນຕົ້ນຈຸດ GW 4 ທີ່ເຫັນໄດ້ຄ່າຄວາມເປັນກົດເປັນຕ່າງທີ່ຕໍ່າກ່າໃນປີ 2013-2014 ແລະ ປີ 2016 ແມ່ນ ຫຼຸດ 6 ແລະ ນອນຈາກນັ້ນຢັ້ງຢືນຄ່າ Coliform ທີ່ສູງກວ່າ

ມາດຖານກຳນົດໄວ້ໃນ 3 ຈຸດ GW 1, GW 2 ແລະ GW 4 ເຊິ່ງອາດຈະເປັນຍ້ອນສະພາບຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດດັ່ງກ່າວທີ່ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າໂດຍບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ມີສາຍທີ່ຕົກຄັງໃນດິນມີຈຳນວນຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບນໍ້າໃຕ້ດິນມີການປ່ຽນແປງ, ແຕ່ໂດຍພື້ນຖານນໍ້າດັ່ງກ່າວແມ່ນຍັງສາມາດຊົມໃຊ້ໄດ້.

4.3. ການຄວບຄຸມແຫຼ່ງປ່ອຍນ້ຳເບື້ອນ

4.3.1. ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳເບື້ອນຊຸມຊົນ

ແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ມີການວາງແຜນ ຜັງເມືອງທີ່ສຳເລັດແລ້ວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນເຂດເທດສະບານຂອງ ແຂວງ ແລະ ເທດສະບານຂອງແຕ່ລະເມືອງ, ນອກຈາກແຜນຜັງເມືອງ ແລ້ວຍັງມີແຜນຜັງສ້າງບ້ານໃຫຍ່ໃຫ້ກາຍເປັນ ຕົວເມືອງນ້ອຍອີກຫຼາຍຈຸດ. ສະນັ້ນ ການກຳນົດທີ່ດິນປຸກສ້າງ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໄປຕາມລະບົບຜັງເມືອງ ທີ່ມີການ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງຢ່າງມີຈຸດສຸມໃນການພັດທະນາ ເຊັ່ນ: ຂະຫຍາຍດິນປຸກສ້າງໄປຕາມຂອບເຂດພື້ນທີ່ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດເປັນເຂດຂະຫຍາຍສະເພາະທີ່ດິນປຸກສ້າງຂອງແຕ່ລະເມືອງ, ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງໄປຕາມ ລະບົບຜັງເມືອງຄົບຊຸດ, ມີແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນຢ່າງຊັດເຈນ, ນອກຈາກການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນປຸກສ້າງຕາມ ຂອບເຂດຂອງຜັງເມືອງ ແລ້ວ, ໃນແຜນຈັດສັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຍັງໄດ້ກຳນົດເຂດຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງທີ່ຢູ່ ອາໃສ ໂດຍອີງຕາມສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງແຕ່ລະເມືອງ ແລະ ແຕ່ລະບ້ານທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມເໝາະສົມສຳລັບການ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ດິນປຸກສ້າງ, ຊຶ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 30,829.87 ເຮັກຕາ, ກວມເອົາ 6.14 %. ມີຈຳນວນຫຼັງຄ່າ ເຮືອນທັງໝົດ 138,931 ຫຼັງຄ່າເຮືອນ.

ຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໃນແຂວງຈຳປາສັກ ເຮັດໃຫ້ມີລັກສະນະການປຸກສ້າງ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ຂອງປະຊາຊົນຊາວແຂວງຈຳປາສັກ ມີຢູ່ 04 ລັກສະນະຄື:

- **ລັກສະນະທີໜຶ່ງ:** ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ອາໄສຢູ່ຕາມເຂດເທດສະບານຂອງບັນດາເມືອງ.
- **ລັກສະນະທີສອງ:** ເປັນໝູ່ບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ລຽບຕາມແຄມທາງຫຼວງແຫ່ງຊາດ (ທາງເລກ 13 ໃຕ້ ແລະ ເສັ້ນທາງ ເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງບ້ານຕໍ່ບ້ານ, ເມືອງຕໍ່ເມືອງ ແລະ ແຂວງຕໍ່ແຂວງ).
- **ລັກສະນະທີສາມ:** ເປັນໝູ່ບ້ານຊຶ່ງອາໄສຢູ່ລຽບຕາມແຄມນ້ຳ ແລະ ເກາະດອນຕ່າງໆເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳຂອງ, ນ້ຳເຊໂດນ ແລະ ສາຍນ້ຳອື່ນໆ.
- **ລັກສະນະທີສີ່ :** ເປັນໝູ່ບ້ານທີ່ໄດ້ອາໄສຢູ່ຕາມເຂດຊົນນະບົດ, ພູພຽງ ແລະ ເຂດເນີນສູງ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນທີ່ມີ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ມີປ່າໄມ້ຕົບໜາ, ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຫຼື ມີເສັ້ນທາງທຽວໄດ້ແຕ່ລະດູ ດຽວ ແລະ ບໍ່ມີໄຟຟ້າໃຊ້.

ເຊິ່ງຕິດພັນກັບສະພາບການປ່ອຍມົນລະພິດທາງນ້ຳໃນແຂວງຈຳປາສັກ ເປັນຕົ້ນໃນເຂດຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນ, ທາງແຂວງໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນປະລິມານການປ່ອຍນ້ຳເບື້ອນ ໃນເທດສະບານນະຄອນປາກເຊ ໂດຍມີ ການສຳຫຼວດ ຂອງພະແນກໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ຮ່ວມກັບພະແນກການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍໄດ້ຮັບທຶນສະໜັບ ສະໜູນຈາກ Global Green Growth Institute (GGGI) ໃນການສຳຫຼວດໂດຍມີການແບ່ງອອກເປັນ 6 ເຂດໃນ ທີ່ວນະຄອນປາກເຊ ມີຈຳນວນ 10 ຈຸດ ທີ່ໄດ້ມີການປ່ອຍນ້ຳເບື້ອນລົງໄປໃສ່ສາຍນ້ຳທຳມະຊາດເຊິ່ງສາມາດສັງລວມ ໄດ້ດັ່ງນີ້:

ຮູບພາບທີ 15 ສະພາບຮ່ອງລະບາຍນ້ຳເປື້ອນຢູ່ໃນນະຄອນປາກເຊ

ຕາຕະລາງທີ 11 ສະພາບການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນໃນ 6 ເຂດທີ່ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນປີ 2019

ລ/ດ	ຊື່ ບ້ານ	ຈຳນວນຄົວ ເຮືອນ	ຈຳນວນຄົນ	ປະລິມານ ເປື້ອນຕໍ່ ແມັດ ກ້ອນ/ວັນ	ສະເລ່ຍແຕ່ລະປີ
					2019
1	ບ້ານ ປາກເຊ	112	652	72.15	26,334.75
2	ບ້ານ ທົງ	226	871	131.09	47,847.85
3	ບ້ານ ຫຼັກເມືອງ	74	487	87.98	32,112.70
4	ບ້ານ ປາກເຊ ເຂດ ໂຮງໝໍ	58	248	55.16	20,133.40
5	ບ້ານ ທົງ + ບ້ານ ພູຄຸນ	89	469	75.6	27,594.00
6	ບ້ານ ຮ່ອງຂະຢອມ	82	430	45.44	16,585.60
7	ບ້ານ ໂພນສະອາດ ແລະ ບ້ານ ແກ	192	1,196	151.82	55,414.30
8	ບ້ານ ພະບາດ	116	563	94.37	34,445.05
9	ບ້ານ ທ່າຫຼວງ	94	346	51.71	18,874.15
10	ບ້ານ ພູຄຸນ ແລະ ຕະຫຼາດດາວເຮືອງ ມີຈຳນວນຜູ້ຂາຍ 7,158 ຄົນ ແລະ ຜູ້ ໃຊ້ ຫ້ອງນ້ຳ 1,500 ຄົນ	176	926	358.42	130,823.30
ລວມ		1,219	6,188	1123.74	412,184.10

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດສະເໜີສະພາບການດ້ານສຸຂາພິບານ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ-ນະຄອນປາກເຊ ແລະ ໂຄງການປັບປຸງດ້ານ
ສຸຂາພິບານໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ.

4.3.2. ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳເປື້ອນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ

ການຈັດການນ້ຳເປື້ອນຈາກຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ: ຕ້ອງສ້າງອ່າງບໍາບັດເກັບກັກ ແລະ ບໍາບັດໂດຍທຳມະ
ຊາດ ກ່ອນການປ່ອຍ ຕ້ອງໄດ້ມີວັດແທກຄ່າຕ່າງໆ ໃຫ້ຢູ່ໃນຄ່າມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລາຍການທາດທີ່ຈະ

ປ່ອຍອອກສູ່ ທຳມະຊາດໄດ້, ຈັດສັນແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ສະອາດ ຈາກການບໍາບັດ ແລະ ລ້ຽງປາໃສ່ເປັນການທົດລອງ ທາງດ້ານ ທຳມະຊາດ ໂດຍທຳມະຊາດ, ການຕົກເຮັຍເສດປຸນປະສົມແລ້ວ ຈຸດຕ່າງໆ ຫຼື ໃນທາງ ດ້ວຍການຂົນສົ່ງ ຕ້ອງໄດ້ມີ ການຕິດ ຕາມບັນຫາວ່າຢູ່ຈຸດໃດກໍ່ຕ້ອງແກ້ໄຂຢູ່ຈຸດນັ້ນ, ການຕົກຕະກອນດິນໃນໜອງນໍ້າຕ້ອງໄດ້ມີ ການຈົກອອກ ແລະ ຈຳກັດໃຫ້ຖືກວິທີ, ມີການຮັກສາ ແລະ ອະນາໄມປະຈຳ ເຮັດໃຫ້ມີການເກີດອັກຊີເຈນໃນ ນໍ້າສູງຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດວັດຄ່າຕ່າງໆໄດ້ເປັນຕົ້ນ: Ph, DO, NO₂, NO₃, So₄ ເວລາມີການຮົ່ວໄຫຼອອກ.

4.3.3. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເບື້ອນຂະແໜງກະສິກຳ

ມີການນຳໃຊ້ຝຸ່ນ, ປຸຍ, ຢາຂ້າແມງໄມ້, ຫົວອາຫານ, ຢາປ້ອງກັນ ແລະ ຢາປົວພະຍາດສັດຕ່າງໆ, ເພື່ອ ປົວລະບັດງົວໃຫ້ດີ ອາດເກີດມີສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆໄຫຼລົງສາຍນໍ້າ ເຮັດໃຫ້ມີການປົນເປື້ອນ, ນໍ້າເສຍຄຸນນະພາບໄດ້ງ່າຍ, ກິດຈະກຳຕ່າງໆທາງບໍລິຫານ, ການເພາະພັນງົວ ແລະ ກັດຈະກຳອື່ນໆທີ່ມີການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າໃກ້ຄຽງອາດ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໄດ້ງ່າຍຕໍ່ລະດັບ ແລະ ປະລິມານນໍ້າ ເນື່ອງຈາກວ່າປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ, ປ່າແຄມນໍ້າສູນເສຍຄວາມສົມດຸນ ທາງລະບົບນິເວດຂອງມັນໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ ແລະ ບາງເຂດໂຄງການເປັນແຫຼ່ງ ຍອດນໍ້າທີ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ລະບົບ ກະສິກຳໃນຫຼາຍພື້ນທີ່ເປັນຕົ້ນ: ເຂດຕອນລຸ່ມເມືອງໂຂງ ແລະ ເມືອງອື່ນໆທີ່ໃກ້ຄຽງ, ນອກຈາກນີ້ ລະບົບນໍ້າໃຕ້ດິນກໍ່ ອາດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກມູນສັດ ທີ່ຊຶມລົງໄປ.

ສ້າງສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ ໄວ້ຫ່າງໄກຈາກແຫຼ່ງນໍ້າ ຢ່າງໜ້ອຍ 100 ແມັດ ແລະ ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີ ການໄຫຼໄດ້ໄວ, ການນຳໃຊ້ວັດຖຸອຸປະກອນ ແລະ ພາຫະນະຕ່າງໆ ກໍ່ຕ້ອງມີວິທີການປ້ອງກັນ, ມີການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ປະຕິບັດຕາມເຕັກນິກທີ່ກຳນົດໄວ້ເທົ່ານັ້ນ.

ສ້າງເຂດກັນຊົນໃສ່ແຄມສາຍນໍ້າ ໂດຍຈຶ່ງຕົ້ນໄມ້ໄວ້ ຫຼື ປູກໄມ້ທົດແທນບ່ອນທີ່ບໍ່ມີຕົ້ນໄມ້ທຳມະຊາດ ເພື່ອ ຮັກສາແຫຼ່ງນໍ້າໃຫ້ໃຊ້ໄດ້ຍາວນານ ແລະ ບໍ່ມີສານພິດປົນເປື້ອນ ແລະ ຕ້ອງມີການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າໃນ ແຕ່ລະໄລຍະ.

4.3.4. ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າເບື້ອນຂະແໜງບໍ່ແຮ່

➢ ນໍ້າໜ້າດິນ

- ຮັບປະກັນມີການສ້າງລະບົບຮ່ອງລະບາຍນໍ້າ ແລະ ຄຸ້ມຄອງພາຍໃນເຂດພື້ນທີ່ບໍ່ແຮ່ ໄດ້ມີການອອກ ແບບ, ໃຫ້ຂະໜາດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ສະນັ້ນສິ່ງປົນເປື້ອນຈະຖືກດັກໄວ້ ເພື່ອບໍາບັດ ໂດຍການປ່ຽນທິດ ທາງການໄຫຼຂອງນໍ້າ ເພາະສະນັ້ນ ການປ່ອຍນໍ້າໃນປະລິມານທີ່ຫຼາຍຈະບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຂດຕອນລຸ່ມ;
- ສ້າງແຜນຕາຕະລາງກິດຈະກຳການກໍ່ສ້າງ ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ (ອັດຕາການໄຫຼຂອງນໍ້າຕໍ່າ) ພື້ນທີ່ທີ່ມີຄວາມ ເປັນໄປໄດ້ ທີ່ດຳເນີນການກໍ່ສ້າງ;
- ຮັກສາພືດຕາມແຄມແມ່ນໍ້າ ເພື່ອເປັນການກອງການຕົກຕະກອນ;
- ກັກເກັບ ແລະ ບໍາບັດນໍ້າເບື້ອນຈາກທີ່ພັກພາອາໃສ ຫຼື ຫ້ອງການ ແລະ ນໍ້າເບື້ອນຈາກແຄ້ມກໍ່ສ້າງ ເພື່ອ ຮັບປະກັນ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ທີ່ປ່ອຍອອກ ສອດຄ່ອງກັບ PRC ແລ ຂໍ້ກຳນົດຂອງລາວ;
- ຈັດການຄວາມສົມດຸນ ຂອງນໍ້າພາຍໃນອ່າງເກັບຮາງແຮ່ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ ທີ່ຕ້ອງການປ່ອຍນໍ້າ ອອກ ແບບສຸກເສີນ;

- ຮັບປະກັນວ່າລະບົບລະບາຍນ້ຳ Stormwater ພາຍໃນບໍ່ແຮ່ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແບບ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນການປົນເປື້ອນທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ເພື່ອບໍ່ພົດໂດຍການປ່ຽນແລວນ້ຳໃຫ້ດີ ແລະ ນັ້ນຈະຊ່ວຍ ບໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບ ຕໍ່ການປ່ອຍຂອງນ້ຳ Stormwater ລົງໃສ່ສິ່ງແວດລ້ອມເຂດຕອນລຸ່ມ;
- ເກັບ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາ ເຄື່ອງມືການຮົ່ວໄຫຼ (ລວມວັດສະດຸທີ່ດູດຊຶມ) ໃນສະຖານທີ່ໆເໝາະສົມ ໃນ ກໍລະນີທີ່ມີສານເຄມີ ຫຼື ໄຮໂດຣຄາບອນ ໄຫຼອອກນອກພື້ນທີ່;
- ກວດກາສອບຄຸນນະພາບນ້ຳ ໃນຂະບວນການຜະລິດຢ່າງສະໜໍາສະເໝີ ໃນອົງປະກອບຫຼັກ ຂອງການ ປະຕິບັດງານ ລວມມີ ການລະບາຍນ້ຳ/ລະບາຍນ້ຳເສຍ ແລະ ການປ່ອຍນ້ຳ;
- ກວດສອບຄຸນນະພາບນ້ຳ ຈາກນ້ຳໜ້າດິນຢູ່ເຂດຕອນເທິງ ແລະ ຕອນລຸ່ມຂອງບ່ອນປະຕິບັດງານ ລວມ ມີອ່າງເກັບຫາງແຮ່ ແລະ ຈຸດປ່ອຍນ້ຳໜ້າດິນ ເພື່ອຢັ້ງຢືນຂອບເຂດຂອງຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ແລະ ປະຕິບັດການຕອບສະໜອງການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ;

➢ ນ້ຳໄຕ້ດິນ

- ຕິດຕັ້ງອຸປະກອນປ້ອງກັນການຊຶມຮົ່ວ ຢູ່ໜ້າຂອງອ່າງເກັບນ້ຳຫາງແຮ່ ດ້ວຍຄວາມໜາ 1,5 ມມ HDPE ເພື່ອການຮົ່ວຊຶມ;
- ການກັກເກັບ ແລະ ບໍາບັດນ້ຳເປື້ອນ ຈາກທີ່ພັກພາອາໄສ ຫຼື ຄົວເຮືອນ ແລະ ນ້ຳເປື້ອນຈາກແຄ້ມການ ກໍ່ສ້າງໃນລະບົບການບໍາບັດນ້ຳທີ່ໄດ້ມີການອອກແບບ ແລະ ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງເໝາະສົມ ເພື່ອ ຮັບປະກັນວ່າການປ່ອຍນ້ຳ ໄຕ້ດິນໄດ້ສອດຄ່ອງກັບ PCR ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂອງລາວ;
- ສ້າງລະບົບການປະເມີນນ້ຳໄຕ້ດິນ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ກ່ອນການເລີ່ມວຽກງານກໍ່ສ້າງໂຄງການ/ ວຽກງານດ້ານວິສະວະກຳ;
- ຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບນ້ຳ ເປັນປະຈຳໃນເຂດພື້ນທີ່ສໍາຄັນ ເຂດເທິງ ແລະ ລຸ່ມທີ່ແຫຼ່ງເກັບຫາງ ແຮ່ ເພື່ອສາມາດລະບຸຜົນກະທົບ ແລະ ໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ;

4.4. ບັນຫາ, ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

ຕໍ່ກັບສະພາບການພັດທະນາຂອງແຂວງ ແລະ ການຂະຍາຍຕົວຂອງບັນດາຂະແໜງການທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າເຂົ້າ ໃນວຽກງານການຜະລິດກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ, ບໍ່ແຮ່, ໄຟຟ້າ ແລະ ລະບົບພື້ນຖານໂຄງລ່າງຕ່າງໆໃນແຂວງຈໍາປາສັກ ຍັງ ມີຄວາມທ້າທາຍຫຼາຍອັນເປັນຕົ້ນບັນຫາການນໍາໃຊ້ນໍ້າບໍ່ພຽງພໍໃນກິດຈະກຳທີ່ຢູ່ໃນສາຍນໍ້າດຽວກັນ ໂດຍໃນສາຍນໍ້າດັ່ງ ກ່າວມີຫຼາຍກິດຈະກຳເຊັ່ນກິດຈະກຳຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ, ມີກິດຈະກຳກະສິກໍາ, ມີກິດຈະກຳອຸດສາຫະກໍາ ເຮັດໃຫ້ນໍ້າບໍ່ພຽງພໍ ຕາມທີ່ໄດ້ມີການວ່າງແຜນໄວ້ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ເຮັດໃຫ້ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບບໍ່ຕົງຕາມແຜນກຳນົດໄວ້ ແລະ ມີການຮອງຟ້ອງກັນ.

ບັນຫາການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນໍ້າກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນ ໂດຍປະຈຸບັນໃນແຕ່ລະເມືອງມີການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຜົນລະ ເມືອງເປັນຈໍານວນຫຼາຍ, ມີການຂະຫຍາຍທາງດ້ານທຸລະກິດໃນຕົວເມືອງກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເອອັດໃນເຂດທີ່ຢູ່ອາ ໃສ ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າເປັນຈໍານວນຫຼາຍອອກຈາກຄົວເຮືອນ, ທຸລະກິດຕ່າງໆ ແຕ່ໃນບັນດາເທດສະບານເມືອງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີ ການວ່າງແຜນໃນການສ້າງລະບົບໃນການບໍາບັດນໍ້າ, ຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນໍ້າອອກຈາກຄົວເຮືອນ ແລະ ບັນດາທຸລະກິດ ຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ບໍ່ທັນໄດ້ມີການຕິດຕາມກວດກາຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ຈະເຮັດໃຫ້ສະພາບຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າໃນບັນດາ ເທດສະບານເມືອງນັບມື້ນັບຈະມີການເຊື່ອມໂສມລົງຈົນເຮັດໃຫ້ນໍ້າບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ໃນອານາຄົດ.

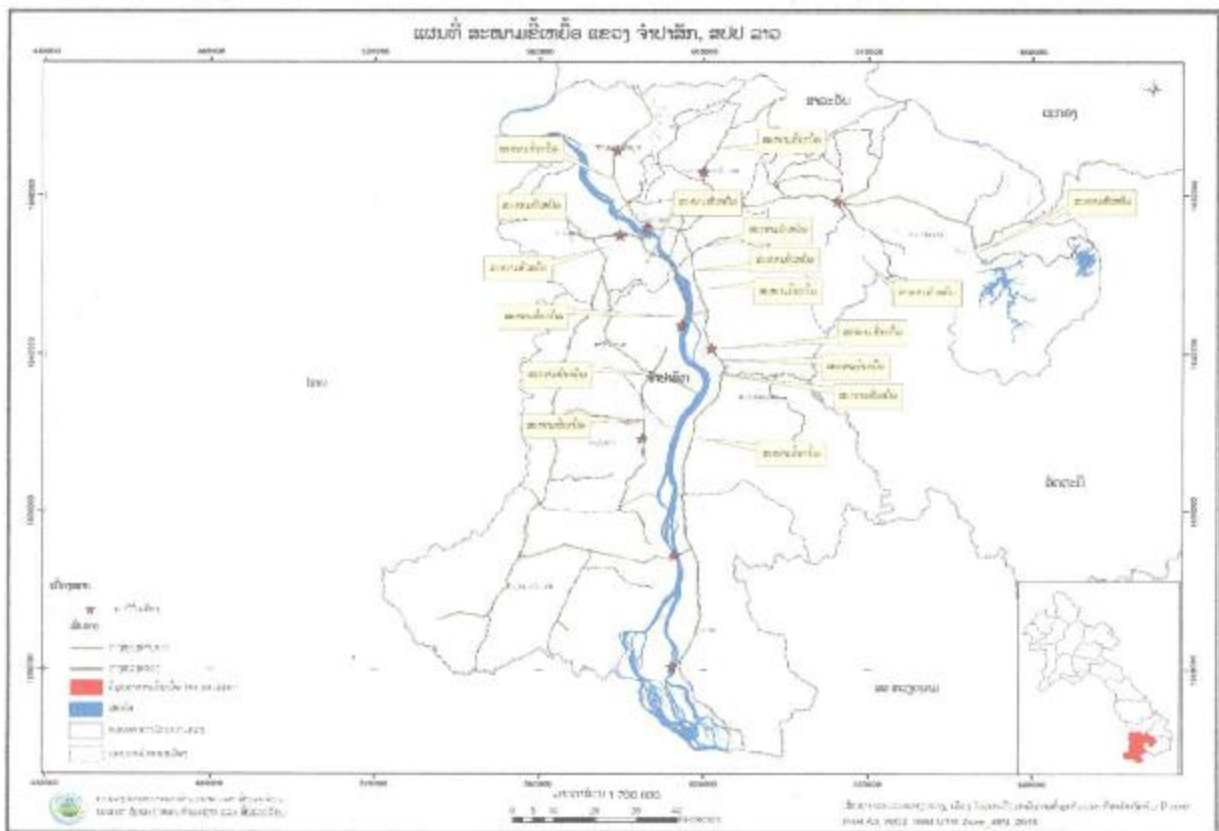
ຕໍ່ກັບບັນຫາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນປະຈຸບັນແຂວງຈໍາປາສັກ ເປັນແຂວງໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ເຂດເມືອງປາກຊ່ອງເປັນເຂດໜຶ່ງທີ່ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດອາຊີບກະສິກໍາເປັນລັກ ເຊິ່ງສະພາບຂອງດິນໃນເຂດດັ່ງກ່າວເອົ້ອອໍານວຍໃນການສົ່ງເສີມທາງດ້ານທໍາກະສິກໍາ ເຮັດໃຫ້ມີການບຸກລຸກຂອງປະຊາຊົນເຂົ້າໃນເຂດປ່າຍອດນໍ້າ ເພື່ອທໍາການຜະລິດກະສິກໍາເຮັດໃຫ້ສະພາບປ່າໄມ້ໃນເຂດຍອດນໍ້າຫຼຸດລົງ ແລະ ປະລິມານນໍ້າໃນແຕ່ລະບົກມີການຫຼຸດລົງ ແລະ ບໍ່ພຽງພໍໃນການນໍາໃຊ້ໃນກິດຈະກໍາຕ່າງໆ.

ພາກທີ V ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ

5.1. ສະພາບລວມການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ

ການກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະເມືອງຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ມາຮອດປະຈຸບັນແມ່ນເປັນບັນຫາໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ເປັນລະບົບສະເພາະ ອີງໃສ່ສະພາບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ທາງແຂວງຈຶ່ງໄດ້ມີການອອກຄຳສັ່ງແນະນຳ ເລກທີ 014/ຈຂ.ຈສ. ລົງວັນທີ 15 ກໍລະກົດ 2017 ກ່ຽວກັບ ການກຳນົດສະໜາມຖິ້ມ ແລະ ກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອຂອງແຕ່ລະເມືອງ (ຮູບພາບທີ່ 14) ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 2 ເຮັກຕາ ແລະ ມີການກຳນົດແຜນການຮອງຮັບ 5 ປີ 10 ວິຕ້ໜ້າ ເຊິ່ງໄດ້ກຳນົດໃສ່ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ລະບົບເສດຖະກິດຂອງແຂວງ ສະໜາມຖິ້ມ ແລະ ກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອຂອງແຂວງ ແມ່ນກຳນົດເອົາ ສະໜາມຖິ້ມ ແລະ ກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ ຫຼັກ 17 ເມືອງຊະນະສົມບູນ ເຊິ່ງໃນໄລຍະ ປີ 2019-2020 ຈະໄດ້ສຳເລັດການກໍ່ສ້າງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ທັນສະໄໝ ໂດຍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໂຄງການ ຂອງທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ, ໃນແຕ່ລະໄລຍະຜ່ານມາຈົນຮອດປະຈຸບັນທາງແຂວງ ແມ່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການເກັບກຳຂີ້ມູນປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ ແລະ ເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຈາກຄົວເຮືອນໃນແຕ່ລະເມືອງຈະມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງຜູ້ຮັບເໝົາໃນການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອເພື່ອໄປຖິ້ມໃນຈຸດທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດໄວ້.

ຮູບພາບທີ 16 ແຜນທີ່ສະແດງສະໜາມຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ຂອງແຂວງ ຈຳປາສັກ

5.2. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຊຸມຊົນ

ໂດຍປະຕິບັດຕາມຄໍາສັ່ງແນະນໍາເລກທີ 014/ຈຂ.ຈສ. ລົງວັນທີ 15 ກໍລະກົດ 2017 ໃນແຕ່ລະເມືອງແມ່ນ ໄດ້ມີການສ້າງສະຖານທີ່ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອເປັນຂອງຕົວເອງ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ ໂດຍໄດ້ມີການມອບໝາຍໃຫ້ມີການ ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ນໍາເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ ໄປຖິ້ມໃນຈຸດທີ່ໄດ້ມີການກໍານົດໄວ້, ນອກຈາກ ນີ້ຍັງໃຫ້ມີໜ່ວຍງານທີ່ໃຫ້ບໍລິການໃນການຂົນສົ່ງສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ ໂດຍສະພາບການຄຸ້ມຄອງຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະ ເມືອງສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ດັ່ງນີ້:

1. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນນະຄອນປາກເຊ.

ນະຄອນປາກເຊ ແມ່ນເມືອງເອກຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ມີ 42 ບ້ານ, ມີ 5 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈໍານວນຄົວເຮືອນທັງ ໝົດ 13.953 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 80.894 ຄົນ, ຍິງ 40.353 ຄົນ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 12,653 ເຮັກຕາ, ໃນນະຄອນປາກເຊມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 44 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງແບກອອກມີ 4 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດ ພະລັງງານ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດກະສິກໍາ 10 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກໍາ 8 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 25 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈໍານວນ 3 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 6 ແຫ່ງ. ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອນະຄອນປາກເຊແມ່ນໄດ້ມີການກໍາ ນົດໃຫ້ໄປຖິ້ມຢູ່ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອໃຫຍ່ລວມຂອງແຂວງທີ່ຕັ້ງຢູ່ເມືອງສະນະສົມບູນ ຮ່າງຈາກເທດສະບ້ານເມືອງ ປະມານ 17 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 12 ເຮັກຕາ ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມ ສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 12 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນນະຄອນປາກເຊ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລໍາດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	25,200	26,280	27,720	28,800	32,400	140,400
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	10,440	9,720	10,080	10,800	12,600	53,640

2. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງຊະນະສົມບູນ.

ເມືອງຊະນະສົມບູນ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 94.707 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 47 ບ້ານ, ມີ 10 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈໍາ ນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 14.041 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 71.124 ຄົນ, ຍິງ 36.878 ຄົນ, ໃນເມືອງສະ ນະສົມບູນມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 19 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງແບກອອກມີ 3 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດພະລັງງານ 3 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກໍາ 13 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 3 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈໍານວນ 8 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກເທດສະບານເມືອງປະມານ 20 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 12 ເຮັກຕາ ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງ ສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 13 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງຊະນະສົມບູນ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລໍາດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	396	432	468	504	540	2,340
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	720	792	828	864	900	4,104

ຮູບພາບທີ 17 ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ເມືອງສະນະລິມບູນ

3. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ.

ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 87.703 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 47 ບ້ານ, ມີ 5 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 11.882 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 60.255 ຄົນ, ຍິງ 29.397 ຄົນ ໃນເມືອງ ບາຈຽງຈະເລີນສຸກມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 38 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງແຍກອອກມີ 4 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດພະລັງງານ 6 ໂຄງການ, ຂົງເຂດກະສິກຳ 8 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກຳ 14 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 10 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈຳນວນ 4 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກເທດສະບານເມືອງປະມານ 19 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 2,31 ເຮັກຕາ ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລັ່ມສັງລວມ ໃນປີ 2016 ຝັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 14 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລຳດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	1,440	1,620	1,548	1,620	1,800	8,028
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	2,232	2,304	2,340	2,376	2,520	11,772

4. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງປາກຊ່ອງ

ເມືອງປາກຊ່ອງ ແມ່ນເມືອງໜຶ່ງທີ່ຕັ້ງຢູ່ທາງທິດຕາເວັນອອກສຽງເໜືອຂອງ ແຂວງຈຳປາສັກ ຫ່າງຈາກ ເທດສະບານແຂວງຈຳປາສັກ (ນະຄອນປາກເຊ) ປະມານ 50 ກິໂລແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ເທິງ ເຂດພູພຽງບໍລະເວນເຊິ່ງມີເນື້ອທີ່ ທັງໝົດ 355.235 ເຮັກຕາ. ເມືອງປາກຊ່ອງ ມີເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນນອນຢູ່ໃນເຂດພູພຽງບໍລະເວນ ທີ່ມີຄວາມສູງ ຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລຕໍ່າສຸດປະມານ 600 ແມັດ ແລະສູງສຸດ 1.400 ແມັດ, ມີ 88 ບ້ານ, 10 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນ ຄົວເຮືອນທັງໝົດ 16.970 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 84.367 ຄົນ ໃນນັ້ນມີຍິງ 41.474 ຄົນ, ໂດຍຖືເອົາ ການຜະລິດກະສິກຳເປັນອາຊີບຕົ້ນຕໍກວມເອົາ 95% ຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດ ແລະ ອາຊີບອື່ນໆ ອີກ 5%, ໃນທົ່ວ ເມືອງມີນັກລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາລົງທຶນເຊົ່າ-ສຳປະທານລວມທັງໝົດ 73 ຫົວໜ່ວຍ, 99 ໂຄງການ. ບໍລິສັດພາຍໃນ 34 ຫົວໜ່ວຍ, ຕ່າງປະເທດ 39 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 12.832 ເຮັກຕາ ໃນນັ້ນ ດິນໃຫ້ເຊົ່າ

23 ຫົວໜ່ວຍ ເນື້ອທີ່ 205 ເຮັກຕາ ແລະ ສໍາປະທານ 50 ຫົວໜ່ວຍ ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 12.627 ເຮັກຕາ, ນອກຈາກນີ້ ຕົວເມືອງປາກຊ່ອງຍັງມີໂຮງໝໍເມືອງ 1 ແຫ່ງ ແລະ ມີອີກ 9 ສຸກສາລາ.

ເມືອງປາກຊ່ອງມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກແທດສະບານເມືອງປາກຊ່ອງປະມານ 7 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 20 ເຮັກຕາ, ໂດຍມີພະຫະນະໃນການຂົນສົ່ງ 1 ຄັນ ສາມາດເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໃນຂອບເຂດ 4 ບ້ານ ແບບເປັນຮອບວຽນ ອາທິດລະຄັ້ງໃນ 4 ບ້ານດັ່ງກ່າວລວມທັງເທດສະບານເມືອງ, ການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການແຍກປະເພດຂອງຂີ້ເຫຍື້ອຈາກປະຊາຊົນ ແລະ ມາຮອດສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອເວລານໍາມາຖິ້ມກໍບໍ່ໄດ້ມີການແຍກປະເພດສິ່ງເສດເຫຼືອ ການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຈາກຄົວເຮືອນແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມເກັບແຕ່ປີ 2015 ເປັນຕົ້ນມາ ແຕ່ສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການສັງລວມເລີ່ມແຕ່ປີ 2017 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 15 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງປາກຊ່ອງ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລໍາດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	2,520	2,520	2,880	3,240	3,600	14,760
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາຫາ (ໂຮງໝໍ)	720	1,080	720	1,440	1,800	5,760

5. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງປະທຸມພອນ

ເມືອງປະທຸມພອນ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 265.360 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 68 ບ້ານ, ມີ 9 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈໍານວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 13.150 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 64.668 ຄົນ, ຍິງ 64.668 ຄົນ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 265.36 ເຮັກຕາ, ໃນເມືອງປະທຸມພອນມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 23 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງແຍກອອກມີ 4 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດພະລັງງານ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດກະສິກໍາ 9 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກໍາ 12 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 1 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈໍານວນ 7 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກເທດສະບານເມືອງປະມານ 8 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 1,23 ເຮັກຕາ. ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 16 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງປະທຸມພອນ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລໍາດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	576	612	648	684	720	3,240
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາຫາ (ໂຮງໝໍ)	2,016	2,052	2,088	2,124	2,160	10,440

6. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງໂພນທອງ

ເມືອງໂພນທອງ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 100.855 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 71 ບ້ານ, ມີ 7 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈໍານວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 17.660 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 97.682 ຄົນ, ຍິງ 49.626 ຄົນ, ໃນເມືອງໂພນທອງມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 12 ຫົວໜ່ວຍ ເຊິ່ງແຍກອອກມີ 4 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດພະລັງງານ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດກະສິກໍາ 3 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກໍາ 6 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 2 ໂຄງການ ແລະ ມີ

ສຸກສາລາຈຳນວນ 8 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ເມືອງໂພນທອງເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ກຳລັງມີການສຶກສາ ເພື່ອຈະກຳນົດຈຸດຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອລວມຂອງເມືອງ ແລະ ກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການອອກແບບ ແລະ ສະເໜີກໍ່ສ້າງ

7. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງຈຳປາສັກ

ເມືອງຈຳປາສັກ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 85.373 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 74 ບ້ານ, ມີ 6 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 10.847 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 65.355 ຄົນ, ຍິງ 33.433 ຄົນ ໃນເມືອງຈຳປາສັກ ມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ ທັງໝົດ 5 ຫົວໜ່ວຍເຊິ່ງແຍກອອກມີ 3 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດກະສິກຳ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກຳ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 3 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈຳນວນ 4 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ເມືອງໂພນທອງເປັນເມືອງໜຶ່ງທີ່ກຳລັງມີການສຶກສາ ເພື່ອຈະກຳນົດຈຸດຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອລວມຂອງເມືອງ ແລະ ກຳລັງຢູ່ໃນຂະບວນການອອກແບບ ແລະ ສະເໜີກໍ່ສ້າງ

8. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງສຸຂຸມາ

ເມືອງສຸຂຸມາ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 113.498 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 56 ບ້ານ, ມີ 5 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 10.140 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 60.098 ຄົນ, ຍິງ 29.440 ຄົນ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 113.498 ເຮັກຕາ, ໃນເມືອງສຸຂຸມາມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 3 ຫົວໜ່ວຍເຊິ່ງແຍກອອກມີ 3 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດກະສິກຳ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກຳ 2 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 1 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈຳນວນ 3 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ, ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກແທດສະບານເມືອງປະມານ 3,5 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 4,7 ເຮັກຕາ, ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 17 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງສຸຂຸມາ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລຳດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	1,440	1,512	1,548	1,584	1,620	7,704
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	720	792	828	864	900	4,104

9. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກ

ເມືອງມຸນລະປາໂມກ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 232.215 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 36 ບ້ານ, ມີ 9 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 6.877 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 40.757 ຄົນ, ຍິງ 20.428 ຄົນ, ໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 3 ຫົວໜ່ວຍເຊິ່ງແຍກອອກມີ 3 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດກະສິກຳ 1 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກຳ 2 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈຳນວນ 7 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ. ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກແທດສະບານເມືອງປະມານ 3 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 10 ເຮັກຕາ, ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 18 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລຳດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	216	252	288	324	360	1,440
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	576	612	648	684	720	3,240

10. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນເມືອງໂຂງ

ເມືອງໂຂງ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 171.087 ເຮັກຕາ, ມີບ້ານທັງໝົດ 114 ບ້ານ, ມີ 10 ກຸ່ມບ້ານ, ມີຈຳນວນຄົວເຮືອນທັງໝົດ 16.634 ຄົວເຮືອນ, ມີພົນລະເມືອງທັງໝົດ 96.885 ຄົນ, ຍິງ 49.903 ຄົນ ໃນເມືອງໂຂງມີຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດທັງໝົດ 16 ຫົວໜ່ວຍເຊິ່ງແຍກອອກມີ 4 ຂົງເຂດຄື: ຂົງເຂດພະລັງງານ 3 ໂຄງການ, ຂົງເຂດກະສິກຳ 4 ໂຄງການ, ຂົງເຂດອຸສະຫະກຳ 5 ໂຄງການ, ຂົງເຂດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ 4 ໂຄງການ ແລະ ມີສຸກສາລາຈຳນວນ 12 ແຫ່ງ, ໂຮງໝໍ 1 ແຫ່ງ. ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ຢູ່ຫ່າງຈາກແທດສະບານເມືອງປະມານ 16 ກິໂລ ມີເນື້ອທີ່ທັງໝົດປະມານ 15 ເຮັກຕາ, ຈາກສະພາບການສັງລວມປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນໄດ້ມີການເລີ່ມສັງລວມໃນປີ 2016 ເປັນຕົ້ນມາເຊິ່ງສາມາດປະເມີນເປັນຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 19 ສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີໃນເມືອງມຸນລະປາໂມກ ແຕ່ປີ 2016-2020

ລຳດັບ	ເນື້ອໃນ	ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະປີ (ໂຕນ)					ລວມ
		2016	2017	2018	2019	2020	
1	ຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ	4,932	5,040	5,148	5,220	5,400	25,740
2	ຂີ້ເຫຍື້ອສາທາ (ໂຮງໝໍ)	2,268	2,340	2,376	2,412	2,520	11,916

5.3. ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະລາຍ

ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະລາຍໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການສັງລວມແບບລະອຽດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ມີການແຍກປະເພດຂອງສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະລາຍ ໂດຍຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຂໍ້ມູນຈາກຂະແໜງການສາທາ (ຈາກໂຮງໝໍແຂວງ ແລະ ໂຮງໝໍເມືອງ) ໂດຍຂະແໜງດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ມີການເກັບລວບລວມ ໃນທົ່ວແຂວງ ທັງມີດ 10 ແຫ່ງ, ມີໂຮງໝໍແຂວງ 01 ແຫ່ງ ປະກອບມີ 250 ຕຽງ, ມີໂຮງໝໍເມືອງ 9 ແຫ່ງ ປະກອບມີ 195 ຕຽງ, 1 ສູນບໍລິການສຸຂະພາບນະຄອນປາກເຊ, ໃນນັ້ນມີໂຮງໝໍຊຸມຊົນ (ສາມາດຜ່າຕັດໄດ້) 4 ແຫ່ງ: ໂຮງໝໍຊຸມຊົນເມືອງປາກຊ່ອງ, ໂຮງໝໍຊຸມຊົນເມືອງຈຳປາສັກ, ໂຮງໝໍຊຸມຊົນເມືອງໂຂງ ແລະ ໂຮງໝໍຊຸມຊົນເມືອງມຸນລະປາໂມກ, ມີ 75 ສຸກສາລາໃນທົ່ວແຂວງ, ຫ້ອງກວດພະຍາດເອກະຊົນ 53 ແຫ່ງ : (ຫ້ອງກວດພະຍາດທົ່ວໄປ 46 ແຫ່ງ , ກວດ ແລະ ປິ່ນປົວແຂ້ວ 3 ແຫ່ງ , ກາຍະບຳບັດ 1 ແຫ່ງ (ນວດແຜນບຸຮານ), ກວດສຸຂະພາບຕາ 01 ແຫ່ງ ແລະ ຫ້ອງກວດພະຍາດເດັກນ້ອຍ 02 ແຫ່ງ , ຮ້ານຂາຍຢາເອກະຊົນ 257 ຮ້ານ, ຈຳນວນພະນັກງານສາທາລະນະສຸກໃນທົ່ວແຂວງທັງໝົດມີ 1.621 ຄົນ (ແຂວງ 615 ຄົນ, ເມືອງ 617 ຄົນ, ສຸກສາລາ 389 ຄົນ , ສະເລ່ຍ 6 ຄົນຕໍ່ສຸກສາລາໜຶ່ງ) ເຊິ່ງຂີ້ເຫຍື້ອຈາກວຽກງານດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ມີການເກັບລວບລວມ ແລະ ມາທຳລາຍຢູ່ໂຮງໝໍຂອງແຂວງຈຳປາສັກບ່ອນດຽວ ເພື່ອລຶກລ້ຽງອັນຕະລາຍທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ.

5.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າຍໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ.

ຈາກການສຳຫຼວດເກັບກຳຂໍ້ມູນສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະເມືອງ ຂອງແຂວງຈຳປາສັກ ສາມາດເຫັນໄດ້ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າຍໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ ໃນຫຼາຍຮູບແບບເປັນຕົ້ນການບັງຄັບໃສ່ລະບຽບກົດໝາຍກັບປະຊາຊົນ, ຮ້ານອາຫານ, ໂຮງແຮມ, ຕະຫຼາດ, ງານບຸນປະຈຳປີ, ໂຄງການລົງທຶນທາງດ້ານກະສິກຳ, ອຸດສະຫະກຳ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ບໍ່ແຮ່, ແລະ ພະລັງງານ ຍັງບໍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ ເຊິ່ງສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນຕົວເລກທີ່ມີການ

ເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນຕາຕະລາງສັງລວມສະພາບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະເມືອງ ເຫັນໄດ້ວ່າຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບເປັນຕົວເລກທີ່ມີການສັງລວມໃນເທດສະບານເມືອງເປັນຫຼັກ ແຕ່ໃນບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ນອກເທດສະບານແມ່ນບໍ່ສາມາດສັງລວມເປັນຂໍ້ມູນໄດ້ ເຮັດໃຫ້ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ມີການນຳໃຊ້ບໍ່ແທດເໝາະກັບຕົວຈິງ ແລະ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງສິ່ງເສດເຫຼືອໃນແຕ່ລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເສດອາຫານ ແລະ ພາຊະນະຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ເປັນພາລະສະຕິກ.

ບັນຫາຕໍ່ກັບປະຊາຊົນເຫັນໄດ້ປະຊາຊົນບໍ່ໃຫ້ການຮ່ວມມືເທົ່າທີ່ຄວນ ໃນການເກັບມ້ຽນຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ເປັນລະບົບ ໂດຍບໍ່ມີການເກັບລວມກັນຢູ່ຈຸດດຽວ ແລ້ວໃຫ້ຜູ້ຮັບພິດຊອບມາເກັບເພື່ອນຳໄປຖິ້ມ, ແຕ່ປະຊາຊົນແມ່ນມັກຈະທຳລາຍເອງໂດຍການຈຸດ ຫຼື ນຳໄປຖິ້ມຊະຊາຍໂດຍບໍ່ໄປຖິ້ມຕາມຈຸດທີ່ກຳນົດໄວ້, ນອກຈາກບັນຫາຂອງປະຊາຊົນກໍຍັງມີບັນຫາຕໍ່ຜູ້ຮັບພິດຊອບ ໂດຍສະເພາະໜ່ວຍງານໃຫ້ບໍລິການບໍ່ພຽງພໍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໃນແຕ່ລະບ້ານ ຈະມີການເກັບເງິນກັບປະຊາຊົນໃນຈຳນວນທີ່ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນບໍ່ສາມາດຈ່າຍໄດ້.

ບັນດາກິດຈະກຳລົງທຶນຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ ມີບາງໂຄງການໄດ້ມີການແຍກປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີການແຍກປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການປະຕິບັດ ມີແຕ່ເກັບມາໂຮມກັນແລ້ວນຳໄປຖິ້ມ ໃນຈຸດທີ່ໄດ້ມີການກຳນົດຂອງເມືອງ ເຮັດໃຫ້ສິ່ງເສດເຫຼືອມີການເຈືອປົນກັນລະຫວ່າງສິ່ງເສດເຫຼືອອັນຕະຫຼາຍ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອທົ່ວໄປ, ນອກຈາກນີ້ຍັງມີບາງໂຄງການສ້າງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ມີການຈຸດເຜົາໃນເຂດໂຄງການເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດເກັບກຳຂໍ້ມູນຂີ້ເຫຍື້ອໃນກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວໄດ້.

ສະພາບການຄຸ້ມຄອງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຂອງແຕ່ລະເມືອງ ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ມີການສ້າງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອແມ່ນບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງຢ່າງເປັນລະບົບເປັນຕົ້ນການແຍກຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ໃນສະໜາມ, ບໍ່ມີຄົນຮັບພິດຊອບຢູ່ສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອເຮັດໃຫ້ມີການຖິ້ມແບບຊະຊາຍໃນສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອບາງປະເພດປົວໄປຕາມລົມທີ່ພັດ ແລະ ບໍ່ມີການອອກແບບສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກການ.

5.5. ເຫດຜົນໃນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອໃນປະຈຸບັນ

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະລິມານເຫຍື້ອໃນແຂວງຈຳປາສັກ ແມ່ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນໃນທຸກໆປີ ໂດຍເຫັນໄດ້ການເພີ່ມຂຶ້ນປະຊາກອນໃນແຂວງຈຳປາສັກ ໂດຍມີພົນລະເມືອງ 722,085 ຄົນ, ຍິງ 362,910ຄົນ, ມີຄວາມໜາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງສະເລ່ຍ 21 ຄົນ/ກມ², ໂດຍປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ມີອາຊີບກະສິກຳກວມ 75%, ການບໍລິການ 12%, ອຸດສາຫະກຳ 8% ແລະ ອາຊີບອື່ນໆ 5% ໂດຍມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງໃນລະດັບ 1,4% ຕໍ່ປີຮອດປີ 2030 ຈະມີພົນລະເມືອງປະມານ 823,175 ຄົນ, ສະພາບຂອງການເພີ່ມຂອງຂີ້ເຫຍື້ອກໍເຊັ່ນດຽວກັນຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຕາມຈຳນວນຂອງປະຊາກອນພາຍໃນແຂວງທີ່ຈະມີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ໃນຊີວິດປະຈຳວັນ, ນອກຈາກປະຊາກອນແລ້ວຍັງມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການລົງທຶນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ປະລິມານຂີ້ເຫຍື້ອຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຂວງຈຳປາສັກ ຖ້າຫາກບໍ່ມີການບັງຄັບໃສ່ລະບຽບຫຼັກການຢ່າງເຄັ່ງຄັດຕໍ່ກັບປະຊາຊົນ ແລະ ນັກລົງທຶນ ທີ່ລະເມີດຕໍ່ກັບລະບຽບກົດໝາຍທີ່ວ່າງໄວ້.

ການຕິດຕາມກວດກາຄຸ້ມຄອງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ ກໍເປັນວຽກງານໜຶ່ງທີ່ຕ້ອງໄດ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ໃນແຕ່ລະເມືອງຈະມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອເປັນຂອງຕົນເອງ ແຕ່ສະພາບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສາຄຸນນະພາບສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບໍ່ໄດ້ ເຊິ່ງຂາດທາງດ້ານງົບປະມານໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງ ເຮັດໃຫ້ຂີ້ເຫຍື້ອມີຄວາມຊະຊາຍ ແລະ ປົວໄປນຳລົມເຮັດໃຫ້ເສຍທົ່ວທັງທຳມະຊາດໃນເຂດນັ້ນ ແລະ ມີກິ່ນເໝັນໃນຍາມຝົນ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບປະຊາຊົນທີ່ອາໄສໃນເຂດໃກ້ຄຽງສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອ.

ພາກທີ VI ການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ

6.1. ສະພາບລວມການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ

ແຂວງຈຳປາສັກ ໄດ້ຖືເອົາວຽກງານກະສິກຳ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງແຂວງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ ເຊິ່ງ ແຂວງໄດ້ກຳນົດທິດທາງໃນການພັດທະນາກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຍືນຍົງ ທາງດ້ານສະບຽງ ອາຫານ ແລະ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ; ເສີມຂະຫຍາຍການຜະລິດກະສິກຳທີ່ມີທ່າແຮງ ຕາມແນວທາງຜະລິດ ກະສິກຳສະອາດ, ກະສິກຳ ປອດສານພິດ ແລະ ການເຮັດກະເສດສຸມທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງ; ນຳໃຊ້ ເຕັກນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການຜະລິດ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງສິນຄ້າກະສິກຳໃຫ້ແກ່ ສັງຄົມ ທັງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ; ຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຕາມທິດຍືນຍົງ.

ຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາໃນວຽກງານກະສິກຳ ກໍ່ຄືການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປູກພືດ ເປັນສິນຄ້າ ແຕ່ວ່າການນຳໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດແມ່ນກຳລັງເພີ່ມຂຶ້ນ ສຳລັບການປູກພືດບໍລິໂພກໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ສິ່ງຂາຍໃນຕະຫຼາດທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງລວມມີ ສວນກາເຟ, ມັນຕົ້ນ, ເຂົ້ານາ, ເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ສວນຜັກ ຢາຂ້າແມງໄມ້ທີ່ ນິຍົມໃຊ້ໃນການປູກຜັກຊຸມຊົນ ລວມມີ ໄຊເປີເມທອິນ ແລະ ຄາບາອິນ.

6.2. ຜົນກະທົບຂອງສານເຄມີ.

6.2.1. ຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ .

- ຢາເຄມີທັງໝົດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັດລ້ຽງ, ສັດປ່າ, ພືດທີ່ບໍ່ແມ່ນເປົ້າໝາຍ ແລະ ຈຸລິນຊີຕ່າງໆ;
- ປົນເປື້ອນໃນແຫຼ່ງນໍ້າຕ່າງໆ ແລະ ກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດແຫຼ່ງນໍ້າ ການວາງໄຂ່ຂອງສັດນໍ້າເຮັດໃຫ້ມີການ ເປັນໜັ້ນ ກໍ່ລະນີມີຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນສູງສັດນໍ້າຈະຕາຍ;
- ລະບົບນິເວດໃນດິນປະເພດຂີ້ກະເດືອນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງດິນຫຼຸດລົງ
- ຜົນກະທົບຕໍ່ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີການເປັນໜັ້ນ, ລູລູກ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງສັດມີພູມ ດ້ານທານອ່ອນແອ;

6.2.2. ຜົນກະທົບຕໍ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ສຸຂະພາບຂອງຊາວກະສິກຳ.

- ຢາເຄມີປາບສັດຕູພືດ ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ເປັນພິດຕໍ່ຄົນໂດຍກົງ ຖ້າຫາກນຳໃຊ້ເກີນກຳນົດ ຫຼື ນຳໃຊ້ບໍ່ ຖືກຕ້ອງ;
- ການໄດ້ຮັບຢາເຄມີຜ່ານການສຳຜັດໂດຍກົງ ໃນເວລາປະສົມ ແລະ ສິດພົ່ນຢາ ຫຼື ໂດຍທາງອ້ອມ ເຊັ່ນ: ການຕົກຄ້າງຂອງສານເຄມີໃນພືດຜັກ, ໝາກໄມ້ ແລະ ການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີອາດມີໃນອາຫານ ແລະ ນໍ້າ;
- ອາການເປັນພິດຂອງຢາຂ້າຫຍ້າ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ປະສາດສ່ວນກາງ: ມີສິ້ນ, ເລັບດຳຊຳ 12-14 ຊົ່ວໂມງ ເລັບ ຈະຫຼຸດອອກ. ລະບົບຫາຍໃຈ ແລະ ໝາກໄຂ່ຫຼັງຖືກທຳລາຍ ເສຍຊີວິດພາຍໃນ 24-72 ຊົ່ວໂມງ, ຖ້າຄົນ ເຮົາໄດ້ຮັບພິດຂອງ Paraquat Dichloride 6 ມື້ລຽນຕິດ ຈະເຮັດໃຫ້ຕົນຕົວຊິດເຫຼືອງ ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການ ຮັກສາ ອາດຈະເຖິງແກ່ຊີວິດພາຍໃນ 21-30 ວັນ;

6.3. ສະພາບການນໍາໃຊ້ຢາເຄມີ

6.3.1. ສະພາບການນໍາໃຊ້ຢາເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ

ແຂວງຈໍາປາສັກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາແມ່ນເນັ້ນໃສ່ປູກພືກເປັນສິນຄ້າປະຕິບັດໄດ້ 38.657 ເຮັກຕາ ໂດຍມີມັນຕົ້ນຈໍານວນ 17.528 ເຮັກຕາ, ສາລີຫວານ 3.991 ເຮັກຕາ, ຕັກຊູ 9.700 ເຮັກຕາ, ຕັກກາດ 1.900 ເຮັກຕາ, ໝາກກ້ວຍ 1.557 ເຮັກຕາ, ໝາກນົອດ 850 ເຮັກຕາ, ນອກຈາກນີ້ຍັງມີພືດສິນຄ້າທີ່ມີອາຍຸຍາວທີ່ເປັນທ່າແຮງຂອງແຂວງ ໃນການສົ່ງອອກເປັນຕົ້ນ ສວນກະເຟມີເນື້ອທີ່ໃນການຜະລິດຈໍານວນ 49.303 ເຮັກຕາ ແລະ ສວນຢ່າງພາລາຈໍານວນ 27.788 ເຮັກຕາ ທີ່ເປັນລາຍຮັບພື້ນເດັ່ນຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ໃນໄລຍະຜ່ານມາທີ່ໄດ້ມີການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດຢ່າງເປັນປົກກະຕິດັ່ງຮູບພາບທີ 18 ແລະ ຮູບພາບທີ 19

ຮູບພາບທີ 18 ສວນກະແຟໃນແຂວງຈໍາປາສັກ

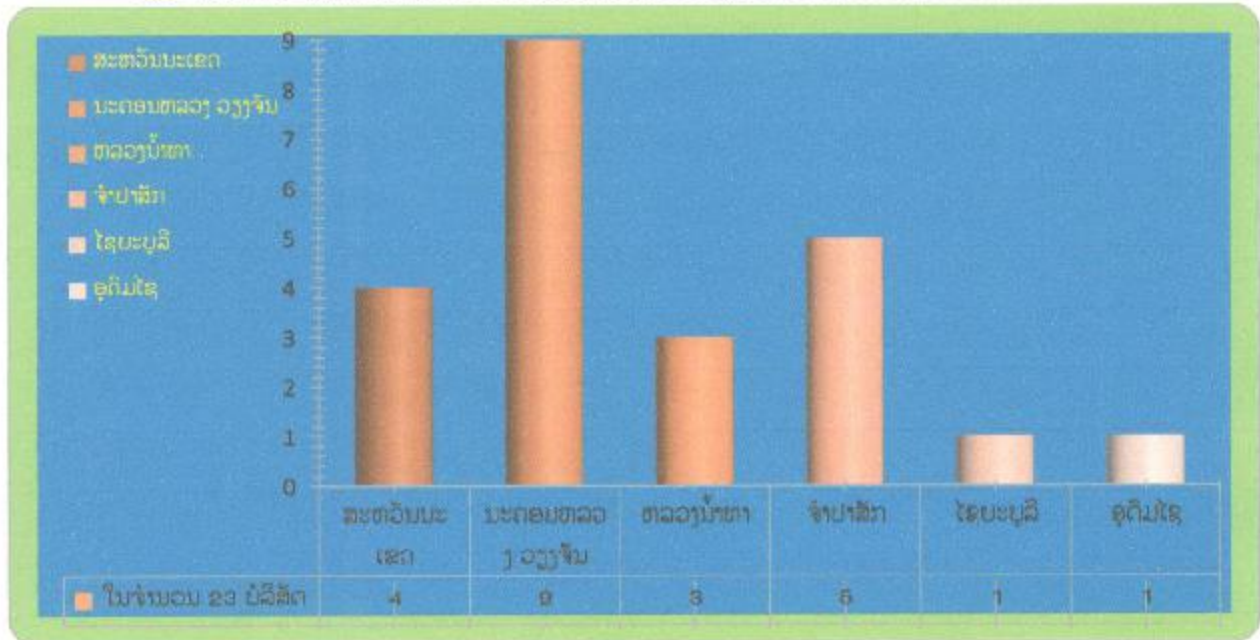

ຮູບພາບທີ 19 ສວນພັກໃນເຂດເມືອງປາກຊ່ອງ ແຂວງຈໍາປາສັກ

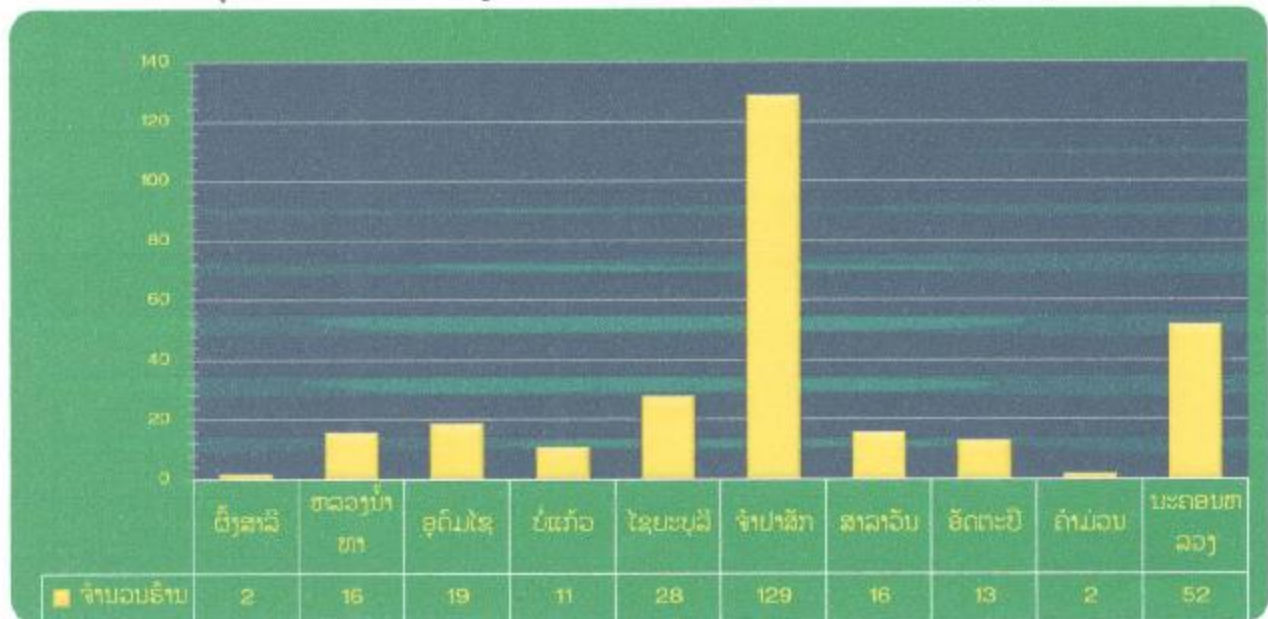

ໃນການສົ່ງເສີມວຽກງານກະສິກໍາເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຕາມເປົ້າໝາຍ ແມ່ນລຶກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ຕໍ່ກັບສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ ເປັນຕົ້ນການນໍາໃຊ້ເຄມີເຂົ້າໃນຂະບວນການຂ້າແມງໄມ້, ນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນການຂ້າຫຍ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນການບໍາລຸງຮັກສາພືດພັນຕ່າງໆ ໂດຍເຫັນໄດ້ສະພາບຂອງການຂຶ້ນທະບຽນຂອງບໍລິສັດທີ່ນໍາເຂົ້າຜະລິດຕະພັນຢາຂ້າຫຍ້າໃນບາງແຂວງ ແລະ ຈໍານວນຮ້ານທີ່ມີການຂາຍຢາຂ້າຫຍ້າຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນແຂວງຈໍາປາສັກ ໂດຍເຫັນຈາກເສັ້ນສະແດງຂ້າງລຸ່ມນີ້:

ຮູບພາບທີ 20 ເສັ້ນສະແດງຈໍານວນບໍລິສັດທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເພື່ອນໍາເຂົ້າຢາຂ້າຫຍ້າໃນ ສປປລາວ

ຮູບພາບທີ 21 ເສັ້ນສະແດງຈໍານວນຮ້ານທີ່ໄດ້ມີການຂາຍຢາຂ້າຫຍ້າ ໃນບາງແຂວງ

ຮູບພາບທີ 22 ການຫວ່າງຂ້າຍຢາຂ້າຫຍ້າ

ການນຳໃຊ້ຢາເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກຳ ແມ່ນບໍ່ສະມາດຫຼີກລ້ຽງໄດ້ຕໍ່ກັບສະພາບການຕົກຄ່າງຂອງສານເຄມີ ທີ່ມີການສະສົມຢູ່ໃນດິນ ແລະ ມີການໄຫຼລົງໃສ່ສາຍນ້ຳທຳມະຊາດ ໂດຍເຫັນໄດ້ສະພາບຂໍ້ມູນຢາເຄມີທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນແຕ່ກົດຈະກຳຂອງແຂວງຈຳປາສັກດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໄລຍະເວລາຂອງການຕົກຄ່າງຂອງຢາເສມີດັ່ງນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 20 ປະເພດຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດໃນເຂດແຂວງຈຳປາສັກທີ່ໄດ້ມີການນຳເຂົ້າ

ລ/ດ	ການນຳເຂົ້າ			ຊື່ບໍລິສັດ ສວນບຸນຄົນ	ທີ່ມາຂອງສິນຄ້າ (ແຂວງປະເທດ)
	ລາຍການສິນຄ້າ	ຫົວໜ່ວຍ	2019		
ຢາຂ້າຫຍ້າ					
1	ANSARON 80WP(1Kg)	ໂຕນ	0,400	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
2	ANSARON 80WP(0.5Kg)	ໂຕນ	0,300	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
3	FASFIX 150 SL (1lit)	ໂຕນ	2,000	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
4	FASFIX 150 SL (5lit)	ໂຕນ	8,000	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
5	HELOSATE 48SL /ການ 4 ລິດ	ໂຕນ	15,200	ຄອນສະຫວັນ	ກຳປູເຈຍ
6	HELOSATE 48SL /ການ 5 ລິດ	ໂຕນ	17,320	ຄອນສະຫວັນ	ກຳປູເຈຍ(ໜອງນົກຂຽນ)
7	HELAOSATE 48SL /ກ່ານ 1 ລິດ	ໂຕນ	8,340	ຄອນສະຫວັນ	ກຳປູເຈຍ(ໜອງນົກຂຽນ)
8	HELAOSATE 48SL /ກ່ານ 5 ລິດ	ໂຕນ	17,320	ຄອນສະຫວັນ	ກຳປູເຈຍ(ໜອງນົກຂຽນ)
9	HELAOSTE 48SL /ກ່ານ 1 ລິດ	ໂຕນ	8,340	ຄອນສະຫວັນ	ກຳປູເຈຍ(ໜອງນົກຂຽນ)
10	ຢາກຳຈັດຫຍ້າ Ansaron 80 WP	ໂຕນ	4,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ພູເກືອ-ເບີອີ
ຢາປາບສັດຕູພືດ					
1	ALPINE80 WG(100gr)	ໂຕນ	2,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ

2	DIPLOMATE 430 SC(1lit)	ໂຕນ	0,20	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
3	SAIZOLE 5SC (1lit)	ໂຕນ	4,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
4	MEXYL 72 (100gr)	ໂຕນ	1,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
5	BRIMGOLD 200WP (14gr)	ໂຕນ	0,14	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
6	SK ENSPRAY 99EC (480 cc)	ໂຕນ	0,144	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
7	SAIRFOS 585 EC (450 cc)	ໂຕນ	2,70	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ
8	MEXYL 72 WP	ໂຕນ	4,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ(ພູເກືອ-ເບີອີ)
9	FASAIX 150 SL	ໂຕນ	14,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ(ພູເກືອ-ເບີອີ)
10	FASAIX 150 SL	ໂຕນ	10,00	ປ້ອງກັນພືດໄຊງ່ອນ	ຫວຽດນາມ(ພູເກືອ-ເບີອີ)
11	HELOSATE 48 SL	ໂຕນ	15,2	ຄອນສະຫວັນ	ຫວຽດນາມ(ພູເກືອ-ເບີອີ)

ຕາຕະລາງທີ 21 ຄວາມເປັນພິຂອງຢາປາບສັດຕູພືດໃນເຂດແຂວງຈໍາປາສັກທີ່ໄດ້ມີການເກັບກໍາ

ຢາປາບສັດຕູພືດ	DT 50 ຢູ່ໃນດິນ ເປັນມື້	ພືດທີ່ສິດໃສ່	ໝາຍເຫດ
ອີມິດາກາໂລປຼິດ (ຢາຂ້າແມງໄມ້)	104 ຫາ 228	ຜັກກະລໍາ, ຜັກກາດ	
ເບັນໂຊອາດເອມາເມັກ (ຢາຂ້າ ແມງໄມ້)	22 ຫາ 414	ຜັກກະລໍາ, ຜັກກາດ	
ດີເມທາກະໂລ	2,4 ຫາ 15,6 ຈິນຮອດ 195,5 ໂດຍລວມຂອງ ຜະລິດຕະພັນສໍາຮອງ	ຜັກກະລໍາ, ຜັກກາດ	
ກະລີໂຟແລັດ 41-48 (ຢາຂ້າ ຫຍ້າ)	ປະມານ 50 ມື້ ແຕ່ຈົນ ຮອດ 1,000 ມື້ ໃນ ເງື່ອນໄຂບໍ່ມີອີກຊີ	ໝາກສາລີ, ໝາກຂ່າມ, ເຂົ້າໄຮ່, ແຄມ ເນື້ອທໍ່ນາ	ມີການນໍາໃຊ້ຢ່າງແຜຫຼາຍ, ການເອົາຂ້າຫຍ້າແບບຖ້າ ວອນ
ປາຣາກວັວ (ຢາຂ້າຫຍ້າ)	7 ຫາ 20 ປີ	ໝາກສາລີ	ກໍລະນີແພ້ຢາ ທີ່ມີອາການ ຮາກ,ເກີດຂຶ້ນໃນຕອນປະສົມ ຢາ
ດີກາດ (ຢາຂ້າຫຍ້າ)	>1,000 ມື້ຢູ່ໃນດິນ	ໝາກສາລີ	ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ຢາ ປາຣາ ກວັດ
ອານຕູາຊິນ 80 (ຢາຂ້າຫຍ້າ)	15 ຫາ 100 ມື້	ໝາກສາລີ	ຢາປາຣາກວັດ ພົບເຫັນຢູ່ໃນ

			ສາຍຫ້ວຍ, ເຈື່ອຈາງໃນນໍ້າໄດ້ ໄວ
ຊີແປກເມທຣິນ (ຢາຂ້າຫຍ້າ)	2 ຫາ 24 ມື້	ໝາກສາລີ່	
ເມດຊັນຟຸຣ້ອນ ເມທິນ 15 % (ຢາຂ້າຫຍ້າ)	9 ຫາ 47 ມື້	ສວນກະແຟ	

ຮູບພາບທີ 23 ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ

ໃນຕາຕະລາງທີ 21 ມັນສະແດງໃຫ້ເຮົາເຫັນວ່າ ສະພາບຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ໃນສະພາບແວດລ້ອມທໍາມະຊາດ ເປັນການຍາກທີ່ຈະກໍານົດຮູບແບບໄດ້, ອາຍຸຂອງ ໂມເລກູນ (DT 50) ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປ ອີງຕາມຫຼັກການໃນການນໍາໃຊ້, ການຫົດລອງໃນພືດທີ່ທໍາການຜະລິດ ເຫັນວ່າມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງໄລຍະເວລາ ການເຊື່ອມຄຸນນະພາບຂອງສານເຄມີຕົກຄ້າງ ເມື່ອສົມທຽບໃສ່ກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ມີການຄາດຄະເນເອົາໄວ້ ໂດຍເຫັນໄດ້ອາຍຸຂອງສານເຄມີທີ່ໄດ້ມີການສຶກສາໃນຫ້ອງທົດລອງ, ນອກຈາກນັ້ນຕົວເລກໄລຍະເວລາຂອງການລະເຫຼີຍອາຍຸຍັງບໍ່ເຫັນຕົວເລກແຕ່ນອນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນການເຊື່ອມຂອງຢາເຄມີທີ່ມາຈາກການເຄື່ອນທີ່.

ສະນັ້ນຄວາມສໍາຄັນໃນການສ້າງແຜນ ໃນການຕິດຕາມປະລິມານຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ທີ່ຍັງຕົກຄ້າງຢູ່ໃນດິນ ໃນບ້ານຈໍານວນໜຶ່ງ, ແຜນການດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງມີການວິເຄາະສະພາບຂອງໂມເລກູນ ທີ່ຍັງສາມາດໃຫ້ປະຕິກິລິຍາຢູ່ໃນເຂດປ່າເຫຼົ້າ, ໄຮ່ເຮື້ອ, ສວນເຮື້ອໃນເຂດທີ່ເປັນທົ່ງພຽງ, ດິນທີ່ມີການໄຫຼມານໍ້າ ຕະຫຼອດເຖິງການກໍານົດຮູບແບບເບິ່ງສະພາບຄວາມຄົງທົນຂອງໂມເລກູນທີ່ມີຢູ່ໃນດິນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍໃນການນໍາສົ່ງຢາປາບສັດຕູພືດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານ ສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີໃນວຽກງານກະສິກໍາ ຂອງ ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

6.3.2. ການນຳໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານອຸດສາຫະກຳ

ໄດ້ສ້າງເຂດອຸດສາຫະກຳເພື່ອຮອງຮັບນັກລົງທຶນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ສ້າງໃຫ້ແຂວງຈຳປາສັກມີການສົ່ງເສີມຜະລິດຕະພັນອຸດສາຫະກຳທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານ, ສົ່ງເສີມການລົງທຶນວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ເພື່ອຫັນເປັນສິນຄ້າຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃນການສົ່ງອອກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ວາງແຜນເອົາຜົນຜະລິດຈາກກະສິກຳມາເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຜະລິດທົດແທນການນຳເຂົ້າໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍຜະລິດຕະພັນ.

ມາຮອດປະຈຸບັນມີໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັດຖະກຳ, ການຜະລິດແບບຄອບຄົວທັງໝົດ 2.052 ແຫ່ງ, ມີມູນຄ່າການລົງທຶນທັງໝົດ 1.526 ຕື້ກີບ, ຍອດມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງໃນໄລຍະນີ້ບັນລຸໄດ້ 3.241,46 ຕື້ກີບ, ທຽບໃສ່ແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ປະຕິບັດໄດ້ 42,25%, ທຽບໃສ່ໄລຍະດຽວກັນເພີ່ມຂຶ້ນ 36%, ການດຳເນີນທຸລະກິດທີ່ມີປະສິດທິຜົນສູງໃນຂະແໜງ ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ ແມ່ນປະເພດທຸລະກິດຮ່ວມທຶນ.

ວຽກງານອຸດສາຫະກຳໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍຕິດພັນທ່າແຮງ ບົ່ມຊ້ອນໃນປະຈຸບັນມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງກາເຟຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອສົ່ງອອກ 1 ແຫ່ງ ຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ 15 ແຫ່ງ, ໄດ້ຈັດຕັ້ງກຸ່ມຜະລິດຊາເພື່ອສົ່ງອອກ 1 ກຸ່ມ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງມັນຕົ້ນ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດແປ້ງຫົວຂະບຸກ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນໝີ່ເສັ້ນເຝີ 47 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຜະລິດເສັ້ນເຂົ້າປຸ້ນ 24 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານຄັດເມັດເຂົ້າ 3 ແຫ່ງ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງພືດຜັກ 1 ແຫ່ງ ເຊິ່ງຕິດພັນກັບສານເຄທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເຂົ້າຊຶງເຂດອຸດສາຫະກຳຈະມີປະເພດໂຮງງານນ້ຳສີ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານເບບລາວ 1 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດຢາງພາລາ 3 ແຫ່ງ ເຊິ່ງສາມາດສົ່ງລວມຢາເຄມີທີ່ໄດ້ມີການນຳເຂົ້າຕ່າງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 22 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານນ້ຳສີ

ລ/ດ	ຊື່ທາດເຄມີ	ສູດເຄມີ	ຈຳນວນນຳເຂົ້າ/ປີ	ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນຍັງເຫລືອ	ນຳເຂົ້າຈາກປະເທດ
ໂຮງງານນ້ຳສີ (ບໍລິສັດຢູອາເພັທສ໌ ລາວ ຈຳກັດ)						
1	ແປ້ງຫິນບົດ	CaCO ₃	231,000	ກິໂລ	83,100	ໄທ
2	ແປ້ງຫິນຂາວ	Al ₂ SiO ₇ .2H ₂ O	64,500	ກິໂລ	53,538	ໄທ
3	ແປ້ງຫິນສະບຸ	H ₂ Mg ₃ (SiO ₃) ₄	3,000	ກິໂລ	4,727	ໄທ
4	Methyl Alcohol	CH ₃ OH	1,800	ກິໂລ	1,570	ໄທ
5	ແອມໂມເນຍ	27%NH ₄ OH	1,160	ກິໂລ	695	ໄທ
6	ນ້ຳມັນປະສົມ	C ₆ H ₅ CH ₃	800	ກິໂລ	1,367	ໄທ
7	ບີໂຕເລຊິນ	C ₆ H ₁₄	3,600	ກິໂລ	4,748	ໄທ
8	ໄອອອນ ອິອກໄຊ	ບໍ່ມີ	2,400	ກິໂລ	3,952	ໄທ
9	ກາວລາເຕັກ	(C ₂ H ₄ O) _n	4,000	ກິໂລ	18,099	ໄທ
10	ສານເພີ່ມເນື້ອ	NaAlSi ₂ O ₆	1,000	ກິໂລ	2,066	ໄທ
11	ນ້ຳມັນສິນ	C ₁₀ H ₁₆	42,745	ກິໂລ	48,351	ໄທ
12	ສານປ້ອງກັນການແຂງຕົວ	C ₂ H ₆ O ₂	9,000	ກິໂລ	4,879	ໄທ
13	ນ້ຳມັນປະສົມຢູລິເທນ	C ₆ H ₄ (CH ₃) ₂	1,800	ກິໂລ	834	ໄທ

ຕາຕະລາງທີ 23 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານປຸງແຕ່ງຢາງພາລາ

ລ/ດ	ຊື່ທາດເຄມີ	ສູດເຄມີ	ຈຳນວນ ນຳເຂົ້າ/ປີ	ຫົວ ໜ່ວຍ	ຈຳນວນຍັງ ເຫລືອ	ນຳເຂົ້າຈາກ ປະເທດ
ໂຮງງານປຸງແຕ່ງຢາງພາລາ						
3	Stimulalex 2.5 %		6	ໂຕນ	21	ຫວຽດນາມ
4	ປຸນຂາວ	CaCO ₃	4	ໂຕນ	2	ຫວຽດນາມ
5	Acid Acetid(Acid formid)99%		20,500	ລິດ	6,700	ຫວຽດນາມ
6	Amoniac 14%		10,000	ລິດ	12,000	ຫວຽດນາມ
7	Metadi Sulfit		3,000	ກິໂລ	1000	ຫວຽດນາມ
8	ຝຸ່ນສູດດຽວ Urea		94	ໂຕນ	906	ຫວຽດນາມ
9	ຝຸ່ນສູດດຽວ	P ₂ O ₅	266	ໂຕນ	1732	ຫວຽດນາມ
10	ຝຸ່ນສູດດຽວ ກາລີ	K ₂ O 60%	36	ໂຕນ	562	ຫວຽດນາມ
11	ຝຸ່ນ KPN	16.8.16	1738	ໂຕນ	2,262	ຫວຽດນາມ

ຕາຕະລາງທີ 24 ປະລິມານການນຳໃຊ້ສາເຄມີໃນໂຮງງານເບຍລາວຫຼັກ 19

ລ/ດ	ຊື່ທາດເຄມີ	ຈຳນວນນຳ ເຂົ້າ/ປີ	ຫົວ ໜ່ວຍ	ໝາຍເຫດ
ໂຮງງານເບຍລາວ ຫລັກ 19 ເມືອງປະທຸມພອນ				
1	Co ₂ Extract 45% Alpa Acid(dose=2.5kg Beerlao)/ເຊໂອສອງ	4,500	Kg	
2	Termamyl SCDS/ເທມາມິນ	1,500	kg	
3	Acid phosphoeic85%(Food Grade)ພິດສຳລິກອາຊິດ	25,000	Kg	
4	Kieselgur Coarse (Hyflo)/ຝຸ່ນຕອງ	250,000	Kg	
5	Kieselgur Fine (standard)/ຝຸ່ນຕອງ	120,000	Kg	
6	Brewer chlarex/ບູເວີຄາແລກ	2,000	Kg	
7	Sodium Metabisulphite/Acid Bisultite 25 kg	1,000	Kg	
8	Acid Suifuric/ອາຊິດຊຸ່ນຟູລິກ	2,138	Kg	ເຄມີທີ່ອອກລິດຕໍ່ຈິດປະສາດ
9	Optimer 9916/ອອບຕຣາມິນ	1,510	Kg	
10	Acid Hydeo chloric 35%/ຮາຍໂດກຣໍລິກອາຊິດ	273,891	Kg	ເຄມີທີ່ອອກລິດຕໍ່ຈິດປະສາດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານ ສະຫຼຸບການນຳເຂົ້າຢາເຄມີຂອງ ພະແນກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ແຂວງຈຳປາສັກ

ດ້ກັບສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີໃນວຽກງານອຸດສາຫະກຳ ສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າມີຫຼາຍທາດເຄມີທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນແຕ່ລະກິດຈະກຳຂອງໂຮງງານ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໂຮງງານສີ, ໂຮງງານຢ່າງພາລາ ແລະ ໂຮງງານເບຍລາວ ທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນຂະບວນການຜະລິດ ຂອງແຕ່ລະໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງມັນເປັນສວນສໍາຄັນ ໃນຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດມິຜົນກະທົບຕໍ່ກັບມະນຸດ ແລະ ມິຜົນກະທົບໄລຍະຍາວນານຕໍ່ກັບສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍທາດເຄມີທີ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານອຸສະຫະກຳ ໃນແຂວງຈໍາປາສັກ ແມ່ນມີຫຼາຍຮູບແບບຫຼາຍທາດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນຂະບວນການຜະລິດ ລວມທັງໄລ່ຍະເວລາທີ່ມິຜົນກະທົບກໍ່ລະນີມີການຮົ່ວໄຫຼກໍ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ຈາກສະພາບການນໍາໃຊ້ສານເຄມີດັ່ງກ່າວໃນວຽກງານອຸດສາຫະກຳ ຕ້ອງໄດ້ມີການເອົາໃຈໃສ່ໃນວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາສະພາບການນໍາໃສ່ສານເຄມີ ໃນແຕ່ລະໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ເປັນຕົ້ນການເກັບຮັກສາສານເຄມີ, ການຂົນສົ່ງສານເຄມີ, ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ການທຳລາຍວັດສະດຸໃສ່ສານເຄມີ ໃຫ້ເປັນປົກກະຕິ ພ້ອມທັງມີການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານພາຍໃນໂຮງງານ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ຮູ້ເຖິງຜົນເສຍຫາຍ ແລະ ມາດຕະການປ້ອງກັນເວລາເກີດອຸປະຕິເຫດທາງດ້ານເຄມີ ໃນຂອບເຂດໂຮງງານຂອງຕົນ ພ້ອມທັງຕ້ອງໄດ້ມີການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ອະໄສຢູ່ໃນເຂດໂຮງງານ ຮູ້ເຖິງສະພາບຂອງການຜະລິດ ແລະ ສະພາບການປ້ອງກັນເວລາມີການຮົ່ວໄຫຼຂອງສານເຄມີ.

6.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ

6.4.1. ບັນຫາ

- ປະຊາຊົນຍັງຂາດຄວາມຮູ້ຕໍ່ກັບລະບຽບ ການໃນການອະນຸຍາດນໍາໃຊ້ສານເຄມີເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ, ອຸດສະຫະກໍາ ເນັ້ນຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກວ່າຜົນກະທົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ໂດຍຫຼົງເຊື່ອຄໍາຕົວບົວຂອງນາຍທຶນທີ່ນໍາເອົາສານເຄມີມາໃຫ້ນໍາໃຊ້ ໃນການຂ້າຫຍ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກໍາຕ່າງໆ;
- ການລັກລອບນໍາເຂົ້າ ສານເຄມີທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການປາບສັດຕູພືດ ຂອງນັກລົງທຶນເພື່ອມາຈໍາໜ່າຍໃຫ້ປະຊາຊົນຜູ້ທໍາການພະລິດ;
- ການກໍາຈັດສານເຄມີຕົກຄ່າງ ແລະ ວັດສະດຸໃຊ້ສານເຄມີທີ່ຍັງບໍ່ມີລະບົບກໍາຈັດແບບບໍ່ຖືກວິທີ ໂດຍນໍາໃຊ້ການຈູດ ແລະ ເກັບໄປຖິ້ມໂຮມກັນກັບສິ່ງເສດເຫຼືອອື່ນໆ;
- ການຖືເບົາໃນການຕິດຕາມກວດກາ ໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ການນໍາເຂົ້າສານເຄມີຢ່າງເຄັ່ງຄັດ ເຂົ້າໃນວຽກງານກະສິກໍາ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ການປຸງແຕ່ງຕ່າງໆ.

6.4.2. ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ

- ບັນດາຂະແໜງການ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜົນຂະຫຍາຍລະບຽບກົດໝາຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ປະສານງານກັນຢ່າງເປັນເອກະພາບໃນການອະນຸຍາດໂຄງການລົງທຶນໃນການນໍາເຂົ້າສານເຄມີ, ເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ, ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ແກ້ໄຂຕາມຂອບເຂດສິດ ແລະ ພາລະບົກບາດເປັນຕົ້ນ: ການອະນຸຍາດ, ຄຸ້ມຄອງການນໍາເຂົ້າຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ພາສີ ແລະ ການຄ້າ, ການອະນຸຍາດຈໍາໜ່າຍຊື້-ຂາຍ ແລະ ຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ ຂອງຂົງເຂດກະສິກໍາ, ການຄຸ້ມຄອງບັນຫາຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຄຸ້ມຄອງແກ້ໄຂຮ່ວມກັນ.
- ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ບັນດາເຈົ້າຂອງໂຄງການ ແລະ ຫ້າງຮ້ານຈໍາໜ່າຍ ຢາປາບສັດຕູພືດ ກໍ່ຕ້ອງໄດ້ມີການປົກສາຫາລື ແນະນໍາດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ວິຊາການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ຈໍາໜ່າຍ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ດັ່ງກ່າວ. ພ້ອມທັງແນະນໍາ ປະເພດຢາປາບສັດຕູພືດທີ່ໄດ້ຖືກປົກ

ເລິກ ໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍຫ້າມນໍາເຂົ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ຢ່າງເດັດຂາດ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການດໍາເນີນງານ ຂອງບໍລິສັດ ທີ່ລົງທຶນເຂົ້າໃນວຽກງານການປຸກຝັງເປັນສິນຄ້າ ແລະ ຫ້າງຮ້ານຈໍາໜ່າຍທົ່ວໄປ ຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງ, ສອດຄ່ອງ ກັບ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເທື່ອລະກ້າວ.

- ພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ ຕ້ອງໄດ້ເປັນຈຸດໃຈກາງປະສານສົມທົບກັບທີມງານຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບັນດາບໍລິສັດ ທີ່ລົງທຶນ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງຂອງບ້ານ ຮ່ວມກັບປະຊາຊົນໃນບ້ານເປົ້າໝາຍ ຢູ່ແຕ່ລະເມືອງຂອງແຂວງຈໍາປາສັກ ເຂົ້າຮ່ວມຟັງ ໂຄສະນາປະຊາສໍາພັນ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທໍາມະຊາດ ຈາກການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ເຂົ້າໃນຂະແໜງກະສິກໍາ ເປັນຕົ້ນ: ໂຄສະນາປະຊາສໍາພັນ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ; ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານການກໍາຈັດຂີ້ເຫຍື້ອ; ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ ແລະ ທໍາມະຊາດ ຈາກການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ເຂົ້າໃນການກະສິກໍາ ແລະ ໂຄສະນາປະຊາສໍາພັນ ກ່ຽວກັບ ຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບ ຈາກການໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ ເຂົ້າໃນການກະສິກໍາ ແລະ ຄວາມຮູ້ດ້ານສຸຂະນະໄມ.
- ບັນດາ ບໍລິສັດ ທີ່ນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດເຂົ້າໃນການປຸກຝັງ ຕ້ອງໄດ້ກໍານົດສະຖານທີ່ສະເພາະເພື່ອເກັບມ້ຽນ ແລະ ກໍາຈັດ ພາຊະນະບັນຈຸ ທີ່ຜ່ານການໃຊ້ງານແລ້ວ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ ເປັນຕົ້ນກ່ອງ, ຊອງຢາເປົ່າ ແລະ ອື່ນໆ ຫ້າມຖິ້ມຊະ ຊາຍຕາມບໍລິເວນພື້ນທີ່ ແລະ ລົງສູ່ແຫຼ່ງນໍ້າ ຢ່າງເດັດຂາດ.
- ບັນດາບໍລິສັດ ແລະ ຫ້າງຮ້ານ ຈໍາໜ່າຍທົ່ວໄປ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການຝຶກອົບຮົມ ເຕັກນິກການນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ໃຫ້ແກ່ກໍາມະກອນ ແລະ ລູກຄ້າ ທົ່ວໄປ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການນໍາໃຊ້ມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ ເປັນຕົ້ນ ໝວກ, ແພອັດປາກ, ຖົງມື, ເກີບ ແລະ ອື່ນໆ.

ພາກທີ VII
ເຫດການສຸກເສີນດ້ານມົນລະພິດ

7.1. ບັນຫາຮ້ອງຮຽນ ແລະ ການແກ້ໄຂທາງດ້ານມົນລະພິດ

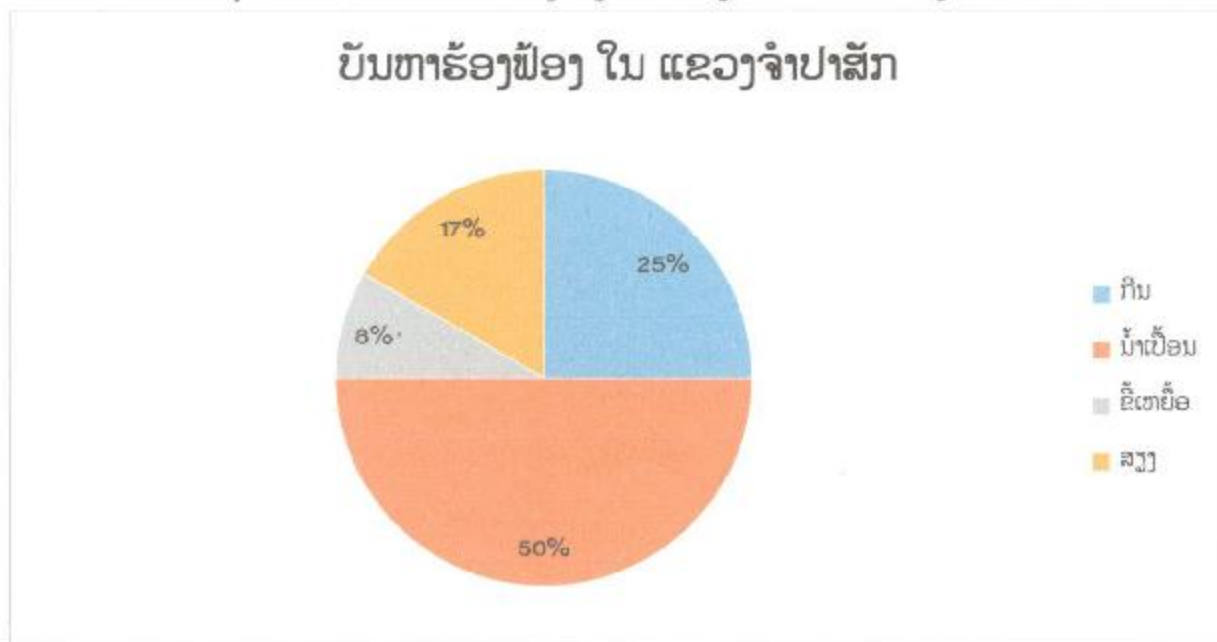
ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງແຕ່ລະເມືອງຢ່າງໄວວາ, ການພິມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ແລະ ການຂະຫຍາຍໂຕຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ, ຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ ຊຶ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງບັນຫາມົນລະພິດທີ່ ສປປ ລາວ ກຳລັງປະສົບຢູ່ໃນປະຈຸບັນ.

ຕາຕະລາງທີ 25 ສະພາບບັນຫາການຮ້ອງຮຽນ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານມົນລະພິດ

ລຳດັບ	ເນື້ອໃນ	ບັນຫາ	ການແກ້ໄຂ
1	ປະຊາຊົນບ້ານຫຼັກ 16 ເມືອງປະທຸມພອນ ຄຳສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ການເກັບມ້ຽນຢາງພາລາ	ການສົ່ງກິນເໝັນ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເກີດເຈັບປ່ວຍ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
2	ການສະເໜີຂອງປະຊາຊົນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກໂຮງງານປະສົມຄອນກຣິດ ສຳເລັດຮູບ ຕໍ່ກັບສະພາບຂີ້ຝຸ່ນແຮ່-ຊາຍ ແລະ ນ້ຳເສຍອອກຈາກໂຮງງານປະສົມຄອນກຣິດ ຢູ່ບ້ານລິ້ມສັກເໜືອ ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຂວງຈຳປາສັກ;	ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ, ຝຸ່ນລະອອງ ຈາກການປະສົມຄອນກຣິດ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
3	ຄຳຮ້ອງທຸກຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາກິນເໝັນ ຈາກຟາມໄກ່ ຢູ່ບ້ານໜຶ່ນຫຼວງ ຄຸ້ມຈຽງໄຊ ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ແຂວງຈຳປາສັກ;	ການສົ່ງກິນເໝັນ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
4	ການຮ້ອງທຸກຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ອຍນ້ຳເສຍອອກຈາກໂຮງງານຄອນກຣິດ ແລະ ລານຈອດລົດ	ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ,	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
5	ຄຳສະເໜີຂອງປະຊາຊົນ ຕໍ່ກັບການຈັດລະບຽບການລ້ຽງປາກະຊັງໃນຂອບເຂດນະຄອນປາກເຊ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຕາມລະບຽບການ;	ການມີນ້ຳເປື້ອນ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
6	ບັນຫາຕໍ່ກັບຮ້ານບັນເທີງ ແລະ ຮ້ານກິນດື່ມທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບທາງດ້ານແສງ, ສື, ສຽງ ໃນເຂດນະຄອນປາກເຊ	ການສົ່ງສຽງດັງ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
7	ບັນຫາຕໍ່ກັບຮ້ານບັນເທີງ ແລະ ຮ້ານກິນດື່ມທີ່	ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ,	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ

	ສິ່ງຜົນກະທົບທາງດ້ານນ້ຳເສຍ ອອກຈາກຮ້ານ ບັນເທີງ ໃນເຂດນະຄອນປາກເຊ		
8	ບັນຫານ້ຳເປື້ອນອອກຈາກໂຮງສີກະເຟ ສິ່ງຜົນ ກະທົບຕໍ່ກັບສາຍນ້ຳທຳມະຊາດ ທີ່ປະຊາຊົນນຳ ໃຊ້	ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
9	ບັນຫາການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອໄສດິນ ສວນຕົວ ໂດຍ ບໍ່ມີການເກັບມ້ຽນຢ່າງເປັນລະບົບ ຂອງປະຊາ ຊົນໃນບາງເຂດ	ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ສະ ສາຍ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
10	ບັນຫານ້ຳເປື້ອນຈາກໂຮງງານເຂົ້າປຸງ ທີ່ປ່ອຍສິ່ງ ໃສ່ນ້ຳທຳມະຊາດ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບ	ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
11	ການສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບປະຊາຊົນບ້ານບາກ, ເມືອງສຸຂຸມມາ ຂອງພາມລ້ຽງໝູ ທີ່ສິ່ງກິນເໝັນ ຕໍ່ກັບປະຊາຊົນ	ການສິ່ງກິນເໝັນ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ
12	ການສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນເຂດບ້ານຫົວແຊ, ເມືອງບາຈຽງຈະເລີນສຸກ ຂອງໂຮງງານຍຽບ ຮ້ອງສັງກະສີ ໃນເຂດກບ້ານດັ່ງກ່າວ	ການສິ່ງສຽງດັ່ງເຮັດໃຫ້ ປະຊາຊົນໄດ້ຮັບຜົນ ກະທົບ	ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ

ຮູບພາບທີ 24 ສະພາບການຮ້ອງຟ້ອງສະພາບທາງດ້ານມົນພິດໃນແຂວງຈຳປາສັກ

7.2. ແນວທາງໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ

ແນວທາງທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານມົນລະພິດ ທາງພະແນກແມ່ນໄດ້ມີປະສານ ງານກັບຂະແໜງກາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ັນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອຮ່ວມກັນໃນການສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບສອບ ໃນການແກ້ໄຂແຕ່ລະບັນຫາພ້ອມທັງລົງສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກຮ່ວມກັນ ເພື່ອລົງລ້ຽງບໍ່ ໃຫ້ເກີດບັນຫາທາງດ້ານມົນລະພິດ ແບບເກົ່າ ບິນພື້ນຖານບັນດານິຕິກຳລະບຽບກົດໝາຍທີ່ໄດ້ມີການວ່າງໄວ້ ຖ້າ ຫາກບັນຫາເຫດການສຸກເສີນທາງດ້ານມົນລະພິດທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂທາງຄະນະຈະຕ້ອງ ໄດ້ມີການລາຍງານຫາສາຍຕັ້ງຂັ້ນກະຊວງໃນການລົງມາຊ່ວຍ ໃນການຊອກຫາມາດຕະການແກ້ໄຂ, ມາດຕະການ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນ ພ້ອມທັງມີການວ່າງລະບຽບການໃຫ້ມີຄວາມຮັດກຸ່ມໃນຂັ້ນທ່ອງຖິ່ນ.

ຈາກຂໍ້ມູນເຫດການສຸກເສີນທີ່ໄດ້ມີການສະເໜີໃນແຕ່ລະຂັ້ນເຫັນໄດ້ວ່າ ເຫດການສຸກເສີນທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນ ໃນແຂວງຈຳປາສັກ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກການທີ່ບໍ່ມີມາດຕະຄຸ້ມຄອງທີ່ບໍ່ຮັດກຸ່ມ ແລະ ມີປະສິດຕິພາບຕໍ່ກັບ ວຽກງານດັ່ງກ່າວເປັນຕົ້ນການຄຸ້ມຄອງຂີ້ຝຸນໃນເຂດທີ່ມີການກໍ່ສ້າງ, ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳເສຍຈາກໂຮງງານປະສົມສີ ມັງທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ບໍ່ສາມາດຮອງຮັບປະລິມານນ້ຳເປື້ອນທີ່ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ເຮັດໃຫ້ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ກັບປະຊາຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນຜ່ານມາ.

ພາກທີ VIII ການຈັດການມົນລະພິດ

8.1. ເປົ້າໝາຍລວມການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ປະຊາຊົນລາວ ພະຍາຍາມສຸຂົນ ແລະ ມີພັນທະຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ທີ່ປະສາຈາກມົນລະພິດ, ສະອາດ ແລະ ມີສຸຂະພາບດີ ໂດຍການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ ປະຕິເສດສິ່ງທີ່ຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດເປັນມົນລະພິດ ເພື່ອສ້າງເງື່ອນໄຂພື້ນຖານສໍາລັບ ເສດຖະກິດຂຽວ ທີ່ມີສິ່ງເສດເຫຼືອໜ້ອຍ ເພື່ອຄວາມວັດທະນະຖາວອນຂອງປະເທດ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ.

“ສ້າງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ເປັນປະເທດປາສະຈາກມົນລະພິດ, ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອແນໃສ່ສ້າງຄຸນນະພາບການດໍາລົງຊີວິດທີ່ດີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຍືນຍົງ”

ບັນດາເປົ້າໝາຍລວມຂອງວິໄສທັດ ທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ປະກອບມີ 03 ເປົ້າໝາຍສະເພາະ ແລະ ມີທິດທາງວຽກງານຈຸດສຸມ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ເປົ້າໝາຍທີ 1: “ສ້າງ ສປປ ລາວ ໃຫ້ເປັນປະເທດປາສະຈາກມົນລະພິດ”

❖ ທິດທາງວຽກງານຈຸດສຸມ ຂອງເປົ້າໝາຍສະເພາະ 1:

- ປົກປັກຮັກສາດິນ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ປາສະຈາກການປົນເປື້ອນຂອງສານເຄມີທີ່ເປັນພິດຕົກຄ້າງ ທີ່ມາຈາກຂົງເຂດກະສິກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ປົກປັກຮັກສາຄຸນນະພາບນໍ້າ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ບັນດາແຫຼ່ງນໍ້າຕ່າງໆ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ຢູ່ໃນເກນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າ;
- ຄວບຄຸມແຫຼ່ງປ່ອຍມົນລະພິດອອກສູ່ອາກາດ ຈາກກິດຈະກໍາ, ກິດຈະການ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຕ່າງໆ ໃຫ້ຢູ່ໃນເກນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບອາກາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
- ຄວບຄຸມ ແລະ ຈໍາກັດ ລະດັບສຽງຈາກສະຖານທີ່ບໍລິການ, ການຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງ ແລະ ບັນດາ ໂຮງງານຕ່າງໆ ໃຫ້ຢູ່ໃນເກນມາດຕະຖານລະດັບສຽງ ທີ່ກໍານົດໄວ້.

ເປົ້າໝາຍທີ 2: “ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ”

- ຄວບຄຸມການນໍາເຂົ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ສານເຄມີ ໃນຂົງເຂດການພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາ, ກະສິກໍາ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ;
- ຄວບຄຸມປະລິມານການນໍາເຂົ້າ ແລະ ນໍາໃຊ້ສານເຄມີທີ່ທໍາລາຍຊັ້ນໂອໂຊນ.

ເປົ້າໝາຍທີ 3: “ຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງເສດເຫຼືອ”

- ຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານສິ່ງເສດເຫຼືອ ຢູ່ບັນດາຕົວເມືອງເທດສະບານ ແລະ ຕົວເມືອງອື່ນໆ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍນໍາໃຊ້ຫຼັກການ 3Rs;
- ປັບປຸງລະບົບເກັບມ້ຽນ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການບໍລິການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໃນຕົວເມືອງ;
- ສ້າງລະບົບການເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໃນຊຸມຊົນ ແລະ ສາທາລະນະໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ;
- ປັບປຸງ, ສ້າງສະໜາມກໍາຈັດຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ;
- ປະຊາຊົນມີຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈໃນການນໍາໃຊ້ຫຼັກການ 3Rs.

8.2. ຍຸດທະສາດການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ວິໄສທັດຮອດ ປີ 2030, ຍຸດທະສາດ 10 ປີ ແລະ ແຜນດໍາເນີນງານ ວ່າດ້ວຍ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ສະບັບ

ນີ້ໄດ້ກຳນົດ ແລະ ວາງກອບຂອງການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມ ມົນລະພິດ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດ ເຊື່ອມຕໍ່ທາງບົກກັບຫຼາຍປະເທດ, ທິດເໜືອຕິດກັບ ສປ ຈີນ, ທິດຕາເວັນ ອອກຕິດກັບ ສສ ຫວຽດນາມ, ທິດໃຕ້ຕິດກັບປະເທດກຳປູເຈຍ, ທິດຕາເວັນຕົກຕິດກັບປະເທດໄທ ແລະ ທິດຕາ ເວັນຕົກສຽງເໜືອຕິດກັບ ປະເທດມຽນມາ. ເຊິ່ງເປັນປະເທດໜຶ່ງ ທີ່ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ ປ່າໄມ້, ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນແຮ່ທາດທີ່ອຸດົມສົມບູນ ເຊັ່ນ: ຄຳ, ລຶກໄນ, ທອງ ແດງ ແລະ ແຮ່ ທາດອື່ນໆ ແຫຼ່ງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຫຼົ່ານີ້ເປັນການກະຕຸ້ນ ແລະ ຊຸກຍູ້ ການເຕີບໂຕທາງເສດ ຖະກິດຂອງ ປະເທດລາວ.

ຍຸດທະສາດ ວ່າດ້ວຍການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ເປັນເຄື່ອງມື ແລະ ແນວທາງທີ່ສຳຄັນເຂົ້າໃນວຽກງານການປ້ອງ ກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດ ແນ່ໃສ່ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມບໍ່ໃຫ້ເສື່ອມໂຊມ ແລະ ໄປຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນ ຍົງ. ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໄດ້ສະເໜີບັນດາທັດສະນະທີ່ເປັນທິດເຍືອງທາງໃນການປ້ອງກັນ, ຄວບຄຸມມົນລະພິດ ແລະ ແກ້ ໄຂບັນຫາ ທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມສັງຄົມ, ທຳມະຊາດ ແລະ ເສດຖະກິດ ພ້ອມທັງປະຕິບັດຕາມບັນດາ ແຜນງານບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານວາງອອກ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍວິໄສທັດ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນດຳເນີນງານຂອງຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ 8.

8.3. ຫຼັກການພື້ນຖານໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ການເຮັດໃຫ້ເກີດສິ່ງເສດເຫຼືອໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນແຫຼ່ງຂອງມົນລະພິດ: ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ເລີ່ມຕົ້ນແມ່ນສຸມໃສ່ການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຟື້ນຟູ ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອຢູ່ທີ່ແຫຼ່ງກຳ ເນີດ ການເຮັດໃຫ້ມີມົນລະພິດໜ້ອຍສຸດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານ ຂອງທຸກສານທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ, ສານມົນລະພິດ ຫຼື ສິ່ງປົນເປື້ອນ ທີ່ເຂົ້າໄປປົນໃນສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫຼື ທີ່ຖືກປ່ອຍແບບອິ່ນສູ່ສະພາບແວດລ້ອມ (ລວມທັງການປ່ອຍຊົ່ວຍາມ ຊົ່ວຄາວ ກ່ອນການຮີໂຊເຄີ, ການບຳບັດ ຫຼື ການກຳຈັດ).

ການປົບໃຊ້ຂອງກິດໜາຍ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້: ການສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງມົນລະພິດ ຄວນສາມາດປັບໃຊ້ໃຫ້ ເຂົ້າກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາດ, ຂອງແຂວງ ແລະ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ການນຳໃຊ້ບັນດາມາດຕະການດ້ານບໍລິຫານ ເຊັ່ນ: ການກວດກາ ແລະ ຕິດຕາມ, ການກວດກາ ແລະ ການຕີລາຄາ ແຫຼ່ງມົນລະພິດ ແລະ ປະລິມານມົນລະພິດ ຈາກບັນດາ ກິດຈະກຳການພັດທະນາ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຈະຖືກສົ່ງເສີມເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ປະສິດທິພາບ ການຈັດການຂອງລັດ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານ ກ່ຽວກັບ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃນ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ການເຊື່ອມກັນຂອງກົນໄກທາງນິຕິກຳ: ບັນດາກົນໄກທາງດ້ານນິຕິກຳ ຄວນຈະເຊື່ອມໂຍງກັນກັບບັນດາຜູ້ມີສ່ວນ ໄດ້ສ່ວນເສຍຂອງປະເທດທີ່ໄກ້ຄຽງ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ວັດຖຸປະສົງທົ່ວໄປ ໂດຍອີງຕາມບັນຫາມົນລະພິດຂອງຊາດ ແລະ ມົນ ລະພິດຂ້າມຊາຍແດນ.

ການນຳໃຊ້ວິທີການຕະຫຼາດ: ບ່ອນໃດທີ່ເປັນໄປໄດ້ກໍ່ຄວນນຳໃຊ້ກົນໄກຕະຫຼາດ ບົດການລົງໂທດທາງອາຍາກໍ່ຄວນ ຖືກນຳໃຊ້ເທື່ອລະກ້າວ ໃນຂະນະທີ່ນຳໃຊ້ກົນໄກເສດຖະກິດຕະຫຼາດຢ່າງປັບປ່ຽນໄດ້ ເພື່ອບັງຄັບໃຊ້ຂໍ້ກຳນົດທາງ ກົດໝາຍ, ຂໍ້ບັງຄັບ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຜູ້ສ້າງມົນລະພິດເປັນຜູ້ຈ່າຍ: ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄົນ ຕ້ອງຈ່າຍສຳລັບຜົນໄດ້ຈາກຊັບພະຍາກອນ ແລະ ມູນຄ່າຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ, ຖ້າຫາກເປັນຕົ້ນເຫດກໍ່ໃຫ້ເກີດມົນລະພິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນບົກ ແຫ້ງລົງ ແລະ ຊີວະນາໆພັນເສື່ອມໂຊມລົງ ພວກເຂົາຕ້ອງຈ່າຍທົດແທນ ສຳລັບ ການປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ການຟື້ນຟູຄືນ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍ.

ວິທີການແບບເຊື່ອມສານ: ການຮັບຮອງເອົາວິທີການແບບເຊື່ອມສານ ລວມມີ ການປ້ອງກັນ, ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ຜົນກະທົບທາງລົບຂອງມົນລະພິດ ເຂົ້າໃນແຕ່ລະໄລຍະຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ເຂົ້າໃນສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການສຶກສາ; ການພັດທະນາ ຕ້ອງເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ; ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ ຄວນຜະລິດສິ່ງເສດເຫຼືອໜ້ອຍທີ່ສຸດ ແລະ ພະຍາຍາມໃຫ້ບັນລຸ ສໍາລັບ ເສດຖະກິດຂຽວ.

ຄວາມສອດຄ່ອງໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ: ການພັດທະນາ ຂອງກົນໄກໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ຄວາມສາມາດປັບໃຊ້ໃຫ້ເຂົ້າກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາດ, ຂອງແຂວງ ແລະ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

ການນໍາໃຊ້ການປະຕິບັດທີ່ດີເລີດ: ການນໍາໃຊ້ເທັກໂນໂລຊີທີ່ດີເລີດທີ່ມີຢູ່ ແລະ ເປັນມິດກັບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຈະຖືກຮັບປະກັນ.

ການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ມີປະສິດທິພາບ: ວິທີການຈັດການ ຕ້ອງມີຄວາມຄຸ້ມຄ່າທາງດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ (ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າສຸດ ແຕ່ມີປະສິດທິພາບສູງ).

ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ: ການອໍານວຍເງື່ອນໄຂແກ່ບັນດາຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍທັງໝົດ ໃຫ້ມີຊ່ອງທາງເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ມົນລະພິດ.

ບັນລຸຄວາມສະເໝີພາບ: ການປົກປ້ອງຄວາມຍຸດຕິທໍາ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບ ຂອງປະຊາຊົນ ຈາກບັນຫາມົນລະພິດ ແລະ ການພິຈາລະນາ ເຖິງຄວາມອ່ອນໄຫວທີ່ຖືກທໍາລາຍໄດ້ງ່າຍຂອງບຸກຄົນ.

ການສ້າງຈິດສໍານຶກ: ຜູ້ມີສ່ວນໄດ້ສ່ວນເສຍທັງໝົດ ຈະຕ້ອງຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາຄວາມຮ້າຍແຮງຂອງມົນລະພິດ ພ້ອມທັງ ວິທີການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດການ.

8.4. ບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຄວບຄຸມມົນລະພິດ

ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍໂຕແບບກ້າວກະໂດດຂອງການລົງ ທຶນ ທັງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລົງທຶນໃສ່ຂະແໜງການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ, ອຸດສາ ຫະກໍາ, ພະລັງງານ, ການກະສິກໍາ ແລະ ການບໍລິການການທ່ອງທ່ຽວ ເຊິ່ງການພັດທະນາບັນດາຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ ເປັນສິ່ງທີ່ທ້າທາຍໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ.

ການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ, ນິຕິກໍາ ແລະ ກົນໄກການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃນ ສປປ ລາວ ກໍ່ຍັງແມ່ນວຽກງານທີ່ຂ້ອນຂ້າງໃຫມ່ ພ້ອມກັນນັ້ນ ການສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງລະບົບນິຕິກໍາເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ກໍ່ຍັງບໍ່ມັນເປັນລະບົບ ແລະ ເຂັ້ມແຂງ ກ່ຽວກັບ ການປ້ອງກັນ, ຄວບຄຸມມົນລະພິດ, ການຄຸ້ມຄອງສານເຄມີ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອ.

ບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ປະສົບການສູງໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ ຍັງມີໜ້ອຍບໍ່ທັນພຽງ ພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ, ຂາດເຕັກນິກ, ເຕັກໂນໂລຊີ . ນອກຈາກນັ້ນ ການຄົ້ນຄ້ວາເອກະສານປະກອບຄໍາເຫັນໃຫ້ຂັ້ນເທິງ, ຜູ້ປະກອບການ ກໍ່ຄືຂະແໜງການອື່ນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຕອບສະໜອງກັບຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງວຽກງານ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຍັງຊັກຊ້າ ບ້ອນຂາດບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຊໍານານງານ ໃນການລົງຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຕາມການສະເໜີຮ້ອງຟ້ອງ, ຮ້ອງທຸກຈາກປະຊາຊົນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາບໍ່ທັນໄດ້ຄື ແລະ ວຽກງານປະສານງານກັບກົມກອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຍັງຊັກຊ້າຍັງບໍ່ທັນກັບສະພາບຕົວຈິງເທົ່າທີ່ຄວນ. ເພາະສະນັ້ນ, ຍຸດທະສາດ ວ່າດ້ວຍການ ຄວບຄຸມມົນລະພິດແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ສະບັບນີ້ຈຶ່ງສຸມໃສ່ຊຸກຍູ້ການປັບປຸງລະບົບການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ໃຫ້ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ.

8.5. ຂໍສະເໜີ

1. ຕ້ອງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ໃຫ້ເຂັ້ມງວດ ແລະ ມີຄວາມເອກກະພາບ ພ້ອມທັງຜັນຂະຫຍາຍບັນດານິຕິກຳລຸ່ມກົດໝາຍ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຕິດພັນກັບກົດໝາຍເປັນຕົ້ນແມ່ນ ກົດໝາຍການລົງທຶນ, ກົດໝາຍການກໍ່ສ້າງ, ກົດໝາຍອາກອນ, ກົດໝາຍງົບປະມານ, ກົດໝາຍເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ກົດໝາຍອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກກະພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.
2. ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ, ຂັ້ນສູນກາງ, ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ, ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຕ້ອງໄດ້ຮ່ວມກັນຄົ້ນຄ້ວາ, ປຶກສາຫາລືກຳນົດ ແລະ ແບ່ງຄວາມຮັບຜິດຊອບກັນລະອຽດຕື່ມ ໂດຍສະເພາະກິນໄກການປະສານງານ ແລະ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນເພື່ອສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຢ່າງທັນການ ໂດຍສະເພາະແມ່ນມາດຕະການປ້ອງກັນຕົ້ນເຫດຈາກແຫຼ່ງທີ່ມີຄວາມສ່ຽງປ່ອຍມົນລະພິດ.
3. ສືບຕໍ່ເລັ່ງສ້າງບຸກຄາລາກອນຢູ່ສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ມີຄວາມສາມາດໃນການວິເຄາະ, ວິໄຈຜົນການຕິດຕາມກວດກາຕົວຊີ້ວັດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ພ້ອມທັງຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນ ໃນການປັບປຸງຫ້ອງທົດລອງ, ສະໜອງເຄື່ອງມືໃນການວັດແທກເປັນຕົ້ນ: ອາກາດ, ນໍ້າ, ດິນ ແລະ ສ້າງສະຖານນີ້ວັດແທກຕາມຈຸດທີ່ເຫັນມີຄວາມສ່ຽງເກີດມົນລະພິດ.
4. ສຸ່ມໃສ່ສ້າງລະບົບຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ ຜ່ານລະບົບທັນສະໄໝ ເພື່ອແກ້ໄຂຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນເຫດອີກດ້ານໜຶ່ງກໍ່ເປັນການກຽມຄວາມພ້ອມຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
5. ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ ໃຫ້ເພີ່ມທະວີປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງສາຍຕັ້ງ ຢູ່ຂ້າງຫ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ເພື່ອລົງເຜີຍແຜ່ແນະນຳ ບັນດານິຕິກຳຕ່າງໆ ໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ຜູ້ປະກອບການຕະຫຼອດຮອດປະຊາຊົນໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ຜົນຮ້າຍມົນລະພິດທາງສິ່ງແວດລ້ອມໂດຍຜ່ານສື່ຕ່າງໆ (ໂທລະພາບ, ໜັງສືພິມ, ວາລາສານ, ເວບໄຊກະຊວງ).